

FINANSMINISTERIET

Aftaler om finansloven

December 2020

2021

FINANSMINISTERIET

Aftaler om finansloven

December 2020

2021

Aftaler om finansloven for 2021
December 2020

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Denne publikation er udarbejdet af
Finansministeriet
Udgiftspolitisk Center
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 3392 3333

Omslag: BGRAPHIC
Tryk: Rosendahls a/s
Oplag: 1.000
Pris: 150 kr. inkl. moms
ISBN: 978-87-94088-00-8

Elektronisk publikation:
ISBN: 978-87-94088-01-5

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside
fm.dk

Indhold

Oversigt over finanslovaftalerne for 2021, grøn skattereform og grøn omstilling af vejtransporten	5
1. Aftale om finansloven for 2021	7
2. Aftale om stimuli og grøn genopretning	35
3. Aftale om udbetaling af resterende to ugers indefrosne feriemidler, eksportpakke og reserve til forlængelse af hjælpepakker	55
4. Aftale om Det Kongelige Teater 2021-2024	63
5. Aftale om fordeling af forskningsreserven samt midler fra reserven til genstart af dansk økonomi samt særlige udfordringer afledt af COVID-19 i 2021 mv.	71
6. Aftale om fri forskning, talentudvikling og forskning i klimaforandringer (fordeling af den tværgående reserve i 2021)	87
7. Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024	95
8. Aftale om grøn skattereform	137
9. Aftale om grøn omstilling af vejtransporten	145

Oversigt over finanslov- aftalerne for 2021, grøn skattereform og grøn omstilling af vejtransporten

Tabel 1

Oversigt over finanslovaftalerne for 2021, grøn skattereform og grøn omstilling af vejtransporten

	S	RV	SF	EL	V	DF	KF	ALT	NB	LA	FG
Aftale om finansloven for 2021											
Aftale om stimuli og grøn genopretning											
Aftale om udbetaling af resterende to ugers indefrosne feriemidler, eksportpakke og reserve til forlængelse af hjælpepakker											
Aftale om Det Kongelige Teater 2021-2024											
Aftale om fordeling af forskningsreserven samt midler fra reserven til genstart af dansk økonomi samt særlige udfordringer afledt af COVID-19 i 2021 mv.											
Aftale om fri forskning, talentudvikling og forskning i klimaforandringer (fordeling af den tværgående reserve i 2021)											
Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024											
Aftale om grøn skattereform											
Aftale om grøn omstilling af vejtransporten											

Anm.: Grøn markering betyder, at partiet deltager i den pågældende aftale. Blå markering betyder, at partiet ikke deltager i den pågældende aftale.

Aftale mellem regeringen og
Radikale Venstre,
Socialistisk Folkeparti,
Enhedslisten og Alternativet om:

Finansloven for 2021

(6. december 2020)

Aftale om finansloven for 2021

Danmark skal trygt igennem corona-krisen. Vi skal have alle med ud af krisen, og vi skal modvirke det økonomiske tilbageslag, som pandemien har medført.

Selvom vi står i en sundhedsmæssig og økonomisk meget alvorlig situation, må vi ikke sætte udviklingen af vores samfund i stå. Tværtimod skal vi have modet til at forandre, mens vi bygger op, så Danmark kommer stærkere og grønnere ud af krisen.

Derfor har aftalepartierne sat gang i en grøn genstart af Danmark. Vi skal skabe tryghed om danske arbejdspladser og fremme den grønne omstilling. Og samtidig skal vi passe på det, der er hjertet i vores samfundsmodel – nemlig vores velfærd.

Derfor lagde regeringen med sit finanslovsforslag for 2021 op til at bygge videre på de markante velfærdsloft, som vi sikrede med finansloven for 2020 og med økonomiaftalerne med kommuner og regioner for 2020 og 2021.

Vi har sat en ny retning for Danmark, hvor pengene følger med, når vi bliver flere børn og flere ældre. Det afspejler aftalen om finansloven for 2021.

Vi sætter børnene først – med fokus på at give dem en bedre fremtid.

Vi afsætter penge til at løfte kvaliteten i ældreplejen markant. Der skal være plads til værdighed og omsorg.

Vi skærper indsatsen for at øge tilliden til skattevæsnet med flere penge til kontrol og bedre driftsrammer.

Og endelig styrker vi trygheden med nye midler til at skabe et politi, der er tættere på borgerne, og med en øget indsats mod økonomisk og organiseret kriminalitet.

Derudover har regeringen sammen med Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten aftalt en række nye initiativer for at tage endnu bedre hånd om vores børn, vores ældre og de svageste i vores samfund.

Vi har aftalt at sætte yderligere penge af til flere hænder og mere omsorg i ældreplejen. Vi fremskynder indfasningen af minimumsnormeringer i børnehaver og vuggestuer. Vi investerer markant i uddannelse, så vores unge bliver klædt på til fremtiden, og så endnu flere får en ungdomsuddannelse.

Vi skærper indsatsen for at passe på vores natur og biodiversitet – med mere urørt skov og etablering af nye naturnationalparker. Og vi skruer op for vores klimabistand til gavn for den globale grønne omstilling.

Endelig giver vi et solidt løft til kulturen, bl.a. med en særlig kulturpakke målrettet børn og unge.

Krisen har vist styrken ved vores danske samfundskontrakt, hvor vi løfter i fællesskab. Det gælder ikke mindst i kommunerne og regionerne, som står for hovedparten af den borger-nære velfærd. Arbejdet skal kunne udføres under hensyntagen til at forebygge smittespredningen. Det er derfor vigtigt, at kommunerne og regionerne fastholder et højt rengørings- og hygiejneniveau i velfærdsinstitutionerne mv.

Regeringen vil derfor også for 2021 være indstillet på at sikre de nødvendige ressourcer til at finansiere COVID-indsatsen i kommuner og regioner. Kompensationen vil blive drøftet i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2022.

Med aftalen om finansloven for 2021 tager regeringen sammen med Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten ansvar for at styre Danmark sikkert gennem krisen. Det er en aftale, der styrker vores velfærd og vores fællesskab.

Dermed baner vi vejen for, at Danmark kommer stærkere, grønnere og mere retfærdigt ud på den anden side. Det er en grøn genstart af Danmark.

Hovedelementer i Aftale om finansloven for 2021

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet har indgået Aftale om finansloven for 2021. Aftalepartierne er enige om at gennemføre nye initiativer på følgende områder:

Styrket ældrepleje

- Flere hænder og højere faglighed i ældreplejen
- Videreførelse af Videnscenter for værdig ældrepleje

Børn

- Hurtigere indfasning af minimumsnormeringer
- Børnene Først

Sundhed og socialområdet

- Forlængelse og udvidelse af tilbuddet om gratis psykologbehandling til 18-24-årige
- Borgerrådgivningsfunktion
- Afvikling af sagspukler i Ankestyrelsen
- Styrket rådgivning til ofre for seksuelle overgreb
- Ekstra ledsagelse for mennesker med handicap
- Indsats målrettet sexchikaner og forbedret psykisk arbejdsmiljø

Styrkede ungdomsuddannelser mv.

- Økonomisk løft af de gymnasiale uddannelser
- Økonomisk løft af erhvervsuddannelserne
- Taxameterløft af social- og sundhedsuddannelserne
- Ekstraordinært løft af FGU
- Grøn iværksætterpulje til ungdomsuddannelserne
- Styrket seksualundervisning i folkeskolen

Kulturløft

- Børne- og ungepakke til kulturindsatser
- Genre- og Nichepillestedsordning
- Den Gamle By
- Danmarks Underholdningsorkester
- Copenhagen Phil
- Gammel Estrup Herregårdsmuseum
- Udviklingspulje til folkehøjskoler
- Musik og sang
- Forundersøgelse vedrørende formidling af kolonihistorie
- Øvrige kulturindsatser
- Løft til medierammen

Natur, biodiversitet, miljø, klima og økologi

- Natur- og biodiversitetspakken
- Generationsforureninger
- Klimabistand
- Økologisk indsats

Øvrige initiativer

- Løft af LGBT+ Danmark
- Udbredelse af headspace
- Løft af KVINFO's videnscenter
- Tilskud til Naturkraft i Ringkøbing
- Valgbusser som brevstemmesteder
- Grønlandske huse
- Grønt nationalregnskab
- Indsats mod negativ social kontrol
- En styrket indsats for minoritetsfædres deltagelse i børns liv
- En styrket indsats for sårbare og isolerede kvinder
- Rådgivning af skilsmissefamilier
- Danwatch
- Udviklingshæmmedes Landsforbund
- Etablering af whistleblowerordninger
- Forum for Mænds Sundhed
- Rådet for Grøn Omstilling
- Støtte til 92-gruppen
- Styrkelse af Rådet for Sikker Trafik
- Jeppe Aakjærs Kunstnerhjem
- Ændret takst til Den Frie Lærerskole
- Sorglinjen
- Nedsættelse af en ekspertarbejdsgruppe vedrørende demokratiske virksomheder
- Styrket indsats for dobbeltminoriteter
- Styrket hjælp til børn udsat for digitale krænkelser
- Skoleskibet Georg Stage
- Demokrati i Europa Oplysningsforbundet (DEO) og Tænk tanken Europa
- Landsforeningen Hjælp Voldsofre
- Støtte til rådgivning hos Danes Worldwide
- Forlængelse af auditiv indsats (AVT-program) til børn med høretab
- Glukosemålere
- Styrket skattekontrol
- Kvoteflygtninge

Finansiering mv.

- Udmøntning af centrale reserver mv.
- Statens indkøbsprogram
- COVID-19-indsatsen i kommuner og regioner
- Udgiftslofter 2021-2023
- Aftalens karakter

Styrket ældrepleje

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere ca. 1,9 mia. kr. i perioden 2021-2024 til at styrke omsorg og nærvær i ældreplejen. Danskerne skal have en tryk og værdig alderdom med den rette hjælp og pleje, når der er behov. Det er derfor vigtigt, at der er tilstrækkeligt med medarbejdere til at sikre, at alle borgere får en ordentlig ældrepleje af høj kvalitet.

Flere hænder og højere faglighed i ældreplejen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 425 mio. kr. i 2021, 450 mio. kr. årligt i 2022-2023 og 500 mio. kr. årligt fra 2024 og frem til højere faglighed og flere ansatte i ældreplejen for at give bedre vilkår for vore ældre. Midlerne skal give mulighed for at sikre mere tid til pleje, omsorg og nærvær i mødet med den enkelte borger. Det skal dertil bidrage til at højne kvaliteten af ældreplejen ved at sætte fokus på fagligheden.

Et centralt element for prioriteringen er således, at kommunerne fortsat har mulighed for at ansætte flere ufaglærte hænder i ældreplejen. Herved kan allerede ansatte ufaglærte medarbejdere i ældreplejen frigøres, så de får mulighed for at løfte deres kompetenceniveau ved at tage en social- og sundhedsfaglig uddannelse. Prioriteringen skal både løfte fagligheden og kompetencerne i ældreplejen, samtidig med at den skal give mulighed for at øge antallet af hænder, der kan sikre mere tid til pleje, omsorg og værdighed i plejen. Målsætningen med puljen vil være, at kommunerne ansætter 1.000 personer i ældreplejen og samtidig arbejder for, at flere ufaglærte får muligheden for at tage en social- og sundhedsfaglig uddannelse.

Midlerne udmøntes via en ansøgningspulje, som giver kommunerne adgang til finansiering svarende til én yderligere varig ansættelse i ældreplejen pr. ufaglært ansat i ældreplejen i kommunen, der sendes i uddannelse.

Aftalepartierne drøfter status for udmøntningen af puljen i efteråret 2021. Efter puljens udmøntning overgår midlerne til at blive udmøntet via bloktilskuddet.

Videreførelse af Videnscenter for værdig ældrepleje

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 22 mio. kr. årligt i perioden 2022-2023 til at videreføre Videnscenter for værdig ældrepleje. Videnscenter for værdig ældrepleje understøtter kommunerne i at skabe mere værdighed i ældreplejen ved at tilbyde forskellige udviklingsforløb, rådgivning, formidling af viden mv.

Børn

Hurtigere indfasning af minimumsnormeringer

Danmark skal være verdens bedste land at være barn i. Alle børn skal have en god start på livet, hvor de gennem leg og læring trives og udvikler sig i trygge børnefællesskaber.

Gode vuggestuer og børnehaver er afgørende for at sikre et godt og trygt børneliv og udgør en vigtig ramme for vores børns hverdag, deres tidlige trivsel, læring og udvikling. Derfor blev det med finansloven for 2020 aftalt at indføre lovbundne minimumsnormeringer fra 2025.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at fremskynde indførelsen af lovbundne minimumsnormeringer med ét år, så lovkravet er gældende fra 2024. Der stilles således lovkrav om, at der på kommuneniveau og målt som et årligt gennemsnit skal være 1 pædagogisk personale pr. 3 børn i vuggestuer og 1 pædagogisk personale pr. 6 børn i børnehaver.

Der er i dag ikke valide data om normeringerne på institutionsniveau. Aftalepartierne er derfor enige om at udbygge og forbedre den eksisterende dagtilbudsportal, herunder sikre det fornødne lovgrundlag til at indsamle data, så forældre, kommuner og andre interesserede nemt og enkelt kan få indblik i centrale kvalitetsindikatorer for den enkelte daginstitution, herunder normeringen. Når der foreligger viden om, hvordan kommunerne indfører de lovbundne minimumsnormeringer, og når de nødvendige data om bl.a. normeringer på institutionsniveau foreligger på et tilstrækkeligt valideret grundlag, er Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet endvidere enige om at vurdere muligheden for og hensigtsmæssigheden af eventuelle lovbundne minimumsnormeringer på institutionsniveau. Aftalepartierne vil drøfte dette i 2023, hvor de nødvendige data forventes at være tilgængelige. Indtil da er det vigtigt, at der sker en forbedring af normeringerne i de institutioner, der i dag har de dårligste normeringer, også inden for den enkelte kommune. Intentionen med aftalen er, at minimumsnormeringerne skal sikre en bund for alle børn, og det er derfor forventningen, at midlerne kommer alle daginstitutioner i de enkelte kommuner til gode, der i dag ikke allerede har en højere normering end minimumsnormeringen.

Aftalepartierne er derudover enige om, at det skal være pædagogiske hensyn, der styrer tidspunktet for børns oprykning til børnehave. Forud for lovgivningsprocessen skal det drøftes med KL, hvordan økonomien bag minimumsnormeringer knytter sig til hhv. alder og lederandel. Det skal efterfølgende drøftes i aftalekredsen. Dette med henblik på at understøtte, at normeringerne følger barnets alder, således at kommunerne prioriterer en bedre normering, hvis børnene rykkes op i børnehave, før de er fyldt tre år.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er desuden enige om, at der inden for rammen afsat til minimumsnormeringer med finansloven for 2020 prioriteres 100 mio. kr. i 2023 og 200 mio. kr. fra 2024-2030 til en opkvalificeringspulje. For at få andel i midlerne skal den enkelte kommune fremvise en plan for at opnå en uddannelsesdækning på mindst 85 pct. eller forbedre uddannelsesdækningen med mindst 10 pct.-point. Såfremt alle kommuner ikke kan tilgodeses, vil kommuner med lavest uddannelsesdækning blive prioriteret i fordelingen af midlerne. De konkrete rammer for den endelige opkvalificeringspulje fastsættes af aftalepartierne i 2021. Aftalepartierne skal ved puljens udløb i

2030 drøfte status og tage stilling til, hvordan midlerne fremadrettet skal benyttes. Midlerne er således varige.

Herudover prioriteres der inden for rammen afsat til minimumsnormeringer med finansloven for 2020 45 mio. kr. i 2022 og 55 mio. kr. i 2023 til at sikre, at den tredjedel af kommunerne, som er svagest stillet socioøkonomisk, og som i 2018 herudover ikke levede op til minimumsnormeringer, får bedre muligheder for at løfte normeringerne frem mod de lovbundne minimumsnormeringer i 2024.

Der afsættes i alt 200 mio. kr. i 2021, 200 mio. kr. i 2022, 200 mio. kr. i 2023, 400 mio. kr. i 2024 og 200 mio. kr. varigt fra 2025 og frem til hurtigere indfasning af minimumsnormeringer. I 2021-2023 udmøntes midlerne via en direkte statslig tildelingspulje. Fra 2024 og frem udmøntes midlerne over bloktilskuddet.

Børnene Først

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at vi skal passe bedre på udsatte og anbragte børn, så de får den hjælp, de har brug for, så tidligt som muligt. Vi skal sikre stabilitet i de udsatte børns liv og en tryk relation til voksne, de kan stole på. Vi skal understøtte en god overgang til voksenlivet for anbragte børn. De mest udsatte børn skal have en stærkere stemme og klarere rettigheder.

Partierne noterer sig, at regeringen vil komme med et udspil herom, som skal forhandles med Folketingets partier.

Sundhed og socialområdet

Forlængelse og udvidelse af tilbuddet om gratis psykologbehandling til 18-24-årige

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at den eksisterende forsøgsordning med gratis psykologbehandling for personer med let til moderat depression eller angst gøres permanent og udvides, så den omfatter alle i aldersgruppen 18-24 år.

Forsøgsordningen med gratis psykologbehandling blev indført med satspuljeaftalen for 2018-2021, hvor der blev afsat midler til en fireårig forsøgsordning målrettet unge mellem 18-20 år, der lider af let til moderat depression eller angst. Med satspuljeaftalen for 2019-2022 blev ordningen udvidet til også at omfatte de 21-årige. Forsøgsordningen udløber pr. 1. januar 2022.

Der afsættes 22,8 mio. kr. i 2021 og 47,2 mio. kr. årligt fra 2022 og frem til en forlængelse og udvidelse af forsøgsordningen, så den fra 2. halvår 2021 omfatter alle i aldersgruppen 18-24 år og bliver permanent. Det skal samtidig finansiere merudgifterne forbundet med den større end forventede aktivitet i den eksisterende forsøgsordning.

En forlængelse og udvidelse af tilbuddet om gratis psykologbehandling vil skulle ses i sammenhæng med den kommende 10-års plan for psykiatrien.

Borgerrådgivningsfunktion

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke borgernes relation til kommunerne, herunder øge borgerens retssikkerhed. Der afsættes derfor 30 mio. kr. i 2021 og 35 mio. kr. årligt i perioden 2022-2024 til en ansøgningspulje, som kommunerne kan søge med henblik på at ansætte en borgerrådgiver til bl.a. at rådgive og vejlede borgerne i kontakten med kommunen og føre tilsyn med kommunens administration.

Afvikling af sagspukler i Ankestyrelsen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 5 mio. kr. i 2021 til at understøtte arbejdet med afvikling af sagspukler i Ankestyrelsen.

Styrket rådgivning til ofre for seksuelle overgreb

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at ofre for seksuelle overgreb skal have bedre støtte og vejledning gennem retssystemet. Aftalepartierne er derfor enige om, at ofre for seksuelle overgreb skal have ret til at få vejledning fra en bistandsadvokat, før overgrebet anmeldes til politiet og eventuel styrket rådgivning efter anmeldelsen. Det skal sikre større tryghed og afklaring for forurettede. Ordningen er et supplement til den eksisterende ret til at få beskikket en bistandsadvokat efter anmeldelse af sagen til politiet.

Justitsministeriet udarbejder et oplæg til konkret model for ordningen, som drøftes mellem aftalepartierne.

Der afsættes 20 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Ekstra ledsagelse for mennesker med handicap

Mennesker med handicap har oplevet ensomhed og isolation under COVID-19 krisen. For at imødekomme det og give øgede muligheder for at kunne deltage i selvvalgte aktiviteter uden for hjemmet i den kommende tid afsættes midler til en forsøgsordning med et klippekort, hvor borgere i målgruppen for ledsagelse, der er bosat på bosteder, i 2021 kan få ekstra timers ledsagelse.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen vil tage kontakt til kommunerne med henblik på at sikre, at de lever op til de gældende forpligtelser på området.

Der afsættes 16 mio. kr. i 2021.

Indsats målrettet sexchikane og forbedret psykisk arbejdsmiljø

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke Arbejdstilsynet for at øge indsatsen målrettet sexchikane og psykisk arbejdsmiljø.

Der afsættes 10 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Styrkede ungdomsuddannelser mv.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at ungdomsuddannelserne spiller en afgørende rolle i det danske samfund og er med til at sikre, at alle unge kommer godt videre i enten uddannelse eller beskæftigelse.

Der afsættes derfor samlet set ca. 1,7 mia. kr. over perioden 2021-2024 til en markant styrkelse af ungdomsuddannelserne, de forberedende grunduddannelser mv.

Økonomisk løft af de gymnasiale uddannelser

Hvert år vælger over 50.000 unge at søge ind på en gymnasial uddannelse. Det er derfor også afgørende, at der også fremover findes stærke gymnasiale uddannelser i hele landet, der leverer høj faglig kvalitet.

Der afsættes derfor 220 mio. kr. årligt fra 2021-2024 til et markant økonomisk løft af taxametertilskuddene på de gymnasiale uddannelser, herunder både de almen-gymnasiale uddannelser (stx, hf), de erhvervsgymnasiale uddannelser (htx, hhx), de private gymnasier samt eux. Løftet skal bl.a. være med til at sikre styrket faglig kvalitet i hele landet. Løftet svarer til omprioriteringsbidraget for 2019, så gymnasierne i lighed med erhvervsuddannelserne får tilbageført omprioriteringsbidraget.

Økonomisk løft af erhvervsuddannelserne

Danmark har en lang historisk tradition for stærke erhvervsuddannelser. Hvert år uddannes der således mange tusinde nye faglærte fra én af de mere end hundrede erhvervsuddannelser, som findes i dag.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at erhvervsuddannelserne skal styrkes yderligere.

Der afsættes derfor 80 mio. kr. årligt fra 2021-2024 til et generelt taxameterløft på tværs af erhvervsuddannelserne (ekskl. social- og sundhedsuddannelserne).

Taxameterløft af social- og sundhedsuddannelserne

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at det også fremadrettet er vigtigt, at der bliver uddannet social- og sundhedspersonale af høj kvalitet, særligt i lyset af, at der bliver flere ældre.

Der afsættes derfor 80 mio. kr. årligt fra 2021-2024 til et ekstraordinært løft af taxametertilskuddene til hovedforløbene på social- og sundhedsuddannelserne, dvs. både social- og sundhedsassistent og social- og sundhedshjælper.

Ekstraordinært løft af FGU

Forberedende Grunduddannelse (FGU) løfter en vigtig opgave og er med til at sikre, at alle unge kommer godt videre efter grundskolen. Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at de nye institutioner skal sikres de bedst mulige betingelser og afsætter derfor samlet set 120 mio. kr. i perioden 2021-2022 til en række tiltag målrettet institutionerne.

De pædagogiske rammer på FGU

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere midler til et løft af det inkluderende læringsmiljø og de pædagogiske rammer på de nye institutioner.

Der afsættes i alt 30 mio. kr. årligt i 2021-2022. Midlerne vil blive fordelt forholdsmæssigt til institutionerne på baggrund af senest kendte elevaktivitet og vil skulle målrettes pædagogiske indsatser på institutionerne.

Tilpasningsmidlerne til FGU

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at give et ekstraordinært løft af tilpasningsmidlerne til FGU. Det ekstraordinære løft skal være med til at sikre de bedst mulige rammer om de nye institutioner og skal anvendes til at investere yderligere i tilpasningen af bygninger og lokaler.

Der afsættes i alt 60 mio. kr. i 2021. Midlerne vil blive udmøntet gennem en ansøgningsrunde som en del af de allerede afsatte tilpasningsmidler, hvor de nærmere kriterier og prioriteringer besluttet af FGU-aftalekredsen.

Grøn iværksætterpulje til ungdomsuddannelserne

En stærk iværksætterkultur er afgørende for, at vi som samfund er i stand til at løse fremtidens udfordringer.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er derfor enige om at afsætte 10 mio. kr. årligt i perioden 2021-2023 til en iværksætterpulje med et grønt fokus på tværs af ungdomsuddannelserne. Puljen udmøntes som en ansøgningspulje administreret af Børne- og Undervisningsministeriet, der fastlægger de nærmere retningslinjer for tildelingen.

Styrket seksualundervisning i folkeskolen

Regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at afsætte 5 mio. kr. årligt i perioden 2021-2023 til en pulje til at styrke seksualundervisning i folkeskolen. Puljen udmøntes som en ansøgningspulje administreret af Børne- og Undervisningsministeriet, der fastlægger de nærmere retningslinjer for tildelingen.

Løft af kulturen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at løfte kulturen for børn og unge markant samt prioritere yderligere midler til øvrige kulturindsatser. Samlet prioriteres i alt 325,4 mio. kr. i perioden 2021-2024.

Børne- og ungepakke til kulturindsatser

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om en børne- og ungepakke på samlet set 185 mio. kr. i perioden 2021-2024.

Der afsættes 10 mio. kr. årligt i 2021-2024 til huskunstnerordningen, således at bevillingen til ordningen omtrent fordobles. Huskunstnerordningen sikrer, at skoler og andre institutioner i en periode kan få tilknyttet professionelle kunstnere inden for et eller flere kunstområder. Med det markante løft sikres det, at skoler og andre institutioner i højere grad får gavn af ordningen, og at børn og unge får et større kendskab til kulturen.

Der afsættes endvidere en ramme på 20 mio. kr. årligt i 2021-2024 til mere ungdoms- og børneteater samt opsøgende teater. Aftalepartierne vil i foråret 2021 tage stilling til udmøntningen af rammen, herunder fastsætte nærmere formål og kriterier for indsatsen.

Der afsættes endvidere 10 mio. kr. årligt i 2021-2024 til Levende Musik i skolen og landsdelsorkestrene. Levende Musik i Skolen har sammen med landsdelsorkestre og ensembler i deres respektive rammeaftaler med Statens Kunstfond et mål om at nå flere børn og indgå samarbejder på tværs af institutionerne. Med det yderligere løft vil institutionen kunne nå ud til flere målgrupper og øge kvaliteten i de koncerter, som børn og unge på skoler deltager i.

Endelig er aftalepartierne enige om at afsætte 25 mio. kr. i 2021 til at forny bogsamlinger på landets daginstitutioner og fritidsordninger.

Genre- og Nichespillestedesordning

Flere netværks-, niche- og genrespillesteder har været udfordret af corona-situationen. Aftalepartierne er på den baggrund enige om at etablere en ordning under Statens Kunstfond, som kan bidrage til at styrke økonomien blandt en række spillesteder, som i dag ikke kan søge de eksisterende ordninger under Statens Kunstfond. En mindre del af rammen afsættes til, at et regionalt spillested kan få i opdrag at udvikle og afprøve nye formater og arbejdsformer inden for live-scenen, herunder digitale koncertformater. Aftalepartierne vil blive inddraget i at udforme overordnede krav for at modtage støtten. Det kan f.eks. være krav om kommunal medfinansiering af spillestederne.

Midlerne fordeles af Statens Kunstfonds projektstøtteudvalg for musik, og de nye spillesteder vil også skulle udpeges heraf.

Der afsættes 10 mio. kr. i 2021 og 12 mio. kr. årligt i 2022-2024.

Den Gamle By

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at videreføre og løfte en bevilling til den Gamle By, der ellers stod til at udløbe. Bevillingsløftet skal bl.a. anvendes til etablering og drift af Museet for Dansk Bladtegning i den Gamle By mv.

Der afsættes 5 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Danmarks Underholdningsorkester

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke Danmarks Underholdningsorkester, herunder orkestrets pædagogiske læringsprojekter for folkeskolen. Aftalepartierne viderefører dermed styrkelsen af Danmarks Underholdningsorkester fra finanslovsaftalen for 2020.

Der afsættes 12 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Copenhagen Phil

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere Copenhagen Phil - Hele Sjællands Symfoniorkester med 3,9 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Gammel Estrup Herregårdsmuseum

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at videreføre et statsligt tilskud til Gammel Estrup Herregårdsmuseum på 1,5 mio. kr. årligt i 2021-2024, som ellers stod til at udløbe ved udgangen af 2020.

Udviklingspulje til folkehøjskoler

Endeligt er Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet enige om at prioritere en videreførelse af en udviklingspulje til folkehøjskoler. Puljen stod til at udløbe ved udgangen af 2020.

Der afsættes 1,2 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Udmøntning af reserve på kulturområdet

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om udmøntning af 40,9 mio. kr. i 2021 og 44,2 mio. kr. i 2022 til kulturinitiativer. Midlerne indgik som en del af regeringens forslag til finanslov for 2021.

Aftalen indeholder nye initiativer inden for musik og sang samt øvrige kulturinitiativer, herunder videreførelse af en række bevillinger, som ellers stod til at udløbe ved udgangen af 2020 eller 2021.

Musik og sang

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 20 mio. kr. årligt i 2021-2022 til musik- og kulturskoler. Initiativet skal understøtte, at flere børn og unge får adgang og lyst til kunstnerisk deltagelse. En række kom-

muner vil med initiativet efter ansøgning kunne få tilskud til at udvikle nye, eksperimentende modeller for musik- og kulturskoler. Der vil blive stillet krav om kommunal medfinansiering. Aftalopartierne høres om den konkrete model inden offentliggørelse.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er endvidere enige om at afsætte 5 mio. kr. årligt i 2021-2022 til Sangens Hus. Det skal give Sangens Hus mulighed for at fortsætte arbejdet og udvide netværket af Sangkraftcentre, således at Sangens Hus kan dække en større del af landet, og sangtilbuddet særligt til børn og unge bredes længere ud.

Forundersøgelse vedrørende formidling af kolonihistorie

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afdække mulighederne for, hvorledes fokus på formidling af Danmarks kolonihistorie kan styrkes. Nationalmuseet har i dag ansvar for at forske i og formidle dansk kolonihistorie. Der er dog potentiale for at sætte større fokus på dansk kolonihistorie.

Der afsættes 1 mio. kr. i 2021 til at gennemføre en forundersøgelse af styrket forskning og formidling af Danmarks kolonihistorie. Forundersøgelsen skal belyse mulighederne for styrket museal formidling af Danmarks kolonihistorie samt anslå udgifter ved forskellige modeller, herunder afdække hvordan formidlingen af dansk kolonihistorie kan ske bedst muligt. Arbejdet skal ske i samarbejde med Nationalmuseet.

Øvrige kulturindsatser

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at videreføre og genindføre en række bevillinger til kulturinstitutioner i perioden, hvor der årligt i perioden 2021-2022 afsættes midler til:

- Dybbøl Mølle (0,4 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Dansk Jødisk Museum (2,0 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Arbejdermuseet (0,8 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Regan Vest (2,6 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Fregatten Jylland (3,1 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Den Danske ordbog (1,5 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Der Nordschleswiger (2,4 mio. kr. i 2022)
- Team Danmark (4,0 mio. kr. i 2022)
- Skibsbevaringsfonden (3,5 mio. kr. i 2021 og 1,4 mio. kr. i 2022)
- Bornholms Museum (0,5 mio. kr. årligt i 2021-2022)

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 0,5 mio. kr. årligt i 2021-2022 til Nordisk Journalistcenter i Aarhus efter, at Nordisk Ministerråd for Kultur har reduceret støtten til centeret fra 2021 og frem. Det skal sikre, at centeret fortsat kan afholde kurser og videreuddanne journalister i Norden.

Løft til medierammen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at tilføre medieområdet 120,4 mio. kr. i 2022, 260,3 mio. kr. i 2023, 392,6 mio. kr. i 2024 og 410 mio. kr. i 2025.

Aftalepartierne er enige at styrke dansk public service ved at annullere de forudsatte besparelser på DR og tilføre medieområdet yderligere midler.

Den daværende VLAK-regering besluttede sammen med Dansk Folkeparti at spare 20 pct. på DR's budget over perioden 2019-2023. Aftalepartierne er enige om at skabe ro i DR's økonomi ved at annullere de forudsatte besparelser fra 2022 og frem.

Der tilføres 120,4 mio. kr. i 2022 og 260,3 mio. kr. årligt i 2023 og frem til DR.

Aftalepartierne er endvidere enige om at tilføre medieområdet yderligere midler svarende til 132,3 mio. kr. i 2024 og 149,7 mio. kr. i 2025.

Regeringen vil invitere Folketingets partier til forhandlinger med henblik på at indgå en ny medieaftale.

Der afsættes i alt 120,4 mio. kr. i 2022, 260,3 mio. kr. i 2023, 392,6 mio. kr. i 2024 og 410 mio. kr. i 2025 til DR og øvrige medieformål.

Der kan tilføres yderligere midler til området, såfremt der er enighed blandt aftalepartierne om finansieringen.

Natur, biodiversitet, miljø, klima og økologi

Natur- og biodiversitetspakken

Natur- og biodiversitetspakken skal fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om en natur- og biodiversitetspakke på i alt 888 mio. kr. i perioden 2021-2024 til bl.a. udlæg af urørt skov, etablering af nye naturnationalparker og udarbejdelse af en strategi for forvaltning af truede arter. Aftalepartierne er enige om, at urørt skov og naturnationalparker skal prioriteres i udmøntningen af midlerne mellem aftalepartierne.

Natur- og biodiversitetspakken giver biodiversiteten bedre vilkår i Danmark. Urørt skov skaber gunstige vilkår for forskellige arter og gavner biodiversiteten, mens der med etableringen af naturnationalparker vil skabes sammenhængende naturområder, hvor plante- og dyreliv kan udfolde sig på mere naturlige præmisser.

Aftalepartierne er enige om at igangsætte en gennemgang af den eksisterende lovgivning på natur- og biodiversitetsområdet mhp. at understøtte hensigtsmæssige rammer for realiseringen af natur- og biodiversitetspakken samt klare rammer for den fortsatte udvikling af naturen og biodiversiteten i Danmark. Aftalepartierne er enige om at drøfte den langsigtede udvikling på naturområdet med afsæt i forståelsespapiret og et konkret oplæg fra regeringen, herunder evt. lovgivningsmæssige tiltag på området.

For de afsatte midler vil det fx være muligt at nå et samlet areal på knap 75.000 hektar urørt skov og etablering af skønsmæssigt 13 nye naturnationalparker, så der samlet set vil være 15 naturnationalparker.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 10 mio. kr. til forbedring af havmiljøet. Rammen prioriteres til genetablering af stenrev og opsamling af tabte fiskeredskaber i Øresund mv.

Der afsættes 10 mio. kr. i 2021.

Aftalepartierne er endvidere enige om at etablere et biodiversitetsråd, hvortil der afsættes 4 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Generationsforureninger

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet vil påbegynde arbejdet med oprensning af de store generationsforureninger i Danmark. Det er forureninger, som truer natur og miljø – også lokalt. Derfor er det vigtigt, at forureningerne ikke overlades til kommende generationer.

Der afsættes 50 mio. kr. i 2021, 100 mio. kr. i 2022, 155 mio. kr. i 2023, 150 mio. kr. i 2024 og 175 mio. kr. i 2025. Der er således i alt afsat 630 mio. kr. til generationsforureninger frem mod 2025.

Aftalepartierne er enige om, at generationsforeningerne ved Himmark Strand, Kærgård Klitplantage, det tidligere Grindstedværket, Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund skal prioriteres, jf. regionernes plan.

Arbejdet igangsættes i 2021 og vil forventeligt fortsætte frem mod 2033. Oprydningerne vil bidrage til lokal aktivitet og beskæftigelse.

Aftalepartierne noterer sig, at håndtering af jordforeninger, herunder generationsforeninger, er en opgave, som varetages af regionerne. I forbindelse med den konkrete udmøntning af midlerne afsøges mulighederne for medfinansiering fra andre aktører. Evt. uforbrugte midler prioriteres til generationsforeninger.

Aftalepartierne er enige om at gøre status på indsatsen i 2023 og drøfte planlægningen af håndteringen af de øvrige generationsforeninger.

Klimabistand

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at give klimabistand. Danmark skal tage lederskab for den grønne omstilling i verden. Her kan udviklingssamarbejdet udgøre et vigtigt redskab.

Der er enighed om at afsætte 100 mio. kr. til klimabistand i 2021 i tillæg til den afsatte bistandsramme på 0,7 pct. af BNI.

Økologisk indsats

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet vil understøtte en fortsat markedsdrevet udvikling af økologien i Danmark.

Aftalepartierne er derfor enige om at afsætte 45 mio. kr. årligt i 2021 til 2024 til fremme af økologi. Herunder prioriteres 20 mio. kr. årligt 2021 til 2024 i regi af Fonden for Økologisk Landbrug, mens 25 mio. kr. afsættes som en ramme til styrket økologi, herunder omstilling af offentlige køkkener, styrket innovationsindsats på økologiområdet mv.

Øvrige initiativer

Løft af LGBT+ Danmark

LGBT+ Danmark er en landsdækkende organisation, der tilbyder rådgivning, støtte og netværksgrupper til og for LGBTI+-personer i Danmark.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere et løft af LGBT+ Danmark. Løftet kan bidrage til at udbrede LGBT+ Danmarks tilbud til en større gruppe, herunder særligt i forhold til unge, med henblik på at skabe bedre trivsel for LGBTI+-personer i Danmark.

Der afsættes 2,5 mio. kr. i 2021.

Udbredelse af headspace

Headspace arbejder for at gribe unge med psykiske udfordringer, der kan forebygges/behandles i det nære miljø, inden deres udfordringer vokser sig større.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 5,1 mio. kr. i 2021, 6,1 mio. kr. i 2022, 5,1 mio. kr. i 2023 og 5,1 mio. kr. i 2024 til at gøre rådgivningstilbuddet headspace landsdækkende.

Løft af KVINFO's videnscenter

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at ligestilling er en helt grundlæggende værdi i det danske samfund, samt at seksisme og seksuel chikane er uacceptabelt og skal imødegås.

KVINFO har i en lang årrække løftet opgaven med at klæde samfundet på med systematisk og forskningsbaseret viden om ligestilling. Aftalepartierne er derfor enige om gennem et løft af KVINFOs driftsbevilling at styrke grundlaget for ligestillingen.

Der afsættes 4 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Tilskud til Naturkraft i Ringkøbing

Naturkraft er et naturcenter på i alt 45 hektar med en oplevelsesarena på 5 hektar, hvor bl.a. børn og skoleklasser gennem leg og læring har mulighed for at opleve den vestjyske natur.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 4 mio. kr. årligt som midlertidigt driftstilskud i perioden 2021-2024 til Naturkraft i Ringkøbing.

Valgbusser som brevstemmesteder

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at understøtte brugen af valgbusser i forbindelse med kommunal- og regionalvalget den 16. november 2021. Valgbusser kan blandt andet målrettes områder med lav valgdeltagelse og kan også være en lettelse for vælgere, der bor langt fra øvrige steder i kommunen, hvor man kan brevstemme.

Der afsættes derfor 5 mio. kr. i 2021 til en ansøgningspulje til kommuner, der ønsker at gøre brug af valgbusser.

Grønlandske huse

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at videreføre tilskuddet til støtte af projektet NUKIGA i De Grønlandske Huse. Formålet med projektet er at øge danskernes kendskab til grønlandsk kultur i De Grønlandske Huse.

Der afsættes 0,7 mio. kr. årligt i 2021-2024

Grønt nationalregnskab

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at fortsætte arbejdet med et grønt nationalregnskab med henblik på at understøtte den grønne dagsorden.

I den forbindelse er der enighed om at tilføre yderligere 1,9 mio. kr. årligt i perioden 2021-2024 med henblik på at udvide det grønne nationalregnskab, så det også omfatter detaljeret materialestrømregnskab og ressourcetilførsel samt understøtte arbejdet med grønne regnemodeller.

Indsats mod negativ social kontrol

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke indsatsen mod negativ social kontrol. Der er for mange danskere med minoritetsbaggrund, som oplever negativ social kontrol og bliver begrænset i friheden til selv at vælge job, uddannelse, venner og kæreste. Derfor vil aftalepartierne styrke indsatsen for at bekæmpe og forebygge social kontrol.

Der afsættes en ramme på 10 mio. kr. årligt i perioden 2021-2024 til indsatser på området. Midlerne kan fx gå til styrket opsporing, bedre og mere uddannelse af de faggrupper, som møder unge udsat for negativ social kontrol og fx til udslusning fra krisecentre.

En styrket indsats for minoritetsfædres deltagelse i børns liv

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er derfor enige om at styrke foreningen Baba, der skaber kontakt til udsatte familier med indvandrers- eller flygtningebaggrund og motiverer fædre til handlekraft og aktiv deltagelse i deres børns liv samt i samfundet.

Der afsættes 3 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

En styrket indsats for sårbare og isolerede kvinder

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke indsatsen for sårbare og isolerede kvinder. Dette sker gennem driftsstøtte til Bydelsmødre, der bygger bro mellem lokalsamfund og sårbare eller isolerede kvinder.

Der afsættes 2,8 mio. kr. årligt i perioden 2021-2022.

Rådgivning af skilsmissefamilier

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke rådgivning af skilsmissefamilier ved at støtte civilsamfundsaktører, der kan tilbyde rådgivning til skilsmissefamilier for at afhjælpe konflikter som følge af ventetiderne i Familieretshuset.

Der afsættes en pulje på 5 mio. kr. i 2021.

Danwatch

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at Danwatch er et vigtigt medie, der bl.a. har fokus på at rapportere om danske virksomheders internationale ageren. Aftalepartierne ønsker derfor at styrke Danwatch med 4 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Der afsættes 4 mio. kr. årligt i 2021 og 2022

Det vil skulle afklares, hvordan støtten kan tildeles i henhold til EU's statsstøtteregler, EU-retlige principper mv., samt hvordan støtten indvirker på Danwatch's mulighed for fremadrettet at modtage mediestøtte.

Udviklingshæmmedes Landsforbund

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at give et statsligt tilskud til Udviklingshæmmedes Landsforbund.

Der afsættes 3,7 mio. kr. årligt i 2021 til 2024.

Etablering af whistleblowerordninger

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at medarbejdere i den offentlige og private sektor skal have bedre mulighed for at indberette lovovertrædelser og andre alvorlige forhold.

Aftalepartierne noterer sig i den forbindelse, at regeringen i første kvartal af 2021 vil fremsætte forslag til en whistleblowerlov. Loven, som skal give alle ansatte mulighed for at indberette til whistleblowerordninger, har til formål at sikre en omfattende og sammenhængende ramme for beskyttelse af whistleblowere i Danmark. Forslaget fremsættes som led i gennemførelsen af EU's whistleblowerdirektiv i dansk ret.

Forum for Mænds Sundhed

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte i alt 4 mio. kr. til Forum for Mænds Sundhed.

Forum for Mænds Sundhed er et partnerskab, der søger at skabe lighed i sundhed ved at sætte mænds sundhed på dagsordenen. Mænd har i dag kortere levetid og er oftere enlige end kvinder. Forum for Mænds Sundhed arbejder for at understøtte mændenes relation til sundhedsvæsenet ved bl.a. at skabe sundhedstilbud, der passer bedre til mænd, målrettede tilbud til mænd ift. livsstilsændringer og skabe tilbud til mænd uden for arbejdsmarkedet.

Der afsættes 2 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Rådet for Grøn Omstilling

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at yde støtte til Rådet for Grøn Omstilling i 2021. Rådet for Grøn Omstilling er en uafhængig miljøorganisation, der arbejder for en bæredygtig omstilling af samfundet ved at påvirke beslutningstagere og gennemføre informationskampagner, der kan understøtte borgere og virksomheder i at træffe bæredygtige valg.

Der afsættes 3 mio. kr. i 2021.

Støtte til 92-gruppen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte midler til at støtte 92-gruppen i 2021 og 2022. 92-gruppen - Forum for Bæredygtig Udvikling - er et samarbejde mellem 23 danske miljø- og udviklingsorganisationer, der blev dannet i 1992. 92-gruppen arbejder bl.a. med at påvirke Danmarks, EU's, WTO's og FN's politik med relevans for global bæredygtig udvikling.

Der afsættes 1 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Styrkelse af Rådet for Sikker Trafik

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte i alt 4,5 mio. kr. til Rådet for Sikker Trafik.

Midlerne skal gå til at styrke Rådet for Sikker Trafiks arbejde med at øge trafikikkerheden og forebygge ulykker, så færre kommer til skade i trafikken.

Der afsættes 2,2 mio. kr. i 2021 og 2,3 mio. kr. i 2022.

Jeppe Aakjærs Kunstnerhjem

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at støtte en renovering af museet ved Aakjærs Kunstnerhjem Jenle, såfremt bygningen overdrages til kommunen.

Der afsættes 5 mio. kr. i 2021.

Ændret takst til Den Frie Lærerskole

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at ændre takstindplacering og tilskudssammensætning for det årlige tilskud til Den Frie Lærerskole, så Den Frie Lærerskole modtager samme aktivitetstilskud pr. årsstuderende, som folkeskolelæreruddannelsen på professionshøjskolerne.

Derfor forhøjes aktivitetstilskuddet pr. årsstuderende for læreruddannelsen på Den Frie Lærerskole til samme aktivitetstilskud som folkeskolelæreruddannelsen på professionshøjskolerne. Samtidig bortfalder det årlige kompensationstilskud, som Den Frie Lærerskole i dag modtager.

Der afsættes i alt 0,2 mio. kr. årligt i 2021 til 2024 til at ændre takstindplacering og tilskudssammensætning for det årlige tilskud til Den Frie Lærerskole.

Sorglinjen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte i alt 5 mio. kr. til Sorglinjen.

Det Nationale Sorgcenter har i samarbejdet med TrygFonden etableret Sorglinjen, der fungerer som en indgang, hvor mennesker, der fx har mistet én, der står dem nært, eller hvor sygdom har ramt én af deres nærmeste, kan henvende sig med henblik på at bearbejde deres sorg. Sorglinjen drives af frivillige, der selv har haft en stor sorg tæt inde på livet, og tilbuddet henvender sig til pårørende og efterladte i alderen 13 år og opefter.

Der afsættes 2,5 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til at styrke Sorglinjen.

Nedsættelse af en ekspertarbejdsgruppe vedrørende demokratiske virksomheder

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke vidensgrundlaget om demokratiske virksomheder i Danmark, herunder virksomhedernes grundlæggende forhold og de samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser samt mulige barrierer. På den baggrund nedsættes der en ekspertarbejdsgruppe. Den konkrete sammensætning af ekspertgruppen drøftes af aftalepartierne på baggrund af et oplæg fra regeringen. Ekspertarbejdsgruppen bistås af relevante ministerier.

Ekspertarbejdsgruppen kan bl.a. undersøge og beskrive forholdene ved demokratiske virksomheder, herunder medarbejder-, producent- og forbrugerejede virksomheder. Analysen vil derudover afdække og sammenligne demokratiske virksomheder med andre virksomhedsformer, herunder belyse mulige barrierer for hhv. at oprette nye eller udvikle eksisterende demokratiske virksomheder samt omdanne eksisterende virksomheder til demokratiske virksomheder. Ekspertarbejdsgruppen kan endvidere foretage et benchmark af reglerne på de udvalgte regelområder i forhold til en række udvalgte EU/EØS-landes regulering og beskatning.

Der afsættes 3 mio. kr. årligt i perioden 2021-2022 til at tilvejebringe et styrket vidensgrundlag og anbefalinger i forhold til demokratiske virksomheder i Danmark. Arbejdet forventes at være afsluttet i medio 2022.

Styrket indsats for dobbeltminoriteter

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke indsatsen for dobbeltminoriteter, det vil sige LGBTI-personer med en etnisk minoritetsbaggrund. Indsatsen skal fremme tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-personer med minoritetsbaggrund. Det skal ske gennem oprettelse af et nyt krisecenter til målgruppen med en specialiseret rådgivnings- og vejledningsindsats baseret på viden om særlige problemstillinger for målgruppen.

Der afsættes 5 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Styrket hjælp til børn udsat for digitale krænkelser

Der er et voksende problem med børn og unge, som oplever at få delt private, grænseoverskridende eller krænkende informationer, billeder eller videoer på nettet uden samtykke. Derfor skal hjælpen til børn og unge, som er udsat for digitale krænkelser, styrkes.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 4 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til Red Barnets rådgivningstjeneste Slet-Det.

Midlerne målrettes udvidelse af åbningstiden til fem dage om ugen dag og aften, udbredelse af kendskabet til rådgivningstjenesten gennem oplysningskampagner og iværksættelse af pilotprojekt med støttegrupper for unge, der har været udsat for digitale krænkelser.

Skoleskibet Georg Stage

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 3 mio. kr. i 2021 til skoleskibet Georg Stage. På Georg Stage udbydes grundkurset til skibsassistentuddannelsen. Tilskuddet muliggør, at skoleskibet kan tage på to togter i 2021.

Der afsættes i alt 3 mio. kr. ekstra til skoleskibet i 2021.

Demokrati i Europa Oplysningsforbundet (DEO) og Tænketanken Europa

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke det landsdækkende oplysningsforbund Demokrati i Europa (DEO) og Tænketanken Europas arbejde med at fremme debat og oplysning om Den Europæiske Union.

Bidraget skal understøtte DEO's og Tænketanken Europas arbejde for at engagere folk i EU-spørgsmål og demokratisk debat.

Der afsættes 0,3 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til DEO og 0,3 mio. kr. årligt til Tænketanken Europa i 2021 og 2022. Midlerne øremærkes debatskabende virksomhed.

Landsforeningen Hjælp Voldsofre

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om afsætte yderligere midler til støtte af Landsforeningen Hjælp Voldsofre, der bl.a. yder hjælp og rådgivning til ofre for vold, røveri, voldtægt og andre seksuelle overgreb.

Der afsættes 1 mio. kr. årligt i perioden 2021-2022 til foreningen.

Støtte til rådgivning hos Danes Worldwide

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at støtte rådgivningen hos Danes Worldwide i forhold til medlemmer, der søger familiesammenføring. Danes Worldwide arbejder for at gøre det lettere for danskere at bo og arbejde i udlandet – og at vende hjem til Danmark igen.

Der afsættes 1 mio. kr. årligt i perioden 2021-2022.

Forlængelse af auditiv indsats (AVT-program) til børn med høretab

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 2 mio. kr. i 2021 og 9,3 mio. kr. i 2022 til en forlængelse af forsøgsordningen med auditiv verbal terapi (AVT) til børn med høretab.

Auditiv verbal terapi er et rehabiliteringstilbud til børn med høretab. Der blev med finansloven for 2017 afsat midler til en forsøgsordning til et tre-årigt AVT-program, og forsøgsordningens midler udløber ved udgangen af 2021. Tilbuddet har vist gode resultater og bidrager til, at børnene på trods af høretab får et alderssvarende talesprog.

Glukosemålere

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 10 mio. kr. i 2021 til forsøg med glukosemålere, som udmøntes i Sundheds- og Ældreministeriet sammen med aftalepartierne.

Styrket skattekontrol

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om afsætte midler til etape 2-4 af et markant løft og reform af skattekontrollen i Danmark. Det skal sikre indfasningen af yderligere seks nye skattecentre og 750 nye kontrolmedarbejdere over de kommende år.

Aftalepartierne fortsætter dermed indsatsen mod fejl, snyd og organiseret kriminalitet med skatter og afgifter, herunder kampen mod skattely og aggressiv skatteplanlægning, som følger af aftalen *En styrket skattekontrol* af april 2020.

Kvoteflygtninge

Med henblik på Danmarks fortsatte deltagelse i FN's kvoteflygtningeprogram afsættes der en reserve på 40 mio. kr. i 2021, der kan dække udgifter op til 500 kvoteflygtninge. Regeringen meddeler medio 2021 FN inden for gældende regler herom, hvordan og i hvilket omfang Danmark deltager i kvoteflygtningeprogrammet og udmønter på den baggrund reserven.

Finansiering mv.

Aftalen om finansloven for 2021 er fuldt finansieret.

Udmøntning af centrale reserver mv.

Som led i *Aftale om finansloven for 2021* er aftalepartierne enige om at udmønte de centrale reserver, der er afsat til finansloven for 2021.

Statens Indkøbsprogram

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet noterer sig regeringens tiltag til at gøre det offentlige indkøb grønnere, og at klimaafttrykket af det offentlige indkøb skal reduceres. Strategien for grønne offentlige indkøb finansieres af provenuet fra seneste fase af Statens Indkøbsprogram, der omfatter statslige og selvejende institutioner. Regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at udmønte den resterende del af provenuet i forbindelse med finansloven for 2021.

Det resterende provenu udgør 5,2 mio. kr. i 2021, 10,4 mio. kr. i 2022 og 8,3 mio. kr. i 2023 og 2024.

COVID-19-indsatsen i kommuner og regioner

Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet noterer sig, at Finansministeren ved brev til KL og Danske Regioner har tilkendegivet, at regeringen også for 2021 vil være indstillet på at sikre de nødvendige ressourcer til at finansiere COVID-19-indsatsen i kommuner og regioner. Omfanget af kompensationen vil blive drøftet i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2022, når der foreligger et overblik over mer- og mindreudgifter i 2021.

Udgiftslofter 2021-2023

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at stemme for lovforslag om ændrede udgiftslofter for 2021-2023 med tilhørende ændringsforslag, som følger af *Aftale om finansloven for 2021* samt politiske aftaler vedtaget i tilknytning hertil.

Aftalens karakter

Aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for følge-lovgivning, der implementerer aftalen.

Aftale mellem regeringen og
Radikale Venstre,
Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten
og Alternativet om:

Stimuli og grøn genopretning

(6. december 2020)

Aftale om stimuli og grøn genopretning

Aftale om stimuli og grøn genopretning

Med *Aftale om udbetaling af resterende to ugers indefrosne feriemidler, eksportpakke og reserve til forlængelse af hjælpepakker* er der aftalt en række initiativer, der stimulerer privatforbruget, understøtter danske styrkepositioner inden for eksport og holder hånden under danske lønmodtagere, danske arbejdspladser og danske virksomheder i en periode, hvor samfundet fortsat er præget af begrænsninger på den økonomiske aktivitet som følge af COVID-19.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at gennemføre yderligere initiativer, der bidrager til en samlet grøn genopretning, og om at fortsætte arbejdet med at sætte en ny retning for Danmark.

Med *Aftale om stimuli og grøn genopretning* er regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet blandt andet enige om omstillingsindsatser målrettet udvalgte områder af Danmark og brancher, der lige nu er særligt hårdt ramt af krisen. Endvidere er der blandt andet aftalt en række initiativer, der både bidrager til grøn omstilling og den økonomiske genopretning, digitaliseringsindsatser samt særskilt støtte målrettet oplevelsesindustrien.

Aftalepartierne er enige om at gennemføre følgende nye initiativer:

Ramme til omstillingsinitiativer

- Ramme til SMV'er, iværksætterier og vækstteams
- Ret til 110 pct. dagpengesats til ledige som uddanner sig til SOSU-assistent eller grønne jobs
- Forhøjelse af den regionale uddannelsespulje
- Adgang til jobrettede kurser
- Styrkelse af varslingsindsatsen i hårdt ramte områder
- Opkvalificering og særlige indsatser målrettet hårdt ramte områder (herunder i Nordjylland, Hovedstadsområdet mv.), inkl. havne- og landsbypuljer
- Styrket indsats for ordblinde og læse-, skrive- og regnesvage, herunder styrkelse af digitale kompetencer
- Særlig varslingspulje i 2021 til mindre virksomheder i kriseramte brancher
- Pulje til grøn efteruddannelse og opkvalificering
- Styrkede offentlige indsatser, herunder smitteopsporing, natur- og miljøopgaver mv.
- Nedrivningspulje
- Midlertidig udvidelse af jobrotationsordningen
- Ramme til senere udmøntning

Stimuli af oplevelsesøkonomien

- Støtte til oplevelsesindustrien gennem civilsamfundets indsatser for udsatte og sårbare borgere
- Støtte til oplevelsesindustrien til aktiviteter på social- og ældreområdet
- Støtte til oplevelsesindustrien gennem skattefritagelse af arbejdsgiverbetalt gavekort til oplevelsesøkonomi

Midlertidig lempelse af BoligJobordningen i 2021

- Midlertidig lempelse af BoligJobordningen i 2021

Grøn beskæftigelse og opfølgning på klimapartnerskabernes anbefalinger

- Tilskudspulje til udfasning af olie- og gasfyr
- Pulje til grøn transport
- Pulje til bæredygtigt byggeri
- Fremme CO₂-lagring i Nordsøen
- Kystsikring
- Cykelpulje til stat og kommuner
- Tilskudspulje til energirenoveringer i offentlige bygninger (kommuner og regioner)
- Pulje til pyrolyse mv.
- Forøgelse af bygningspuljen
- Udtagning af lavbundsjord
- Understøttelse af geotermi

Digitalisering

- Forlængelse af bredbåndspuljen
- Digitaliseringsfond

Klimaeffekter og potentialer

- Klimaeffekter og potentialer

Finansiering mv.

- Reserve til COVID-19 og stimulus
- Midler fra EU's genopretningsfacilitet
- Midler fra React-EU
- Udisponerede midler i 2021
- Aftalens karakter

Ramme til omstillingsinitiativer

Ramme til SMV'er, iværksætteri og vækstteams

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet ønsker at styrke rammerne for små og mellemstore virksomheder, der skal omstille sig i kølvandet på coronakrisen, herunder at styrke rammerne for bl.a. grønt iværksætteri.

Aftalepartierne er enige om at etablere et virksomhedsprogram knyttet til omstilling af SMV'er i hele landet. Programmet vil gøre det muligt for SMV'er at få finansieret rådgivning om grøn og digital omstilling, vækstrådgivning og forretningsudvikling samt indkøb af konkret teknologi, produktionsudstyr, software mv., som kan bidrage til omstillingen af virksomheden, herunder også grøn omstilling. Programmet vil være særlig relevant for SMV'er i hårdt ramte områder og vil også kunne understøtte virksomhedernes overgang til en mere bæredygtig, grøn og konkurrencedygtig forretning.

En andel af midlerne øremærkes til en styrket indsats for iværksætteri på tværs af landet for at anspre flere til at stifte ny forretning og gribe nye vækst- og eksportmuligheder, herunder til grønne iværksættere. Der nedsættes endvidere et grønt iværksætterpanel, hvortil der afsættes midler i 2021 og 2022.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er også enige om at nedsætte syv regionale vækstteams i Nordjylland, Midtjylland, Sydjylland, Fyn, Sjælland og øerne, Hovedstaden og Bornholm. De skal komme med anbefalinger til, hvordan der bedst kan investeres i lokale erhvervsstyrker, så de kan udvikle sig til lokale erhvervsfyr-tårne og styrke vækst og beskæftigelse i en hel landsdel, samt yderligere tiltag, som kan gen-starte vækst i deres landsdel. Eksempelvis kan et regionalt vækstteam for Sydjylland under-støtte omstillingen fra olie og gas til grøn energi til gavn for vækst og beskæftigelse i Esbjerg og i hele Syddanmark.

De regionale vækstteams skal bl.a. tilvejebringe et analysegrundlag vedrørende lokale styr-ker, potentialer og udfordringer samt komme med anbefalinger til, hvordan de afsatte midler bedst kan investeres i lokale erhvervsstyrker og potentialer.

Der afsættes samlet 825 mio. kr. fordelt med 300 mio. kr. i 2021 og 525 mio. kr. i 2022 samt tilhørende administrationsmidler. Desuden afsættes 8 mio. kr. fordelt med 4 mio. kr. i 2021 og 4 mio. kr. i 2022 til det grønne iværksætterpanel.

Ret til 110 pct. dagpengesats til ledige, som uddanner sig til SOSU-assistent eller grønne jobs

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at forsikrede ledige, der er over 30 år, og som er ufaglærte eller er faglærte med en forældet uddannelse, får ret til at påbegynde en SOSU-assistentgrunduddannelse i 2021 med 110 pct. af deres hidtidige dagpengesats. Samtidig udvides positivlisten med 6 pct. til uddannelser, der understøtter en grøn omstilling på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsesrådets Forretningsudvalg (KL, FH og DA) vil i samarbejde udvælge de uddannelser, der skal tilføjes positivlisten. Retten til 110 pct. dagpengesats under uddannelsesløft på de udvalgte uddan-nelser med relevans for den grønne omstilling vil gælde for forløb påbegyndt i 2021.

Der afsættes samlet set 120 mio. kr. til styrket rekruttering af SOSU-assistenten og til grønne jobs i 2021-2022. Heraf udgør udvidelsen af retten til 110 pct. dagpengesats merudgifter på 84 mio. kr. i 2021 og 18 mio. kr. i 2022 efter skat, tilbageløb og adfærd. Tiltaget indebærer mindre positive opkvalificeringseffekter i de efterfølgende år.

Adgang til jobrettede kurser

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at hæve bevillingen for den regionale uddannelsespulje og igangsætte et etårigt forsøg med en ret for den enkelte ledige til et jobrettet kursus fra første ledighedsdag via den regionale uddannelsespulje. Retten vil være betinget af, at der er midler i puljen.

Der afsættes 30 mio. kr. i 2021 til den regionale uddannelsespulje. Derved vil puljen udgøre i alt 285 mio. kr. i 2021 og vil medvirke til, at flere hurtigt og fleksibelt kan blive omstillet til nye job og brancher.

Forhøjelse af den regionale uddannelsespulje

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at forhøje den regionale uddannelsespulje.

Der afsættes 25 mio. kr. årligt i 2022-2023.

Styrkelse af varslingsindsatsen i hårdt ramte områder

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at der er behov for at styrke varslingsindsatsen i 2021 som følge af COVID-19-krisen, så opsagte medarbejdere hurtigt kan hjælpes videre i ny beskæftigelse med en tidlig og målrettet indsats.

Der afsættes 100 mio. kr. i 2021 til formålet. Dermed vil varslingspuljen udgøre 106 mio. kr. i 2021.

Opkvalificering og særlige indsatser målrettet hårdt ramte områder (herunder i Nordjylland og Hovedstadsområdet), inkl. havne- og landsbypuljer

Opkvalificering og særlige uddannelsesindsatser målrettet hårdt ramte områder

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke det regionale branchesamarbejde i Nordjylland og Hovedstadsområdet med ansættelse af flere VEU-koordinatorer. Koordinatorerne skal følge det regionale kompetencebehov tæt og sikre en målrettet opkvalificering.

Hertil er aftalepartierne enige om at understøtte udsatte områder med mange berørte beskæftigede som følge af COVID-19 ved at iværksætte særlige midlertidige uddannelsesindsatser i disse områder.

Der afsættes i alt 50 mio. kr. i 2021 til den målrettede opkvalificering. Midlerne fordeles til flere VEU-kordinatorer ved 5 mio. kr. til Arbejdsmarkedskontor Midt-Nord og 5 mio. kr. til Arbejdsmarkedskontor Øst under Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Hertil fordeles 40 mio. kr. til særlige uddannelsesindsatser i udsatte områder med mange beskæftigede, der er berørt af COVID-19-krisen.

Havne- og landsbypuljer

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 25 mio. kr. i 2021 til grøn omstilling af havne og omstillingsindsatser inden for fx fiskeri og relaterede følgeerhverv.

De danske havne har sat som mål at blive CO2-neutrale i 2030, samtidig med at 90 pct. af alt affald i havnene genanvendes i 2030. For at understøtte omstillings- og udviklingsindsatser inden for fiskerierhvervet samt relaterede følgeerhverv oprettes en pulje, der kan søges af havne, fiskeri- og følgeerhverv til medfinansiering af projekter vedrørende fx omstilling og grøn udvikling af erhverv.

Aftalepartierne noterer sig, at der skal fastlægges en konkret model for udmøntning af midlerne, som er mulig inden for EU's statsstøtteregler.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er desuden enige om at fremme beskæftigelse, erhvervsudvikling, service, levevilkår, bosætning samt lokale kultur- og fritidsaktiviteter i de danske landsbyer.

Der afsættes 25 mio. kr. i 2021 til en forøgelse af Landdistriktspuljen. Midlerne kan bl.a. understøtte projekter, som bidrager til gode levevilkår for borgere i landsbyerne ved fx fastholdelse af lokale arbejdspladser, lokale fritidstilbud mv. Hertil kan puljen også understøtte de landsbyer og mindre bysamfund, hvor minkerhvervet har haft en særlig stor betydning.

Der afsættes samtidig 25 mio. kr. til at understøtte landsbyfornyelse, som bl.a. kan omfatte områdefornyelse af gader, torve og pladser, igangsættelse af sociale eller kulturelle aktiviteter, istandsættelse af nedslidte boliger eller forsamlingshuse samt nedrivning og fjernelse af skrot på boligejendomme. Landsbyfornyelsen udmøntes til de ansøgningsberettigede kommuner.

Der afsættes i alt 75 mio. kr. i 2021 til havne- og landsbypuljer.

Resterende ramme

Derudover afsættes 20 mio. kr. i 2021 med henblik på senere udmøntning.

Styrket indsats for ordblinde og læse-, skrive- og regnesvage, herunder styrkelse af digitale kompetencer

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke indsatsen for ordblinde og læse-, skrive- og regnesvage. Indsatsen skal medvirke til at løfte de basale kompetencer hos både ledige og beskæftigede og samtidig forebygge og modvirke begyndende og aktuelle udfordringer på arbejdsmarkedet.

Der afsættes 50 mio. kr. i 2021 til en ansøgningspulje, der kan understøtte og hjælpe ordblinde og læse-, skrive- og regnesvage til at styrke deres basale færdigheder. Ansøgerkredsen vil være bred og kan omfatte kommuner, virksomheder, a-kasser, faglige organisationer, uddannelsesinstitutioner og brancheorganisationer mv.

Særlig varslingspulje til mindre virksomheder i kriseramte brancher

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at der er behov for at styrke varslingsindsatsen i 2021 for mindre virksomheder, så der kan gives en tidlig og målrettet indsats for opsagte medarbejdere og ejere i forbindelse med hel eller delvis nedlukning af mindre virksomheder inden for corona-ramte erhverv. Indsatsen skal medvirke til, at både ejere og opsagte medarbejdere hurtigt kan hjælpes videre i ny beskæftigelse.

Der afsættes 30 mio. kr. i 2021 til formålet. Der tages forbehold for, at udmøntningen af midlerne skal ske inden for EU's statsstøtteregler.

Pulje til grøn efteruddannelse og opkvalificering

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at der er behov for stærke grønne efteruddannelses- og opkvalificeringstilbud til både ledige og beskæftigede, der kan være med til at fremme den grønne dagsorden og de ambitiøse danske klimamål.

Der afsættes derfor 100 mio. kr. årligt i 2021-2022 til en ansøgningspulje til opkvalificering og efteruddannelse inden for klimatilpasning og grøn omstilling i bred forstand. Midlerne vil kunne ansøges af uddannelsesinstitutioner evt. efter dialog med efteruddannelsesudvalg og de faglige udvalg til enten et kvalitets- og udstyrsløft af eksisterende opkvalificerings- og efteruddannelsesstilbud eller udviklingen af nye uddannelser målrettet jobfunktioner og brancher inden for grøn omstilling samt initiativer med henblik på øget bæredygtighed.

Med *Aftale om ekstraordinært løft af ledige* af 17. juni 2020 blev det aftalt at nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal vurdere behovet for nye tiltag til at styrke opkvalificering og efter- og videreuddannelse som led i at understøtte den grønne omstilling. Arbejdsgruppen og dens analyser vil kunne indgå i udviklingen af nye kurser i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og andre relevante aktører på området som en del af puljen.

Der afsættes i alt 100 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til formålet.

Styrkede offentlige indsatser, herunder smitteopsporing, natur- og miljøopgaver mv.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at en midlertidig styrkelse af den offentlige beskæftigelse skal understøtte lediges arbejdsmarkedstilknudning og sikre, at flere borgere berørt af COVID-19 kan fastholde en ordinær beskæftigelse, hvor de gør nytte for det danske samfund.

Styrkede offentlige indsatser målrettes så vidt muligt områder, hvor der i en periode kan opnås udbytte ved en opskaleret indsats, og hvor der er gode forudsætninger for at benytte midlertidige ressourcer. Styrkelsen vil som udgangspunkt sigte på en styrket smitteopsporing

og ekstra indsatser under Naturstyrelsen, herunder styrkelse af friluftsfaciliteter i naturområder, naturplejeopgaver med henblik på styrket natur og biodiversitet samt grønne bygningstiltag på Naturstyrelsens ejendomme.

Der afsættes i alt 100 mio. kr. i 2021 til indsatsen.

Nedrivningspulje

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 150 mio. kr. i 2021 til at styrke nedrivningsindsatsen i de kommuner med det største behov for nedrivning af tomme boliger.

I landdistrikterne er der faldefærdige huse, der skæmmer i landskabet og gør det svært at tiltrække nye borgere. Aftalepartierne vil derfor styrke nedrivningsindsatsen med 150 mio. kr. i 2021. Midlerne udmøntes som en del af pulje til landsbyfornyelse som tilskud til kommunerne. Samtidig hæves den statslige medfinansiering fra 60 pct. til 80 pct., hvormed den samlede effekt udgør ca. 187,5 mio. kr.

Der afsættes 150 mio. kr. i 2021.

Midlertidig udvidelse af jobrotationsordningen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om som et forsøg at udvide jobrotationsordningen for påbegyndte forløb i 2021. Tiltag til at styrke ordningen omfatter en lempelse af kravet til vikarens forudgående ledighed fra 6 til 3 måneder samtidig med, at ansættelsen som jobrotationsvikar forlænges fra maksimalt 6 måneder til 9 måneder.

Kredsen bag *Forlig om reform af beskæftigelsesindsatsen* vil blive hørt om tiltaget.

Der afsættes i alt 5 mio. kr. i 2021 og 5 mio. kr. i 2022.

Ramme til senere udmøntning

Der afsættes 182 mio. kr. i 2022 til senere udmøntning af regeringen og aftalepartierne.

Stimuli af oplevelsesøkonomien

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at understøtte oplevelsesøkonomien, herunder restauranter, hoteller mv.

Aftalepartierne er enige om, at de konkrete initiativer skal træde i kraft parallelt med udbetalingen af de resterende indefrosne feriemidler og under hensyn til udviklingen i COVID-19-pandemien og i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens retningslinjer.

Samlet set afsættes der 750 mio. kr. i 2021 til stimuli af oplevelsesøkonomien.

Støtte til oplevelsesindustrien gennem civilsamfundets indsatser for udsatte og sårbare borgere

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at give udsatte og sårbare borgere bedre adgang til oplevelsesindustrien og civilsamfundets fællesskab.

Midlerne målrettes civilsamfundsaktører på området, og indsatserne kan fx omfatte gavekort til oplevelser (fx restauranter, hoteller, biografer og forlystelsesparker). Det skal i videst muligt omfang ske, så det samtidig understøtter omsætning og beskæftigelse hos virksomheder og aktører i oplevelsesindustrien, som typisk har oplevet omsætningsnedgang som følge af COVID-19. Indsatserne vil skulle ske i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens retningslinjer for COVID-19.

Der afsættes en pulje på 250 mio. kr. i 2021 til civilsamfundsaktører. Udmøntningen af midlerne drøftes med aftalepartierne.

Støtte til oplevelsesindustrien til aktiviteter på social- og ældreområdet

Under COVID-19-restriktionerne kan socialt udsatte og sårbare grupper på social- og ældreområdet opleve isolation og ensomhed. Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er derfor enige om at give målgruppen bedre adgang til oplevelsesindustrien i 2021.

Formålet er at iværksætte aktiviteter i oplevelsesindustrien målrettet udsatte og sårbare borgere, herunder mennesker med handicap, på social- og ældreområdet og samtidig understøtte omsætning og beskæftigelse hos virksomheder og aktører i oplevelsesindustrien, som typisk har oplevet omsætningsnedgang som følge af COVID-19. Midlerne forankres i kommunerne, så støtten kommer bredt til gavn for borgere, lokale tilbud og virksomheder.

Der afsættes 250 mio. kr. i 2021 til formålet. Den konkrete udmøntning skal aftales med KL efter dialog med aftalepartierne.

Støtte til oplevelsesindustrien gennem skattefritagelse af arbejdsgiverbetalt gavekort til oplevelsesøkonomi

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om midlertidigt i 2021 at indføre en særskilt skattefritagelse af gavekort til restaurationsydelser med en beløbsgrænse på 1.200 kr. årligt, som kan bruges til hoteller, restauranter og forlystelser, herunder teater- og biografforestillinger mv. Gavekortet må ikke kunne ombyttes til kontanter. Der afsættes i alt 250 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd i 2021 til formålet.

Midlertidig lempelse af BoligJobordningen i 2021

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om midlertidigt i 2021 at hæve loftet for serviceydelser til 25.000 kr., og skatteværdien af fradraget øges til ca. 35 pct. for serviceydelser. Loftet for håndværksydelser hæves til 25.000 kr.

Der afsættes i alt 340 mio. kr. i 2021 til at finansiere lempelsen.

Grøn beskæftigelse og opfølgning på klimapartnerskabernes anbefalinger

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere en række initiativer, der både bidrager til den grønne omstilling og den økonomiske genopretning.

Tilskudspulje til udfasning af olie- og gasfyr

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke indsatsen for den grønne omstilling af individuel opvarmning yderligere ved at øge udfasningen af olie- og gasfyr.

Der afsættes i alt 225 mio. kr. i 2021, 225 mio. kr. i 2022, 145 mio. kr. i 2023, 155 mio. kr. i 2024 og 60 mio. kr. i 2025 til de tilskudspuljer til udfasning af olie- og gasfyr, som blev aftalt med *Klimaaftale for energi og industri mv. 2020* og den opfølgende aftale af d. 30. oktober 2020. De afsatte midler er inklusiv afledt afgiftstab.

Pulje til grøn transport

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke omstillingen til grøn transport ved at afsætte en pulje, der skal understøtte initiativer, der kan bidrage til den grønne omstilling af transportsektoren, fx el-færger, udbredelse af ladeinfrastruktur, omstilling af den tunge transport mv.

Den endelige udmøntning af puljen aftales mellem aftalepartierne primo 2021.

Der afsættes i alt 150 mio. kr. i 2021, 50 mio. kr. i 2022 og 10 mio. kr. årligt i 2023-2025. De afsatte midler er inklusiv afledt afgiftstab.

Pulje til bæredygtigt byggeri

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte en pulje på i alt 50 mio. kr. til at fremme bæredygtigt byggeri.

Puljen til bæredygtigt byggeri skal gå til konkrete indsatser, der bidrager til at understøtte et grønnere og mere bæredygtigt og kvalitetsbevidst byggeri, der samtidig er økonomisk bæredygtigt.

Den endelige udmøntning af puljen aftales mellem aftalepartierne i 2021.

Der afsættes 25 mio. kr. årligt i 2021 og i 2022.

Fremme CO₂-lagring i Nordsøen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at Danmarks undergrund, herunder tidligere olie- og gasreservoir i Nordsøen rummer store potentialer for at lagre CO₂ og kan understøtte Danmarks grønne omstilling og vejen mod 70 pct.-reduktionsmålet og målet om klimaneutralitet i 2050.

Der afsættes 100 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til støtte af udviklings- og demonstrationsprojekter for CO₂-lagring i Nordsøen. Formålet er blandt andet at fremme udviklingen af sikker lagring af CO₂ i Nordsøen allerede fra 2025.

Aftalepartierne noterer sig, at der som led i Klimahandlingsplan for Energi og industri (Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet) skal udarbejdes en samlet strategi for CO₂-fangst, lagring og anvendelse (CCUS) og PtX i Danmark. Partierne bag Klimahandlingsplan for Energi og Industri indkaldes til drøftelser herom 1. halvår af 2021.

Kystsikring

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet ønsker at understøtte flere kystsikringsprojekter i Danmark og er enige om at afsætte samlet 350 mio. kr. til at øge og forlænge den statslige pulje til kystsikringsprojekter og udvide kriterierne for relevante ansøgere. Flere projekter vil således kunne komme i betragtning til puljen.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen har igangsat arbejdet med en national klimatilpasningsplan. Puljen til kystbeskyttelse kan indgå som led heri.

Der afsættes i alt 50 mio. kr. i 2021, hvilket vil bringe den samlede pulje i 2021 op på 90 mio. kr. i 2021. Der afsættes endvidere 150 mio. kr. årligt i 2022 og 2023.

Cykelpulje til stat og kommuner

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere cyklisme med henblik på at understøtte og videreudvikle grøn mobilitet.

Der afsættes 30 mio. kr. i 2021 og 170 mio. kr. årligt i 2022-2023 til anlæg af cykelstier langs statsvejene. Det skal understøtte, at borgerne får adgang til et mere sammenhængende cykelstinet og derved bedre muligheder for at vælge cyklen frem for andre transportformer.

Der afsættes endvidere 150 mio. kr. i 2021 til en pulje målrettet kommunale cykelprojekter. Der forudsættes kommunal medfinansiering på 50 pct. af anlægsudgiften. Det kommunale bidrag vil skulle prioriteres inden for kommunernes anlægsramme.

Der afsættes i alt 180 mio. kr. i 2021 og 170 mio. kr. årligt i 2022-2023 til cyklisme.

Tilskudspulje til energirenoveringer i offentlige bygninger (kommuner og regioner)

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke kommuner og regioners mulighed for at energieffektivisere deres bygninger.

Der afsættes 150 mio. kr. årligt i 2021-2022 og 5 mio. kr. årligt fra 2023 til en tilskudspulje målrettet energirenoveringer i regionale og kommunale bygninger med laveste energimærker samt bygninger, der opvarmes med olie- og gasfyr. De afsatte midler er inkl. et begrænset afledt årligt afgiftstab fra 2021.

En del af midlerne fra puljen kan målrettes digitale løsninger og intelligent styring af energiforbruget i offentlige bygninger.

Der afsættes i alt 150 mio. kr. årligt i 2021-2022 og 5 mio. kr. årligt fra 2023.

Pulje til pyrolyse mv.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at nye teknologier er afgørende for at opnå væsentlige reduktioner af udledningen af drivhusgasser fra landbrugssektoren.

Der etableres en tilskudspulje til teknologier med stort reduktionspotentiale inden for landbrugssektoren. Puljen skal bidrage til fremme og demonstration af nye teknologier, der har til formål at nedbringe udledningen af drivhusgasser fra landbruget fx inden for brun bioraffinering. Med teknologien "brun" bioraffinering udnyttes rest- og affaldsprodukter fra landbrug og affaldssektoren, såsom gylle, halm, spildevandsslam og restfibre fra biogasproduktionen. Gennem anvendelse af termisk pyrolyseteknologi kan biomassen omdannes til gas og olie, der kan raffineres til flydende brændstoffer som fx flybrændstof. Restproduktet biokul kan anvendes til biogødning og har potentielt en stor klimaeffekt, idet biokul kan binde en stor del af kulstoffet fra den oprindelige biomasse.

Puljen skal målrettes omkostningseffektive teknologier med stort reduktionspotentiale inden for landbrugssektoren.

Der afsættes 100 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til puljen.

Forøgelse af Bygningspuljen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at forøge Bygningspuljen. Midlerne styrker den grønne omstilling ved at understøtte energieffektiviseringer i helårsboliger.

Aftalepartierne noterer sig, at almene boliger, dvs. almene boligforeninger, kan søge om midler fra Bygningspuljen ud fra objektive kriterier og på lige fod med øvrige bygningsejere, så også lejere kan få gavn af energireoveringer.

Der afsættes i alt 300 mio. kr. i 2021 og 25 mio. kr. årligt fra 2022. Midlerne er inkl. afledt afgiftstab.

Udtagning af lavbundsgrunde

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte i alt 660 mio. kr. i perioden 2021-2024 til udtagning af kulstofrig landbrugsjord.

Ved at udtage lavbundsjorder og genoprette naturlig vandstand på områderne reduceres udledningen af drivhusgasser. For de afsatte midler kan der udtages ca. 5.000 hektar landbrugsjorder, hvilket skønnes at bidrage med en samlet klimaeffekt på knap 75.000 tons CO₂e i 2030.

Der afsættes i alt 165 mio. kr. årligt i 2021-2024 til udtagning af landbrugsjord.

Partierne noterer sig, at regeringen vil lancere et udspil på landbrugsområdet, herunder for at reducere sektorens klima- og miljømæssige udledninger bl.a. ved yderligere udtag af lavbundsjorder. Ved samme lejlighed vil der blive taget stilling til implementeringen af den næste reformperiode af den fælleseuropæiske landbrugspolitik (CAP).

Understøttelse af geotermi

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at understøtte udviklingen af geotermi som teknologi i fremtidens fjernvarmesektor ved at nedsætte en geotermi-taskforce. Taskercen får til opgave at gennemføre et analysearbejde, der skal afdække det samfundsøkonomiske potentiale for indpasning af geotermisk varme i fjernvarmesektoren. Derudover skal den udvikle et bud på en konkret statslig støttemodel, der kan understøtte en omkostningseffektiv udvikling af geotermi som teknologi samt kan opnå statsstøttegodkendelse under EU's statsstøtteregler.

Der afsættes i alt 3 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til taskercen. Aftalepartierne præsenteres for resultaterne af taskercens arbejde i 2022.

Aftalepartierne noterer sig, at der som led i Klimahandlingsplan for Energi og industri (Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet) i anden halvdel af 2020 indkaldes til forhandlinger om en ny fremtidssikret økonomisk regulering, der tager højde for Danmarks nye klimamål og sikrer effektivisering og fremtidige forbrugervenlige priser. Der skal desuden ses på rammerne for geotermi.

Digitalisering

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere en række tiltag, der yderligere styrker digitaliseringen i Danmark.

Forlængelse af bredbåndspuljen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at understøtte, at flere husholdninger og virksomheder på tværs af hele landet har adgang til hurtigt bredbånd. COVID-19-krisen har også tydeliggjort vigtigheden af hurtigt bredbånd. I den forbindelse kan bredbåndspuljen bidrage til en forbedret bredbåndsdækning i de områder, hvor markedet ikke af sig selv sikrer tilstrækkelig udrulning.

Der er derfor enighed om at forlænge bredbåndspuljen i 2021 med henblik på at fremme bredbåndsdækningen i hele landet.

Der afsættes i alt 100 mio. kr. i 2021 til en forlængelse af bredbåndspuljen.

Digitaliseringsfond

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at understøtte digitaliseringen af Danmark ved at afsætte en ramme til en digitaliseringsfond. Det kan bidrage til udviklingen af nye digitale løsninger, dels ved at understøtte en mere sammenhængende og effektiv offentlig sektor, som rummer potentialer i understøttelsen af Danmarks ambitioner på klimaområdet. Og dels ved at understøtte erhvervslivets digitalisering og automatisering for at styrke danske virksomheders konkurrenceevne og til gavn for vækst, beskæftigelse og eksportmuligheder.

Den konkrete udmøntning af rammen aftales mellem aftalepartierne på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Der afsættes 125 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Klimaeffekter og potentialer

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet noterer sig, at reduktionsmankoen allerede er nedbragt betydeligt i regeringsperioden, og der dermed er taget afgørende skridt i opnåelsen af 70 pct.-målsætningen. Med finansloven for 2020 skønnes udledningerne reduceret med ca. 0,5 mio. t., aftalerne om sektorstrategier for energi, industri og affald forventes at reducere med 3,4 mio. t., aftale om grønne boliger forventes at reducere med 0,05 mio. t., aftale om stimuli og grøn genopretning og aftale om grøn vejtransport skønnes at nedbringe de danske drivhusgasudledninger med omkring 2,3 mio. ton CO₂e i 2030. Aftalepartierne noterer sig endvidere, at flere reduktioner vil følge i takt med beslutninger i erhvervslivet og udfoldelsen af resten af klimahandlingsplanen, og at der løbende vil blive vendt tilbage med yderligere grønne tiltag. Aftalepartierne noterer sig i den forbindelse, at regeringen tidligt i 2021 vil fremlægge et udspil for landbruget, herunder for at adressere sektorens klima- og miljøpåvirkninger.

Samtidig er aftalepartierne enige om, at der skal satses på fremtidens grønne teknologier, som på sigt kan bidrage med store reduktionspotentialer. Med indeværende aftale prioriteres midler til at fremme udvikling af nye grønne løsninger, herunder fx pyrolyse, der har potentiale til at reducere udledningerne fra landbrugssektoren. Med klimaftalen for energi og industri mv. er der også satset massivt på CCS, PtX og grønne gasser, som endvidere understøttes af regeringens grønne forskningsstrategi og indeværende aftale. F.eks. investeres der i udviklingen af løsninger til fangst og lagring af CO₂ – en teknologi, der har et potentiale til at reducere drivhusgasudledningerne med 4-9 mio. ton i 2030. PtX er en anden teknologi, som der investeres i, og det skønnes, at det tekniske reduktionspotentiale for PtX udgør 0,5-3,5 mio. ton CO₂e i 2030 og på længere sigt 1,5-7,5 mio. ton CO₂e.

Finansiering mv.

Reserve til COVID-19 og stimulus

Som led i *Aftale om stimuli og grøn genopretning* er regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet enige om at udmønte dele af reserven til håndtering af udfordringer i lyset af COVID-19 mv. Der udmøntes ligeledes dele af den midlertidige ramme til COVID-19-udgifter og yderligere stimulus-initiativer, som regeringen har afsat i den opdaterede 2025-ramme *DK2025 – en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi*, august 2020.

Midler fra EU's genopretningsfacilitet

Danmark forventes at modtage et større milliardbeløb fra EU's genopretningsfacilitet ("genopretningsfonden"). Pengene skal anvendes til at hjælpe de europæiske medlemsstater på fode igen efter COVID-19-krisen. Der er bl.a. fastsat krav om, at midlerne anvendes på initiativer med fokus på at skabe vækst og jobs samt fremme den grønne omstilling og digitalisering.

Det er den foreløbige vurdering, at Danmark kan modtage op mod i alt ca. 11,4 mia. kr. fra EU's genopretningsfond. Det endelige beløb vil bl.a. afhænge af den økonomiske udvikling i Danmark og de øvrige EU-lande. Udbetaling af midlerne er betinget af, at Danmark udarbejder en genopretningsplan, der godkendes i EU

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet noterer sig, at en dansk genopretningsplan i henhold til genopretningsfonden skal understøtte en omfattende grøn genstart af dansk økonomi, stimulere økonomien, fastholde arbejdspladser og bevæge Danmark tættere på at nå sin klimamålsætning. Aftalepartierne tilslutter sig, at elementerne i nærværende aftale understøtter disse formål og vil kunne indgå i en dansk genopretningsplan.

Aftalepartierne noterer sig, at midlerne fra EU's genopretningsfond med afsæt i den danske genopretningsplan tilvejebringer finansiering til nærværende aftale og evt. andre indsatser som bidrager til at opfylde kriterierne i genopretningsfonden.

Midler fra React-EU

Som led i EU's genopretningsplan forlænges de nuværende strukturfondsprogrammer mhp. at understøtte indsatsen for at afbøde konsekvenserne af COVID-19. Der tildeles løbende på EU-plan 47,5 mia. euro i 2021-22, som fordeles mellem alle EU-lande. Midlerne skal anvendes til at finansiere initiativer, der fremmer håndteringen af COVID-19 og understøtter en grøn, digital og modstandsdygtig genetablering af økonomien.

Danmark tildeles React-EU-midler for perioden 2021-2022, men har mulighed for at anvende midlerne frem til medio 2023.

React-EU-midlerne udmøntes gennem strukturfondene i Danmark. Det indebærer, at regeringen fastlægger rammen for anvendelsen, mens Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse udmonter midlerne til konkrete indsatser, jf. lov om erhvervsfremme.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at der anvendes 825 mio. kr. fra React-EU til finansiering af tiltagene vedrørende SMV'er, iværksætteri og vækstteams.

Udisponerede midler i 2021

Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet noterer sig, at regeringen lægger vægt på at reservere mindst 4 mia. kr. i 2021. Midlerne øremærkes yderligere COVID-19-udgifter i 2021 samt nye initiativer til at stimulere dansk økonomi og holde hånden under danske arbejdspladser.

Regeringen konsulterer partierne bag aftalen, såfremt der tages nye initiativer for at holde hånden under danske arbejdspladser. Partierne lægger vægt på, at initiativerne understøtter den grønne omstilling og ikke øger indkomstforskellene.

Aftalens karakter

Aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for følge-lovgivning, der implementerer aftalen.

Aftale mellem regeringen og
Venstre, Radikale Venstre,
Socialistisk Folkeparti,
Enhedslisten,
Det Konservative Folkeparti
og Alternativet om:

Udbetaling af resterende to ugers
indefrosne feriemidler,
eksportpakke og reserve til
forlængelse af hjælpepakker

(2. december 2020)

Aftale om udbetaling af resterende to ugers indefrosne feriemidler, eksportpakke og reserve til forlængelse af hjælpepakker

Regeringen og Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Alternativet er enige om at gennemføre initiativer, der bidrager til at stimulere privatforbruget, understøtte danske styrkepositioner inden for eksport og holde hånden under danske lønmodtagere, danske arbejdspladser og danske virksomheder i en periode, hvor samfundet fortsat er præget af begrænsninger på den økonomiske aktivitet som følge af COVID-19.

Aftalepartierne er enige om at gennemføre følgende initiativer:

- Udbetaling af resterende to ugers indefrosne feriemidler
- Eksportpakke
- Reserve til forlængelse af hjælpepakker af 27. oktober 2020
- Finansiering mv.

Boks 1

Aftalens hovedprioriteringer

Udbetaling af resterende to ugers indefrosne feriemidler: ca. 45 mia. kr.¹⁾

Eksportpakke: Ca. 1,7 mia. kr. i alt 2021-2023

Mulighed for forlængelse af hjælpepakker: 2,3 mia. kr. i 2021²⁾

1) Baseret på erfaringerne fra første runde udbetalinger forventes, at der vil blive udbetalt feriemidler svarende til ca. 24. mia. kr. efter skat. 2) Der afsættes en reserve på 300 mio. kr. i 2021.

Udbetaling af de resterende indefrosne feriemidler

Regeringen og Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Alternativet er enige om at sikre mulighed for udbetaling af de resterende indefrosne feriemidler. Det svarer til op til ca. to ugers ferie for en lønmodtager, der har fået udbetalt førtidige feriemidler, og op til fem uger for en lønmodtager, der ikke har fået udbetalt førtidige feriemidler. I opgørelsen af borgerens resterende feriepenge tages der højde for allerede udbetalte feriemidler i 2020. Der skønnes at restere omtrent 45 mia. kr. i indefrosne feriemidler.

Partierne er enige om, at udbetalingen skal kunne finde sted ultimo marts 2021. Udbetalingen forventes at indebære hastelovgivning, som partierne forpligter sig til at stemme for.

Udbetalingen af de resterende feriemidler baseres på arbejdsgivers indberetninger, men vil i øvrigt basere sig på de samme principper som den førtidige udbetaling i efteråret 2020.

Udbetalingen vil derfor være frivillig og beskattes som almindelig indkomst. Udbetalingen vil ikke medføre fradrag i indkomstoverførsler mv. - dette gælder dog som udgangspunkt ikke i situationer, hvor en ydelse er blevet påvirket i forbindelse med indbetaling til Feriekonto eller anden feriekasse. Det undersøges derfor, om der kan findes en løsning for disse borgere. Staten mellemfinansierer engangsudbetalingen, og arbejdsgiverne kan fortsat vælge mellem at indbetale midlerne til feriefonden eller beholde de indefrosne feriemidler som likviditet i virksomheden, indtil lønmodtageren opnår folkepensionsalderen eller permanent forlader arbejdsmarkedet. Tilbageværende midler vil blive i LD Fonde.

Udbetaling af de resterende feriemidler betragtes som den endelige udbetaling, og afgørelsen vil derfor kunne påklages

Regeringen vil inddrage arbejdsmarkedets parter i den konkrete udmøntning.

Eksportpakke

Aftalepartierne er enige om at afsætte 575 mio. kr. årligt i perioden 2021-2023 til en eksportpakke, der skal understøtte dansk eksport i lyset af COVID-19 og den forventede lavere internationale efterspørgsel.

Eksportpakken skal imødekomme konkrete ønsker fra eksporterhvervene, så eksportvirksomhederne hjælpes bedst muligt ud på den anden side af COVID-19-krisen. Eksporterhvervene har bl.a. peget på, at det er væsentligt at sikre bedre finansieringsmuligheder, hvilket kan bevare og styrke danske eksportørers muligheder og konkurrenceevne på de internationale markeder.

Eksportpakken skal også understøtte, at danske eksportvirksomheder kan gribe de nye muligheder, som COVID-19-krisen har givet med henblik på at underbygge danske styrkepositioner. En del af midlerne udmøntes således til at styrke rammerne for life science-industrien og til at understøtte grønne eksportinitiativer, der kan udbrede grønne, danske løsninger til resten af verden for derved både at styrke den grønne eksport og bidrage til den internationale grønne omstilling.

Rammen prioriteres til følgende overordnede eksportindsatser.

- *Eksportfremme- og rådgivning samt styrket myndighedssamarbejde.* Der afsættes 75 mio. kr. i 2021 og 155 mio. kr. årligt i 2022-2023 til eksportfremme- og rådgivning samt styrket myndighedssamarbejde. Det skal bl.a. understøtte grønne eksportinitiativer, som er efterspurgt af erhvervslivet.
- *Life science-strategi.* Der afsættes 70 mio. kr. årligt i 2021-2023 til udvikling af en ny life science-strategi, som skal understøtte god patientbehandling, arbejdspladser samt vækst og velfærd i Danmark og en fortsat dansk styrkeposition på eksportmarkederne.
- *Styrket finansiering og flere grønne projekter til danske eksportører.* Der afsættes 275 mio. kr. årligt i 2021-2023 til styrket finansiering af danske eksportører. Indsatsen indebærer bl.a. finansieringsinitiativer i EKF, herunder at øge risikovilligheden i EKF. Finansieringsinitiativerne skønnes at skabe basis for ny finansiering for eksportører på samlet set op til 3,5 mia. kr.
- *Reserve til håndtering af evt. yderligere ønsker fra genstartteams.* Der afsættes 80 mio. kr. i 2021 til opfølgning på aktuelle eksportbehov og/eller yderligere prioriteringer fra genstartsteams, der i marts 2021 skal gøre status på eksporterhvervenes situation.

Aftalepartierne er derudover enige om at afsætte en ramme på 75 mio. kr. årligt i 2021-2023 til yderligere initiativer, der styrker dansk eksport, herunder grønne eksportindsatser. Den konkrete udmøntning af rammen drøftes nærmere i Erhvervsministeriet.

Der afsættes i alt 575 mio. kr. årligt i 2021-2023 til en eksportpakke.

Reserve til forlængelse af hjælpepakker

Regeringen og Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Alternativet er enige om at afsætte en reserve til at kunne forlænge initiativer i *Aftale om udvidelse af hjælpepakker* af den 27. oktober med én måned frem til udgangen af februar, såfremt de sundhedsmæssige restriktioner gør det aktuelt. Aftalepartierne er enige om at mødes for at drøfte udmøntningen nærmere.

Videreførelsen skønnes at medføre udgifter for ca. 2,3 mia. kr. i 2021.

Finansiering mv.

Reserve til COVID-19 og stimulus og midler fra EU's genopretningsfacilitet

Som led i *Aftale om udbetaling af resterende to ugers indefrosne feriemidler, eksportpakke og reserve til forlængelse af hjælpepakker* er regeringen og Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Alternativet enige om at udmønte dele af reserven til håndtering af udfordringer i lyset af COVID-19 mv. Der udmøntes ligeledes dele af den midlertidige ramme til COVID-19-udgifter og yderligere stimulus-initiativer, som regeringen har afsat i den opdaterede 2025-ramme *DK2025 – en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi*, august 2020. Hertil kommer et forventet dansk hjemtag af midler fra EU's genopretningsfacilitet.

Udgifterne forbundet med *Aftale om udbetaling af resterende to ugers indefrosne feriemidler, eksportpakke og reserve til forlængelse af hjælpepakker* fremgår af tabel 1.

Ud af udgifterne på 2,3 mia. kr. i 2021, som videreførelsen af hjælpepakker af 27. oktober er det lagt til grund, at i størrelsesorden 2 mia. kr. vedrører initiativer, der betragtes som engangsforhold og dermed ikke belaster den strukturelle offentlige saldo.

Tabel 1

Aftale om udbetaling af resterende to ugers indefrosne feriemidler, eksportpakke og reserve til forlængelse af hjælpepakker

Mio. kr., 2021-pl	2021	2022	2023	2024	2025
Eksportpakke	575	575	575	-	-
- heraf eksportfremme- og rådgivning samt myndigheds-samarbejde	75	155	155	-	-
- heraf ramme til kommende life science-strategi	70	70	70	-	-
- heraf styrket finansiering og modning af flere grønne projekter til danske eksportører	275	275	275	-	-
- heraf reserve til håndtering af ønsker fra genstartsteams	80	-	-	-	-
- heraf ramme til yderligere eksportinitiativer	75	75	75	-	-
Reserve til forlængelse af hjælpepakke af 27. oktober 2020 til og med 28. februar 2021	300	-	-	-	-

Aftalens karakter

Aftalen har karakter af en stemmeaftale.

Aftale mellem regeringen og
Venstre, Dansk Folkeparti,
Radikale Venstre,
Socialistisk Folkeparti,
Enhedslisten,
Det Konservative Folkeparti,
Frie Grønne og Alternativet om:

Aftale om Det Kongelige Teater
2021-2024

(4. december 2020)

Aftale om Det Kongelige Teater 2021-2024

Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Fri Grønne og Alternativet er enige om følgende målsætninger for Det Kongelige Teaters arbejde i perioden 1. januar 2021 til 31. december 2024.

Det Kongelige Teater er Danmarks Nationalscene og et fyrtårn for scenekunst i Danmark. Teatret dækker kunstarterne skuespil, ballet, opera og orkestermusik, herunder musikdramatiske værker. Teatret producerer og viser forestillinger på et højt kunstnerisk niveau og med stor variation i både brede og smalle genrer.

Det Kongelige Teater bidrager til udvikling og formidling af scenekunsten i Danmark. Teatre dækker både klassiske og nyskrevne værker inden for alle fire kunstarter med et særligt ansvar for at sætte værker med tilknytning til dansk kultur op. Samtidig arbejder teatret med udsyn og gør sig gældende med ambitiøse produktioner i både ind- og udland. Teatret rækker ud mod mange forskellige publikumsgrupper og tilbyder dem unikke oplevelser i alle scener i sine huse. Se bilag 1 for uddybning.

Det Kongelige Teaters ansvar for at nå bredere ud

Der er en generel social skævhed i, hvilke danskere der går i teatret og deltager i Det Kongelige Teaters aktiviteter.

Det Kongelige Teater arbejder allerede med at nå flere forskellige publikumsgrupper og skal som nationalscene opleves som relevant og vedkommende af alle danskere.

Flere danskere skal have mulighed for at opleve glæden ved at overvære Det Kongelige Teaters forestillinger og deltage i kunstneriske aktiviteter.

Med inspiration i Det Kongelige Teaters vækststrategi forpligtes teatret til at nå nye målgrupper og bidrage til at øge den generelle deltagelse i kulturlivet i Danmark ved at blive en nationalscene for flere. Teatret skal opnå denne position i løbet af perioden 2021-2024 ved at blive mere synligt, tilgængeligt og mere relevant for et mangfoldigt publikum i hele landet. Arbejdet skal ske gennem teatrets forestillinger inden for de fire kunstarter og de aktiviteter, der knytter sig til forestillingerne.

- Det Kongelige Teater forpligtes til have stor bredde i teatrets forestillinger og øvrige aktiviteter med udgangspunkt i kerneopgaverne. Aftaleparterne noterer sig Det Kongelige Teaters ambition om ved udgangen af aftaleperioden at have øget antallet af solgte billetter med 100.000 i forhold til niveauet i 2017.

- Det Kongelige Teater skal i løbet af aftaleperioden opnå en mere jævn køns- og aldersfordeling blandt publikum. Teatret skal samtidig i aftaleperioden øge andelen af publikum, som har bopæl uden for hovedstaden. Endelig skal teateret i perioden nå et publikum, hvis højeste uddannelsesniveau er grundskole eller ungdomsuddannelse.
- Det Kongelige Teater skal i aftaleperioden intensivere sit samarbejde med aktører i hele landet både inden for scenekunstmrådet og inden for andre relevante områder. Det Kongelige Teater skal i den forbindelse supplere og respektere de lokale teatertilbud. På scenekunstmrådet kan samarbejdet finde sted f.eks. gennem koproduktioner og samarbejder om at succesforestillinger opføres i længere tid, f.eks. på andre scener eller i andre formater. Teatret kan have premierer på forskellige scener i hele landet, og teatret kan udleje sine scener til andre teatre og scenekunstgrupper som en åben scene, der vil vise forestillinger med et højt kunstnerisk niveau. Andre relevante områder kan være samarbejde med forskellige festivaler i og uden for København.
- Det Kongelige Teater skal også fortsætte sit arbejde med store bredt anlagte friluftsforestillinger på skiftende lokationer i landet. Disse forestillinger skal medvirke til at øge teatrets rækkevidde uden for hovedstaden og til at nå et bredere publikum.
- Det Kongelige Teater skal fortsætte og øge arbejdet med digital formidling af forestillinger på flere forskellige platforme, så flere får adgang til at se flere forestillingerne. Den digitale formidling kan eventuelt ske i samarbejde med andre kulturaktører.
- Det Kongelige Teater skal som en del af arbejdet med at øge graden af deltagelse hos danskerne i særlig grad have fokus på at introducere flere børn og unge med forskellig baggrund i hele Danmark til scenekunst og klassisk musik. Introduktionen sker gennem forestillinger og aktiviteter lagt til rette for børn eller unge og gennem særlige samarbejder med f.eks. skoler, musikskoler, andre kunstskeoler og daginstitutioner. Desuden skal teatret udvikle et oplevelsesunivers, som med afsæt i læring gennem leg åbner teatrets kunstarter for børn.
- Det Kongelige Teater skal fortsat udvikle sine egne ballet- og operauddannelserne samt fortsætte samarbejdet med scenekunstuddannelserne med henblik på at udvikle talenter i Danmark, herunder fremme udviklingen af nye danske dramatikere.

Økonomiske rammer og betingelser

Der er for aftaleperioden aftalt følgende økonomiske rammer for Det Kongelige Teater, idet bevillingerne er omfattet af generelle tekniske korrektioner og generelle tværgående effektiviseringsindsatser i forbindelse med finanslovsprocesser mv.

Tabel 1

Økonomiske rammer for Det Kongelige Teater i perioden 2021-2024

	<i>Bevilling</i>	Budget	Budget	Budget	Budget
Mio. kr., 2021-prisniveau	2020	2021	2022	2023	2024
Bevilling (Nettoudgiftsbevilling)	528,0	536,6	542,0	542,0	542,0

Bilag 1. Det Kongelige Teaters scenekunstneriske opgaver

Ændringerne i bestemmelserne om Det Kongelige Teaters adgang til at opføre musicalforestillinger og bestemmelsen om varsling om valg af musicalforestillinger gælder de forestillinger, som Det Kongelige Teater planlægger fra og med sæson 2024/25. Det Kongelige Teater skal varsle de private producenter om sine planer for sæsonen 2024/2025 senest 1. september 2021. For forestillinger indtil sæsonen 2024/25 gælder nuværende politiske aftales bilag 1.

Det Kongelige Teaters kerneopgaver er ballet, opera og skuespil. Teateret skal også udvikle en nutidig scenekunst, hvilket indebærer, at der kan vises andre genrer inden for scenekunsten og musikken.

Det Kongelige Teaters aktiviteter kan også omfatte andre former for musikdramatiske værker, herunder revy, musicals og andre krydsformer mellem genrerne.

Når Det Kongelige Teater arbejder uden for de kerneopgaver, som er beskrevet i scenekunstloven, skal repertoirevalget være baseret på en række nærmere overvejelser:

Det skal være entydigt, at der er tale om en opsætning, som Det Kongelige Teater selv kan præge med kunstnerisk udtryk, og dette rummer en eller anden form for kunstnerisk nødvendighed, dvs. bidrager til forståelse og relevans af et værk.

Det Kongelige Teater skal opføre værket på en måde, som private producenter ikke ville kunne.

Det kan være i form af nyskrevet, original musikdramatik, der udfordrer de gængse rammer for genren og sætte nye standarder. Det kan også være ved at opsætte eksisterende værker på kunstnerisk nytænkende måde.

Det Kongelige Teater opsætter ikke 'konceptmusicals', det vil sige musicals med faste krav til opsætningen af forestillingen.

Repertoirevalget skal altid tage hensyn til private producenter på markedet. Det Kongelige Teater må således ikke opføre et værk, hvis en privat producent i Storkøbenhavn inden for de seneste syv sæsoner har opført værket med mindre den private producent giver samtykke hertil. Det Kongelige Teater skal varsle over for private producenter i hele landet tre år før, Det

Kongelige Teater vil opsætte en given musical. Hvis en privat producent vil spille forestillingen i Storkøbenhavn inden for tre år og meddeler dette senest tre måneder fra varslet, skal det Kongelige Teater afstå fra sætte forestillingen op som varslet.

Det Kongelige Teater kan samarbejde med private producenter om koproduktioner af musikdramatiske værker, men produktionen skal stadig overholde ovenstående vilkår.

Det Kongelige Teater kan leje sine scener ud til private producenter af musicals på almindelige markedsvilkår.

Aftale mellem regeringen og Venstre,
Radikale Venstre, Dansk Folkeparti,
Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten,
Det Konservative Folkeparti,
Alternativet, Nye Borgerlige,
Frie Grønne og Liberal Alliance om:

Fordeling af forskningsreserven samt
midler fra reserven til genstart af dansk
økonomi samt særlige udfordringer
afledt af COVID-19 i 2021 mv.

(30. oktober 2020)

Aftale om fordeling af forskningsreserven¹ samt midler fra reserven til genstart af dansk økonomi samt særlige udfordringer afledt af COVID-19 i 2021 mv.

Partierne er enige om at udmønte 2.857,3 mio. kr. til forskning og innovation i 2021. Rammen består af 1.240,3 mio. kr., som er finansieret af reformen af førtidspension og fleksjobordningen (FØP/Fleks) i 2012 (regeringen, V, RV, SF, K og LA). Dertil kommer 750 mio. kr. fra reserven til genstart af dansk økonomi samt særlige udfordringer afledt af COVID-19 i 2021. Endelig indgår 867,0 mio. kr. af finanslovsbevillingen til Danmarks Innovationsfond på i alt 1.062,5 mio. kr. i FFL21.

Partierne er enige om at udmønte 2.102,8 mio. kr. til ambitiøse og grønne forskningsinitiativer i 2021. Det betyder, at de samlede statslige øremærkede bevillinger i 2021 til grøn forskning bliver 2.700,0 mio. kr.

Partierne er desuden enige om at fastholde niveauet for de grønne forskningsmidler på det statslige forskningsbudget på mindst 2020-niveauet svarende til 2.280,0 mio. kr. i 2022-2024.

¹ Midler fra Aftale om en reform af førtidspension og fleksjob.

Tabel

Mio. kr. (2021-pl)	2021	2022	2023	2024
Samlet ramme til prioritering	2.857,3			
- Forskningsreserve (FØP/Fleks)	1.240,3			
- Stimuluspakke	750,0			
- Innovationsfonden	867,0			
Ramme til grøn forskning (inkl. FFL)	2.700,0	2.280,0	2.280,0	2.280,0
1. Ambitiøse og varige grønne forskningsinitiativer	2.102,8	60,0	60,0	-
1.1. Innovationsfonden	1.169,0	-	-	-
1.1.1. Heraf Grønne Forsknings- og Innovationspartnerskaber	700,0			
1.1.2. Heraf grøn forskning, teknologiudvikling og innovation	469,0			
1.2. Danmarks Frie Forskningsfond	312,9			
1.3. UDP	511,0	-	-	-
1.3.1. Heraf EUDP	340,0			
1.3.2. Heraf MUDP	121,0			
1.3.3. Heraf GUDP	50,0			
1.4. DANA	50,0	60,0	60,0	
1.5. Styrket grøn forskning på landbrugsområdet	39,3			
1.6. Grønt internationalt forskningssamarbejde og styrket monitorering af grøn forskning	10,6			
1.7. Videnskab.dk	2,0			
1.8. Pilotprojekter inden for bæredygtigt design og arkitektur	6,0			
1.9. Arktisk forskning om klima- og geopolitik	2,0			
2. Life science, sundhed og velfærdsteknologi	390,0	-	-	-
2.1. Innovationsfonden	340,0	-	-	-
2.2. ICARS	50,0			
3. Teknologi og innovation der kan fastholde produktion og arbejdspladser i Danmark	220,0	-	-	-
3.1. Innovationsfonden	190,0			
3.2. Matchfinansieringsordningen	30,0			
4. Et stærkt fundament for forskning	144,5	50,0	50,0	50,0
4.1. Styrket forskning på børneområdet	50,0	50,0	50,0	50,0

4.2. Styrket forskningsinfrastruktur	27,6
4.3. International forskningssamarbejde og styrket EU-hjemtag	17,8
4.4. Arktisk forskning og Arktisk Universitet	6,2
4.5. Grundtvig Centeret	10,0
4.6. Udvikling af vidensamarbejdet i Region Sjælland på RUC	10,0
4.7. Midler til fri forskning i Danmarks Frie Forskningsfond	22,9

Note: For de opførte beløb vil 1,5 pct. af midlerne fra forskningsreserven og reserven til genstart af dansk økonomi samt særlige udfordringer afledt af COVID-19 anvendes til administration af initiativerne.

Aftalen omfatter bevillinger og initiativer inden for fire områder, hhv. "Ambitiøse og varige grønne forskningsinitiativer" og "Life science, sundhed og velfærdsteknologi", "Teknologi og innovation der kan fastholde produktion og arbejdspladser i Danmark" samt "Et stærkt fundament for forskning og innovation".

1. Ambitiøse og varige grønne forskningsinitiativer

Vi står i Danmark og resten af verden over for massive klimaudfordringer ift. bl.a. stigende temperaturer, smeltende havis og mere ekstremt vejr, og det er påkrævet, at udledningen af drivhusgasser nedbringes markant. Samtidig står vi over for store udfordringer i forhold til vores natur, miljø og biodiversitet.

Regeringen og et bredt flertal i Folketinget indgik i december 2019 en aftale om klimaloven, der fastsætter et mål om, at Danmark skal reducere drivhusgasudledningen med 70 pct. i 2030 i forhold til niveauet i 1990, samt at Danmark på længere sigt skal være et klimaneutralt samfund i senest 2050.

Brede flertal i Folketinget har efterfølgende i 1. halvår 2020 indgået klimaaftaler inden for sektorerne energi og industri mv. samt affald og cirkulær økonomi som led i en samlet klimahandlingsplan, der skal sætte retning for den grønne omstilling i de enkelte sektorer.

Det er dog ikke alle løsninger, vi kender endnu, og nogle kendte løsninger skal videreudvikles, før de kan bringes i anvendelse i større skala og på en omkostningseffektiv måde. Forskning og innovation er derfor afgørende for at finde og udvikle løsninger på udfordringerne på klimaområdet og inden for natur, miljø og biodiversitet.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen har lanceret strategien "*Fremtidens løsninger – Strategi for investeringer i grøn forskning, teknologi og innovation*" (september 2020), der skal sikre en målrettet og styrket dansk forskningsindsats på det grønne område. Strategien udpeger fire grønne missioner på områder, hvor der vurderes at være behov for en accelereret udvikling for at understøtte den grønne omstilling, og kortlægger endvidere forskningsbehov og -potentialer inden for 7 temaområder.

Aftalepartierne fastholder med aftalen om fordeling af forskningsreserven for 2021 et meget ambitiøst niveau for investeringer i grøn forskning og innovation, der skal understøtte arbejdet med reduktion af drivhusgasser og styrkelse af natur, miljø og biodiversitet og dermed generelt understøtte den grønne omstilling i alle dele af samfundet, både i Danmark og internationalt.

Partierne er enige om, at der er behov for en bred forskningsindsats inden for alle videnskabelige hovedområder og på tværs af videnskabelige områder, og at forskningen skal styrke indsatsen i hele værdikæden fra grundforskning til udvikling. Som led heri lægger partierne vægt på, at særligt Innovationsfonden og de tre udvikling- og demonstrationsprogrammer sikrer en tæt koordinering af indsatserne.

1.1 Danmarks Innovationsfond

Der afsættes i alt 1.169,0 mio. kr. til grønne forsknings- og innovationsprojekter i regi af Innovationsfonden. Midlerne skal overordnet understøtte et tæt samspil mellem forskning og erhvervsliv med fokus på at omdanne de udfordringer, vi som samfund står over for ifm. den grønne omstilling, til nye løsninger, teknologier og forretningsmuligheder.

1.1.1 Grønne Forsknings- og Innovationspartnerskaber

Der afsættes i alt 700,0 mio. kr. til at etablere et antal Grønne Forsknings- og Innovationspartnerskaber, som skal danne ramme for en ambitiøs investering i missionsdrevet forskning og udvikling inden for områder, hvor der vurderes at være et særligt behov for at accelerere forskningen og innovationen, hvis vi skal i mål med den grønne omstilling, og hvor der er danske forsknings- og erhvervsmæssige styrker og potentialer.

Aftalepartierne er enige om med afsæt i strategien "*Fremtidens Grønne Løsninger*" at prioritere følgende fire missioner. Partierne har dog aftalt, at den fjerde mission skal være cirkulær økonomi med fokus på plastik og tekstiler.

1. Fangst og lagring eller anvendelse af CO₂

Missionen skal udvikle omkostningseffektive løsninger til fangst og lagring af CO₂, som kan anvendes til at reducere CO₂-udledninger og skabe negative udledninger fra store industrielle udledere, affaldsforbrændingsanlæg, biogasanlæg og biomassebaseret kraftvarmeanlæg. Sammen med brint fra vedvarende energi kan fanget CO₂ levere kulstof til nye klimaneutrale løsninger.

2. Grønne brændstoffer til transport og industri (Power-to-X mv.)

Missionen skal udvikle løsninger til at omdanne strøm fra vedvarende energi til produkter, der kan anvendes til at reducere udledningerne fra dele af transport- og industrisektoren, hvor der ikke eksisterer omkostningseffektive alternative til fossil energi. Indsatsen skal understøtte en udvikling mod mere vedvarende energi inden for især tung land-, skibs- og lufttransport samt nogle dele af industrien.

3. Klima- og miljøvenligt landbrug og fødevarerproduktion

Missionen skal udvikle teknologier og løsninger, der markant kan reducere klima- og miljøpåvirkningen fra både konventionel og økologisk fødevarerproduktion og jordbrug, herunder udledninger fra husdyr, gødningsanvendelse og jorde samt reducere afledte effekter på naturen. Det kan f.eks. være igennem teknologier samt mere cirkulære og bæredygtige løsninger mhp. optag af CO₂ i jord og skov, bioraffinering, herunder pyrolyse, nye foder- og fødevarerprodukter med lavere klima- og miljøaftryk, planteforædling, plantebaseret fødevarerproduktion samt understøttelse af vidensbehov ift. effektiv regulering, herunder dokumentation af emissioner.

4. Cirkulær økonomi med fokus på plastik og tekstiler

Missionen skal bidrage til at fremme cirkulær økonomi gennem udvikling af løsninger til at forbedre ressourceproduktiviteten, mindske mængden af affald, øge mængden og kvaliteten af genanvendelsen samt reducere miljø- og klimabelastning fra produkter. Der vil være et særligt fokus på plastik og tekstiler. Løsninger kan omfatte f.eks. ændret design og produktionsmetoder samt ændrede forbrugsformer. Andre løsninger omfatter at udvikle teknologier, der kan forbedre sporbarheden af materialer gennem værdikæden og sortering af f.eks. plastikaffald med henblik på genanvendelse af høj kvalitet. Det omfatter endvidere udvikling af nye løsninger til mere bæredygtigt design af f.eks. tekstiler, der minimerer forbruget af naturressourcer og sikrer længere levetid af tekstiler, samt teknologier, som kan øge genanvendelsen af f.eks. tekstilaffald. Der vil samtidig være fokus på øget brug af fornybare og genanvendte råvarer i stedet for nyudvundne fossile råvarer.

Med de grønne forsknings- og innovationspartnerskaber introduceres et nyt forsknings- og innovationsvirkemiddel, som skal målrette og accelerere forsknings- og innovationsindsatsen på områder med væsentlig betydning for den grønne omstilling af Danmark. Indsatsen skal ses i sammenhæng med de indgåede aftaler om klimaplaner og tager endvidere afsæt i en række af de 13 klimapartnerskabers anbefalinger inden for forskning og udvikling.

Det enkelte grønne forsknings- og innovationspartnerskab skal samle relevante videninstitutioner (universiteter, GTS-institutter m.fl.), virksomheder, offentlige parter og innovationsaktører. Innovationsfonden vil i sin udmøntning afdække mulig samfinansiering med andre offentlige og private fonde, herunder udviklings- og demonstrationsprogrammerne (EUDP, MUDP og GUDP) og Danmarks Grønne Fremtidsfond, som vil kunne bidrage til, at partnerskaberne får en vis volumen og dermed størst mulig national og global gennemslagskraft.

Størrelsen på bevillingerne mellem partnerskaberne kan variere alt efter, hvad der vurderes samlet at give den største effekt, ligesom det kan vælges at uddele midler til flere partnerskaber inden for én mission.

Innovationsfonden vil i dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet have mulighed for at udmønte evt. overskydende midler inden for 1.1.2. *Grøn forskning, teknologiudvikling og innovation.*

1.1.2 Grøn forskning, teknologiudvikling og innovation

Der afsættes i alt 469,0 mio. kr. til strategisk og udfordringsdrevet grøn forskning, teknologiudvikling og innovation.

Midlerne skal understøtte strategisk og udfordringsdrevet grøn forskning inden for følgende temaområder, der er nærmere beskrevet i strategien "*Fremtidens grønne løsninger*":

1. Energiproduktion mv.
2. Energieffektivisering
3. Landbrug og fødevarerproduktion
4. Transport
5. Miljø og cirkulær økonomi
6. Natur og biodiversitet
7. Bæredygtig adfærd og samfundsmæssige konsekvenser (tværgående).

Inden for de syv temaområder er aftalepartierne enige om, at der bør lægges særlig vægt på landbrugets rolle i den grønne omstilling, herunder bl.a. i relation til både økologisk og konventionelt landbrug og udvikling af nye bæredygtige animalske og ikke mindst plantebaserede fødevarer.

Herudover lægger aftalepartierne vægt på, at der inden for de syv temaområder er et tværgående fokus på teknologiske muligheder, herunder f.eks. digitalisering og kunstig intelligens. Partierne lægger ligeledes vægt på et særligt fokus på energiområdet, herunder energiproduktion, energilagring, energieffektivitet samt sammenhængende energisystemer og potentialet i sektorkobling inden for det samlede energiområde. Partierne lægger endvidere vægt på, at bæredygtigt byggeri, herunder bæredygtige materialer, indgår som et vigtigt område.

Aftalepartierne er herudover enige om, at det er vigtigt med et fokus på Arktis og arktisk forskning, blandt andet i relation til klimaforandringer og klimaovervågning. Endelig lægger aftalepartierne vægt på forskning i de samfundsmæssige forandringer som følge af klimaforandringerne, herunder f.eks. håndtering af internationale konflikter afledt heraf.

Teknologiudvikling og innovation spiller en afgørende rolle for, at vi kan nå i mål med den grønne omstilling i Danmark og i resten af verden. Midlerne skal således også understøtte, at eksisterende viden på området omsættes til konkrete grønne teknologier og løsninger i tæt samarbejde med erhvervslivet. Midlerne til teknologiudvikling og innovation udmøntes inden for det grønne område i bred forstand.

Midlerne udmøntes gennem opslag med sigte på, at forskningen skaber samfundsmæssig værdi og/eller økonomisk vækst for private og offentlige virksomheder og/eller aftagere i samfundet. Forskningen skal derfor så vidt muligt udføres i et tæt samspil mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv.

1.2 Danmarks Frie Forskningsfond

Der afsættes 312,9 mio. kr. til Danmarks Frie Forskningsfond med henblik på, at fonden gennem konkurrenceudsatte opslag kan uddele midler til den grønne, frie, nysgerrighedsdrevne forskning i Danmark. Prioriteringen fremmer forskernes egne originale idéer, som kan bidrage til den grønne omstilling. Samtidig understøtter prioriteringen karriereudvikling for vækstlaget i dansk forskning, bl.a. de yngre forskere, hvoraf flere i fremtiden vil skulle gøre karriere i det private erhvervsliv.

1.3 Udviklings- og demonstrationsprogrammer (UDP)

Udviklings- og demonstrationsprojekter er væsentlige i forhold til at sikre, at alle led i den grønne værdikæde fra grundforskning til kommerialisering er velsmurte.

1.3.1 *Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP)*

Der afsættes i alt 340,0 mio. kr. til EUDP – Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram.

Prioriteringen kan understøtte energiteknologiske udviklings- og demonstrationsaktiviteter, som bidrager til at skabe vækst og arbejdspladser, øger forsyningssikkerheden og bidrager til at indfri målet om 70 pct. reduktion af drivhusgasudslip i 2030 og til at gøre Danmark uafhængig af fossil energi.

I forlængelse af EUDP's strategi for 2020-2030 og for at styrke en accelereret indsats blandt de grønne missioner, der er prioriteret i denne aftale, er aftalepartierne enige om, at der øremærkes mindst 100 mio. kr. af midlerne til at understøtte teknologiudviklingen inden for missionerne: Fangst, lagring eller anvendelse af CO₂ samt Power-to-X.

Med prioriteringen sikres samtidig en fortsættelse af det aftalte niveau i Energifaftalen 2018.

1.3.2 *Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP)*

Der afsættes 121,0 mio. kr. til MUDP – Det Miljøteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram. Grøn udvikling og demonstration af teknologiske løsninger spiller en stor rolle for udviklingen af fremtidens grønne teknologiske løsninger, og midlerne skal bidrage til et bedre miljø, en mere effektiv lovgivning, flere arbejdspladser i Danmark og en strategisk teknologisk indsats på miljø- og klimaområdet.

1.3.3 *Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP)*

Der afsættes 50,0 mio. kr. til Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram's økologiforskning i samarbejde med ICROFS. Økologisk jordbrug og økologiske fødevarer skal løbende udvikles med de specifikke produktionsbetingelser, der gælder på området, hvis dansk økologi fortsat skal bevare sin internationale førerposition, imødekomme fremtidens forbrugerkrav og bevare en høj troværdighed.

1.4 DANA

Der afsættes 50,0 mio. kr. i 2021 og 60,0 mio. kr. i 2022 og 2023 til delfinansiering af et nyt forskningsskib med de nødvendige kapaciteter til at løse opgaver i Arktis. Et nyt forskningsskib vil ud over forskning også skulle varetage forskningsbaseret myndighedsbetjening for Miljø- og Fødevarerministeriet samt løse forskningsrelaterede opgaver i Arktis. Partierne opfordrer til, at der i udbuddet af byggeriet af et nyt forskningsskib lægges vægt på overholdelse af grundlæggende internationale og danske arbejdsrettigheder og miljøstandarder. Byggeriet af skibet skal endvidere bidrage til læring om skibs konstruktion til arktiske forhold.

1.5 Styrket grøn forskning på landbrugsområdet

Der afsættes i alt 39,3 mio. kr. til grøn forskning i relation til landbrugsområdet. Indsatsen skal styrke forskningskapaciteten og understøtte myndighedsrelaterede behov for viden og dokumentation, bl.a. i forhold til emissioner, lavbundslande og CO₂-optag.

Af midlerne afsættes 31,0 mio. kr. af midlerne til grøn forskning og udvikling i landbruget, der skal understøtte myndighedsrelaterede forsknings- og udviklingsbehov. Dette kan bl.a. være dokumentation af emissionsfaktorer fra stald og jorde – især vedr. drivhusgasser – samt en specifik understøttelse af behovet for viden i forhold til udtag af lavbundsjorde. Midlerne udmøntes af Miljø- og Fødevarerministeriet.

8,3 mio. kr. af midlerne afsættes til forskning i drivhusgasudledninger fra lavbundsjorde, der kan bidrage til mere retvisende nationale opgørelser, som vurderes at være nødvendige for at etablere et præcist administrationsgrundlag for udtagning af lavbundsjorde. Forskningen forankres på Aarhus Universitet (DCA) i samarbejde med GEUS.

1.6 Grønt internationalt forskningssamarbejde og styrket monitorering af grøn forskning

Der afsættes i alt 10,6 mio. kr. til dels at styrke det danske engagement i internationalt samarbejde om grøn forskning og styrke det danske hjemtag fra EU's forskningsprogrammer, dels styrke den analytiske kapacitet i relation til monitorering af grøn forskning, herunder vurdere forskningsinvesteringers potentiale for at bidrage til klimamålene. Initiativerne er indeholdt i Grøn Forskningsstrategi.

1.7 Videnskab.dk

Aftalepartierne er enige om at afsætte 2,0 mio. kr. til forskningsformidlingsportalen Videnskab.dk. Midlerne skal bidrage til at udbrede kendskabet til og forståelsen for den grønne forsknings samfundsmæssige betydning.

1.8 Pilotprojekter inden for bæredygtigt design og arkitektur

Aftalepartierne er enige om at afsætte 6,0 mio. kr. til forsknings- og udviklingsprojekter inden for bæredygtigt design og arkitektur, der kan understøtte den grønne omstilling. Midlerne fordeles med 2,0 mio. kr. til hhv. Arkitektskolen Aarhus, Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering samt Designskolen Kolding, der tilrettelægger forsknings- og udviklingsaktiviteterne inden for deres formål.

1.9 Arktisk forskning om klima- og geopolitik

Der afsættes 2,0 mio. kr. til forskning om klima, geopolitik samt udenrigs- og sikkerhedspolitik i Arktis. Forskningen udføres med base på Ilisimatusarfik, Grønlands universitet og koordineres med arbejdet i Arktisk Forskningshub og øvrig arktisk forskning i Rigsfællesskabet.

2. Life science, sundhed og velfærdsteknologi

Der afsættes i alt 390,0 mio. kr. til forskning, teknologiudvikling og innovation inden for life science, sundhed og velfærdsteknologi mv.

Forskningsbaseret viden har skabt grobund for udviklingen af danske erhvervsmæssige styrkepositioner inden for f.eks. life science. Forskningen skal bidrage til, at denne position fastholdes og udbygges. Udmøntningen af midlerne skal understøtte et tæt samspil mellem forskningsinstitutionerne og erhvervslivet.

Med aftalen videreføres bevillingen til ICARS fra forskningsreserveaftalen, og samtidig noterer partierne sig, at regeringen vil indbudgettere en flerårig bevilling til ICARS på FFL22.

2.1 Innovationsfonden

Der afsættes 340,0 mio. kr. til strategisk og udfordringsdrevet forskning, teknologiudvikling og innovation inden for life science, sundhed og velfærdsteknologi i Danmarks Innovationsfond. Midlerne skal understøtte, at Danmarks stærke viden- og forskningsposition inden for området omsættes til opfindelser, produkter og teknologier, der gavner de danske borgere, virksomhedernes bundlinje og dansk eksport.

Forskningen skal skabe samfundsmæssig værdi og/eller økonomisk vækst for private og offentlige virksomheder og/eller aftagere i samfundet ikke mindst i life science sektoren, og skal derfor, så vidt muligt, udføres i et tæt samspil mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv.

Forskningen kan bl.a. understøtte, at der kan tilbydes gode og relevante forebyggelsestilbud og behandlinger i primær- og sygehussektoren samt i psykiatrien med borgeren i centrum. Forskningen kan også bidrage til ny viden om og udvikling af ny sundheds- og velfærdsteknologi, som kan understøtte et borgernært sundhedsvæsen med fokus på den enkeltes frihed og inddragelse og med fokus på at service i den offentlige sektor løses klogere og mere effektivt, så der kan frigives tid til omsorg og kernevelfærd.

Partierne er desuden enige om, at der er behov for at styrke den kliniske forskning bl.a. for at understøtte kvalitet og effektivitet i sundhedsvæsenet, god patientbehandling og tiltrækning af udenlandske forskningsinvesteringer til Danmark. Partierne noterer, at der i udmøntningen af midlerne særligt er behov for at understøtte den kliniske forskning, som bedrives på hospitalerne og ved andre offentlige forskningsinstitutioner, herunder den uafhængige og patientnære kliniske forskning.

Forskningen kan også bidrage til udviklingen af personlig medicin, udvikling af det digitale sundhedsområde, herunder sundhedsdataområdet, kunstig intelligens og øget virtuel og teknologisk brug ifm. afvikling af kliniske forsøg. Områderne indeholder store potentialer for både virksomheder og den offentlige sundhedssektor.

Endelig skal forskningen bidrage til at nedbringe ulighed i sundhed f.eks. gennem styrket forskning i sygdomme, som rammer social skævt. Der kan bl.a. være behov for forskning i forebyggelse af eller farmakologiske og non-farmakologiske behandlingsmuligheder i forhold til lungesygdomme (f.eks. KOL) og kroniske sygdomme.

Midlerne skal endvidere understøtte, at Innovationsfonden gennem konkurrenceudsatte opslag kan yde støtte til teknologiudvikling og innovation inden for life science, sundhed og velfærdsteknologi. Midlerne skal bl.a. understøtte videnunderførelse mellem forsknings-/uddannelsesinstitutioner og virksomheder, fremme teknologiudvikling og forsknings- og innovationsindsatsen i bl.a. små og mellemstore virksomheder.

2.2 ICARS

Der afsættes 50,0 mio. kr. i 2021 til forskningsaktiviteter på Internationalt Centre for Anti-microbial Resistance Solutions (ICARS), der er et globalt videns- og forskningscenter, som skal

udføre forskning for at identificere og implementere nye evidensbaserede løsninger på nationale antibiotikaresistensudfordringer. ICARS hovedopgave er at bistå lav- og mellemløst med at udvikle løsninger for at bekæmpe antibiotikaresistens på tværs af human-, veterinær, miljø- og fødevarerområderne.

For så vidt angår den årlige statslige bevilling fra 2022 vil regeringen indbudgettere en flerårig bevilling.

3. Teknologi og innovation der kan fastholde produktion og arbejdspladser i Danmark

Der afsættes 220,0 mio. kr. til Innovationsfonden og Matchfinansieringsordningen i 2021.

3.1 Innovationsfonden

Der afsættes 190,0 mio. kr. til at understøtte udfordringsdrevet forskning, teknologiske muligheder og innovation som kan bidrage til at fastholde produktion og arbejdspladser i Danmark.

Midlerne kan bl.a. understøtte robot- og droneteknologi og anden automatiseret produktionsteknologi samt forskning i kunstig intelligens og digitalisering, som også rummer store potentialer i erhvervslivet såvel som i den offentlige sektor.

Partierne er enige om, at midlerne således skal understøtte udviklingen af det digitale område og bidrage til – bl.a. tværdisciplinær – forskning i kunstig intelligens og digital omstilling. Forskningen kan også skabe ny viden om digitaliseringens betydning for mennesker og samfund, ligesom forskningen kan inddrage etiske og moralske aspekter af den nye teknologiske udvikling, og brug af kunstig intelligens i en dansk kontekst.

Forskningen skal skabe grobund for at danske virksomheder kan udvikle produkter og nye teknologiske løsninger og øge deres vækst og produktivitet til gavn for hele Danmark.

Partierne er desuden enige om, at der er behov for, at forskningen bidrager til at fastholde produktion samt til at skabe flere og endnu bedre og skånsomme arbejdspladser i Danmark til gavn for medarbejderne og virksomhedernes bundlinje. Midlerne kan således også bruges på forskning i fysisk, psykisk og kemisk arbejdsmiljø samt på forskning i nye organiserings- og virksomhedsformer som eksempelvis demokratiske og/eller medarbejderejede virksomheder mv., samt forskning i civilsamfundets og frivillighedens samfundsøkonomiske betydning.

3.2 Matchfinansieringsordningen

Der afsættes 30,0 mio. kr. til Matchfinansieringsordningen under Vækstfonden. Matchfinansieringsordningen har til formål at sikre finansiering til iværksættere i de tidlige faser og skal sikre bedre brobygning mellem tilskudsfinansiering (f.eks. i Innovationsfonden) og markedsbaseret finansiering fra private investorer og fonde.

4. Et stærkt fundament for forskning og innovation

For at skabe de bedst mulige rammer for at forskningen kan understøtte den grønne omstilling og bidrage til fremtidens velfærd og sundhed og blive til konkrete løsninger, er der behov for at understøtte, at forskningen også i fremtiden hviler på et stærkt fundament af bl.a. dygtige forskere, solid forskningsinfrastruktur og internationalt samarbejde.

Der afsættes midler til understøtte, at forskerne har adgang til forskningsinfrastruktur i verdensklasse. Midlerne skal også understøtte internationale forskningssamarbejder og et øget hjemtag fra EU. Derudover skal midlerne understøtte en fortsat styrkelse af arktisk forskning og en kapacitetsopbygning og styrket forskning på børneområdet. Endelig videreføres bevilningen til Grundtvig Centeret.

4.1 Styrket forskning på børneområdet

Der afsættes 50,0 mio. kr. årligt i 2021-2024 til at opbygge og styrke den danske pædagogiske forskning rettet mod de mindste børn i aldersgruppen 0-6 år. Forskningen skal bidrage til, at alle børn får de bedst mulige betingelser for at klare sig videre frem i livet, bl.a. ved at alle børn i dagtilbud trives, lærer og udvikler sig og dannes.

I udformningen af modellen vil der blive lagt vægt på, at midlerne udmøntes til forskning, som har en praksisnær forankring, og som sker i et samarbejde mellem universiteter, professionshøjskoler, kommuner, dagtilbud og interessenter. Forskningen skal styrke grundfagligheden i pædagoguddannelsen og forbedre de kommunale prioriteringer og investeringer i dagtilbudsområdet samt anvendes af pædagogisk personale i praksis, og dermed bidrage til at løfte kvaliteten i dagtilbuddene.

Partierne finder det vigtigt med en flerårig indsats for at kunne opbygge og udvikle et forskningsområde, som i dag er for småt og fragmenteret. Derfor skal forskningen udmøntes på en måde, hvor der skabes stærke og varige konsortier og forskningsmiljøer på tværs af institutioner. Det er vigtigt, at der i tilknytning til forskningen uddannes flere ph.d'er, som kan bidrage til undervisningen på pædagoguddannelsen mv.

Den endelige model for udmøntningen af midlerne fastlægges med inddragelse af centrale interessenter på området. Modellen skal sikre, at erfaring med pædagogisk forskning og kriterier om praksisrelevans mv. inddrages ved udmøntning af midlerne.

Forskningen kan samtidig bidrage til studier med relevans for Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM).

4.2 Styrket forskningsinfrastruktur

Der afsættes i alt 27,6 mio. kr. til styrkelse af den forskningsinfrastruktur, som udgør et helt afgørende grundlag for, at dansk forskning fortsat kan være i verdensklasse.

Af midlerne afsættes 15,3 mio. kr. til at styrke Det Nationale Samarbejde om digital forskningsinfrastruktur (DEIC), som skal understøtte adgang til moderne og tidssvarende digital forskningsinfrastruktur, der er en afgørende forudsætning for, at dansk forskning kan bidrage

med løsninger på centrale samfundsmæssige problemstillinger, herunder den grønne omstilling, og hvis de store offentlige og private investeringer i forskning skal udnyttes fuldt ud. 12,3 mio. kr. afsættes til at videreføre Dansk medlemskab af den europæiske forskningsfacilitet ILL (Institut Laue-Langevin) med henblik på en fortsat opbygning af det danske neutronforskningsmiljø.

4.3 Internationalt forskningssamarbejde og styrket EU-hjemtag

Der afsættes i alt 17,8 mio. kr. til at styrke den danske deltagelse i internationalt forskningssamarbejde og det danske hjemtag af EU-midler. Af midlerne afsættes:

11,8 mio. kr. til fortsat internationalisering af dansk forskning. Midlerne skal give danske forskere, virksomheder og studerende bedre rammer og incitamenter for samarbejde med strategisk udvalgte internationale partnere om forskning, uddannelse og innovation. Midlerne kan bl.a. anvendes til forsknings- og studieophold på udenlandske uddannelses- og forskningsinstitutioner.

6,0 mio. kr. til at understøtte dansk deltagelse i fælleseuropæisk og internationalt samarbejde (EUopSTART), som understøtter danske virksomheders og videninstitutioners adgang til forskningsmidler fra bl.a. EU ved at medfinansiere potentielle danske deltageres forberedende arbejde rettet mod deltagelse i fælleseuropæiske og andre internationale forskningsprojekter mv.

4.4 Arktisk forskning og Arktisk Universitet

Den arktiske forskning er et vigtigt element i regeringens grønne forskningsstrategi. Arktisk forskning giver ny viden om bl.a. klimaforandringer, marineressourcer, miljø og råstoffer, som bidrager til indsatsen for grøn omstilling og klimatilpasning. Arktisk forskning indgår desuden i ovennævnte satsning på forskningsskibet DANA skal understøtte forskningsrelaterede opgaver i Arktis.

Der afsættes i tillæg hertil 3,1 mio. kr. i 2021 til at understøtte arktisk forskning, herunder aktiviteter vedr. Arktis og Antarktis. Midlerne skal bl.a. understøtte netværksunderstøttende programmer, nationale og internationale samarbejdsfremmende tiltag, udviklingsprojekter, analyser, kortlægninger og formidling mv., herunder til puljer efter opslag, med henblik på at understøtte arktisk forskning, uddannelse og innovation samt drift af polare forskningsinfrastrukturer mv.

Endvidere afsættes 3,1 mio. kr. i 2021 til Arktisk Universitet. Der kan af bevillingen afholdes udgifter til støtte af aktiviteter i regi af Arktisk Universitet (University of the Arctic) som f.eks. udviklingsprojekter, netværksdannelse, sommerskoler mv. Der kan endvidere af bevillingen afholdes udgifter til at understøtte arktiske forsknings- og uddannelsesaktiviteter ved de af Rigsfællesskabets institutioner, der er medlem af Arktisk Universitet.

Sammenlagt udgør bevillingerne til DANA, arktisk forskning om klima- og geopolitik samt de øremærkede bevillinger til arktisk forskning og Arktisk universitet i alt 178,2 mio. kr. i perioden 2021-2023.

4.5 Grundtvig Centeret

Der afsættes 10,0 mio. kr. til at videreføre Grundtvig Centerets arbejde. Grundtvig Centeret blev oprettet ved Aarhus Universitet med finanslovaftalen for 2009 med henblik på at gøre Grundtvigs forfatterskab offentligt tilgængeligt via digitalisering og kommenterede udgaver. Samtidig er formålet at fremme det almene studie af Grundtvig og hans virkningshistorie gennem forskning, undervisning og formidling.

4.6 Udvikling af vidensamarbejde i Region Sjælland på RUC

Der afsættes 19,9 mio. kr. til udvikling af vidensamarbejdet i Region Sjælland. Midlerne afsættes til RUC mhp. en styrket forsknings-, innovations- og videnspredningsindsats i de kommende 2-4 år inden for områder, hvor RUC kan imødekomme behovet for en styrket vidensoverførsel til virksomheder og den offentlige sektor gennem de 14 udpegede erhvervs- og vidensklynger. Midlerne skal styrke både klyngeindsatsen i Region Sjælland og forsknings- og innovationsmiljøerne på RUC.

Partierne er enige om at øremærke 10,0 mio. kr. fra forskningsreserven i 2021. Derudover afsættes der til formålet 9,9 mio. kr. i uforbrugte midler fra aftalen om fordeling af forskningsreserven for 2020.

4.7 Midler til fri forskning i Danmarks Frie Forskningsfond

Der afsættes 22,9 mio. kr. oveni i finanslovsbevillingen til den frie forskning. Midlerne skal støtte og fremme de mest originale idéer og initiativer i dansk forskning og udvikle dansk forskning til højeste internationale niveau.

Midlerne bidrager til at sikre excellence og nybrud i dansk forskning og skal understøtte den nysgerrighedsdrevne og forskerinitierede forskning inden for grundforskning såvel som anvendelsesorienteret forskning.

Midlerne til fri forskning spiller desuden en væsentlig rolle for hele forskningens fødekæde fra ph.d. til professor samt for internationalisering af dansk forskning.

5. Opfølgning på aftalen

Partierne noterer sig, at uddannelses- og forskningsministeren frem mod forhandlingerne om fordelingen af forskningsreserven 2022 vil gennemføre en kortlægning af den kliniske forskning i Danmark og finansieringen heraf.

Partierne noterer sig desuden, at uddannelses- og forskningsministeren frem mod forhandlingerne om fordelingen af forskningsreserven 2022 vil gennemføre en kortlægning af den arktiske forskning i Rigsfællesskabet.

Partierne konstaterer, at der er et behov for at drøfte fordelingen af universiteternes basismidler til forskning. Partierne noterer sig, at uddannelses- og forskningsministeren snarest muligt vil invitere partierne til at drøfte en fremtidig model for fordelingen af basismidlerne til forskning.

Aftale mellem regeringen og Venstre,
Radikale Venstre, Socialistisk
Folkeparti, Enhedslisten,
Det Konservative Folkeparti,
Alternativet og Frie Grønne om:

Fri forskning, talentudvikling og
forskning i klimaforandringer (fordeling
af den tværgående reserve i 2021)

(30. oktober 2020)

Aftale om fri forskning, talentudvikling og forskning i klimaforandringer (fordeling af den tværgående reserve i 2021)

Partierne er enige om at udmønte 231,4 mio. kr. i 2021 til forskning og innovation i 2021 fra den tværgående forskningsreserve. Midlerne målrettes fri forskning, herunder med fokus på styrket talentudvikling for forskningens vækstlag og en mere lige kønssammensætning i forskningsmiljøerne. Herudover afsættes midler til forskning i klimaforandringer.

Tabel

Mio. kr. (2021-pl)	2021
Samlet ramme til prioritering	231,4
1. Fremtidens topforskere	181,7
1.1. Heraf midler til forskertalentprogrammet Inge Lehmann	110,0
1.1. Heraf midler til forskertalentprogrammet Sapere Aude	71,7
2. EliteForsk	10,3
3. Nationalt Center for Klimaforskning	39,4

1. Fremtidens topforskere

Der afsættes 181,7 mio. kr. til at styrke talentudviklingen i dansk forskning og til at understøtte en mere ligelig kønsbalance i forskningsmiljøerne, så forskningen i fremtiden hviler på et stærkt fundament af dygtige forskere.

1.1 Forskertalentprogrammet Inge Lehmann

Af midlerne afsættes 110,0 mio. kr. til at styrke forskertalentprogrammet Inge Lehmann under Danmarks Frie Forskningsfond, som har til formål at fremme en mere ligelig kønssammensætning i forskningsmiljøerne. Partierne noterer sig, at Justitsministeriet vurderer, at Inge Lehmann programmet ligger inden for de gældende retlige rammer.

1.2 Forskertalentprogrammet Sapere Aude

Der afsættes 71,7 mio. kr. til forskertalentprogrammet Sapere Aude Forskningsleder og det nationale ERC-støtteprogram under Danmarks Frie Forskningsfond. Programmerne skal understøtte fremtidens topforskere på universiteterne og i dansk erhvervsliv.

Midlerne til Sapere Aude Forskningsleder skal særligt støtte talentfulde yngre forskere, som er parate til at udvikle og styrke egne forskningsidéer og til at lede et forskningsprojekt med flere deltagere på højt internationalt niveau.

Op til 10 mio. kr. kan gå til videreførelsen af det Nationale ERC-støtteprogram, som skal understøtte talentfulde yngre forskers muligheder for at få bevillinger fra ERC (European Research Council).

2. Eliteforsk

Der afsættes 10,3 mio.kr. til EliteForsk-initiativet, som ved en årlig begivenhed hædrer og belønner unge forskertalenter med forskningspriser. Midlerne går bl.a. til forskningsaktiviteter.

3. Nationalt Center for Klimaforskning (NCKF)

Der afsættes 39,4 mio. kr. til at fortsætte og styrke Nationalt Center for Klimaforskning (NCFK), inkl. overvågning af Grønlands indlandsis.

NCKF kan understøtte en effektiv og bæredygtig klimatilpasningsindsats og bidrage til den globale viden om klimaforandringerne særligt omkring Arktis og Antarktis.

NCFK skal forske, samle viden og knytte klimaforskning i rigsfællesskabet sammen gennem forskningssamarbejder på tværs af universiteter, videninstitutioner, styrelser og beslutningstagere. NCFK skal understøtte og styrke DMI's rolle som klimavidenskabelig rådgiver.

Centret vil kunne fokusere på:

1. klimaforandringer i Arktis og Antarktis herunder systematisk indsamling af lange tidsserier af klimaobservationer
2. klimaforandringer og ekstremt vejr i Danmark
3. konsekvenser af klimaforandringerne, herunder oversvømmelser
4. styrket nationalt samarbejde, bidrag til internationale samarbejder (f.eks. IPCC) og formidling

NCKF's forskning vil have fokus på de mest kritiske klimaindsatsområder, hvor der er et særligt behov for at udvikle ny viden og forbedre klimafremskrivninger, og på at udfylde væsentlige huller i den internationale viden om klimaforandringer.

Partierne noterer sig, at arbejdet ved DMI foregår i samarbejde med en lang række nationale og internationale partnere. Hjemtaget af internationale forskningsmidler øger den samlede forskningsvolumen i regi af centret.

Bilag 1. Nøgletal for statslige forskningsmidler med følgende aftaler af 30. oktober 2020:

- Aftale om fordeling af forskningsreserven samt midler fra reserven til genstart af dansk økonomi samt særlige udfordringer afledt af COVID-19 i 2021 mv.
- Aftale om fri forskning, talentudvikling og forskning i klimaforandringer (fordeling af den tværgående reserve i 2021)

Tabel 1
Det offentlige forskningsbudget, 2015-2021

Mia. kr. (2021-pl)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A. Det statslige forskningsbudget	17,8	16,6	16,7	17,4	17,5	18,3	18,2
B. Det øvrige forskningsbudget	6,1	5,8	5,9	5,7	5,9	5,9	6,0
- heraf regioner og kommuner	3,8	3,5	3,5	3,1	3,1	3,3	3,3
- heraf hjemtag fra EU-programmer	1,7	1,7	1,8	2,0	2,1	2,0	2,1
- heraf Grundforskningsfond m.fl.	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,6
A. + B. Offentligt forskningsbudget i alt	24,0	22,4	22,5	22,9	23,4	24,2	24,2

Anm.: Midlerne i 2015-2020 er opgjort eksklusiv administrationsmidler fra udmøntning af forskningsreserven.

Kilde: FL15-20 samt FFL21.

Tabel 2
Bevillinger til forskningsfondene, 2015-2021¹

Mio. kr. (2021-pl)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Danmarks Frie Forskningsfond	1.239,4	953,3	990,3	1.205,9	1.237,9	1.540,3	1.471,1
Danmarks Innovationsfond	1.614,1	1.265,1	1.260,3	1.391,4	1.497,7	1.895,1	1.894,8

Anm.: Midlerne i 2015-2020 er opgjort eksklusiv administrationsmidler fra udmøntning af forskningsreserven.

Kilde: FL15-20 samt FFL21.

¹ Tabellen er opdateret den 30. oktober 2020 for opførte midler under Danmarks Frie Forskningsfond i 2021.

Tabel 3**Statslige bevillinger øremærket til grøn forskning og udvikling, 2015-2021**

<i>Mio. kr., 2021-pl</i>	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Danmarks Innovationsfond	507,0	339,0	290,0	292,0	278,0	808,0	1.169,0
Danmarks Frie Forskningsfond	-	-	-	-	-	339,0	312,9
Udviklings- og demonstrationsprogrammer	768,0	506,0	637,0	714,0	772,0	931,0	902,0
- Heraf EUDP	418,0	160,0	331,0	404,0	446,0	520,0	520,0
- Heraf MUDP	134,0	140,0	111,0	88,0	91,0	136,0	146,0
- Heraf GUDP	217,0	205,0	194,0	224,0	235,0	275,0	236,0
PSO-finansieret forskning**	193,0	166,0	26,0	26,0	25,0	25,0	25,0
Klimaforskning ved DMI og GEUS*****	-	-	-	-	-	40,0	39,4
Øvrige grønne forskningsinitiativer	121,0	83,0	87,0	93,0	127,0	137,0	251,7
I alt	1.590,0	1.094,0	1.040,0	1.126,0	1.202,0	2.280,0	2.700,0

Anm.: Øremærkede grønne bevillinger er her defineret som bevillinger, hvor det fremgår af anmærkningerne til bevillingslovene, at det medtalte beløb har et grønt forskningsformål. Bevillingerne i 2015-2020 er opregnet til 2021-prisniveau med forbrugerprisindekset.

*) 2021 er inklusiv tilførte midler fra forskningsreserveaftalen

**) ForskEL er fra 2017 lagt under EUDP's grundbevilling som en del af PSO-aftalen.

***) Øvrige grønne forskningsinitiativer består af udvalgte dele af den forskningsbaserede myndighedsbetjening samt en række mindre forskningspuljer, som efter Uddannelses- og Forskningsministeriet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering er øremærket grøn forskning. Forskningsandelen for 23.31.01 Miljøundersøgelser har vist sig at være for høj i forskningsbudgettet i 2015-2016, hvorfor det her er antaget, at 40 pct. af bevillingen gik til forskningsaktiviteter.

****) Midlerne i 2015-2021 er opgjort eksklusiv administrationsmidler fra udmøntning af forskningsreserven.

*****) Faldet i de GUDP skyldes GUDP om klimavirkemidler i landbruget ikke genopfyldes, men omprioriteres til styrket grøn forskning på landbrugsområdet, og derfor indgår som en del af øvrige grønne forskningsinitiativer.

*****) GEUS indgår ikke i oplægget til 2021. GEUS udgør med 15 mio. kr. af bevillingsniveauet i 2020.

Kilde: FL15-20 og FFL21 og forskningsbudgettet for 2015-2020 samt tal for de tre PSO finansierede ordninger (ForskVE, ForskEL og ELFORSK) fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Tabel 4**Skønnede udgifter til grøn forskning i det offentlige forskningsbudget, 2015-2021**

Mia. kr. (2021-pl)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Offentligt forskningsbudget i alt	23,9	22,4	22,5	22,9	23,8	24,2	24,2
- Heraf skønnet til grøn forskning	4,6	3,9	3,9	4,1	4,3	5,3	5,7

Anm.: *) Tallene i rækken ”heraf skønnet til grøn forskning” er fremkommet ved en forholdsmæssig fordeling af ikke-øremærkede midler i offentligt forskningsbudget på grundlag af seneste forskningsstatistik fra Danmarks Statistik år for år.

**) Midlerne i 2015-2020 er opgjort eksklusiv administrationsmidler fra udmøntning af forskningsreserven.

Kilde: Egne beregninger pba. tal fra Danmarks Statistik og FM. For 20120 og 2021 anvendes budgettal fra hhv. FL19 og FFL20.

Tabel 5**Danmarks Innovationsfonds bevilling inkl. forskningsreserveaftale for 2021**

Mio. kr., 2021-pl	2021
Samlet bevilling	1.894,8
Aftale om fordeling af forskningsreserven	1.699,0
- Grønne Forsknings- og Innovations partnerskaber	700,0
- Grøn forskning, teknologiudvikling og innovation	469,0
- Forskning, teknologi og innovation inden for life science, sundhed og velfærdsteknologi	340,0
- Teknologi og innovation der kan fastholde produktion og arbejdspladser i Danmark	190,0
Øvrige finanslovsbevilling	195,8
- Klinisk forskning (bedre sundhed)	63,3
- ”Proof of concept”-ordningen	51,9
- Iværksættertilskudsordning	78,9
- Erhvervs-ph.d.-ordning for virksomheder med hjemsted i Grønland og på Færøerne	1,7

Anm.: For beløbene opført i 2021 vil 1,5 pct. af midlerne fra forskningsreserven og reserven til genstart af dansk økonomi samt særlige udfordringer afledt af COVID-19 anvendes til administration af initiativerne.

Aftale mellem regeringen og Venstre,
Dansk Folkeparti, Radikale Venstre,
Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten,
Det Konservative Folkeparti,
Alternativet og Liberal Alliance om:

Udmøntning af reserven til
foranstaltninger på social-,
sundheds- og arbejdsmarkedsområdet
2021-2024

(24. november 2020)

Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024

Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet og Liberal Alliance har den 24. november 2020 indgået aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2021-2024.

Principper for udmøntning af reserven

Partierne bag aftalen er enige om, at "*reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet*" har til formål at sikre en virkningsfuld, helhedsorienteret og bæredygtig indsats og udvikling af indsatser inden for social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet. Partierne har vedtaget syv principper, som understøtter dette formål, og som danner grundlag for udmøntningen af reserven. Principperne er vedlagt som bilag 1.

Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024 indeholder følgende initiativer:

Social- og Indenrigsministeriet

Civilsamfund

Strategi for samarbejde med civilsamfundet

Civilsamfundets organisationer og foreninger leverer en betydningsfuld samfundsmæssig indsats, der senest under COVID-19-krisen har været bemærkelsesværdig.

Partierne er enige om at afsætte midler til en civilsamfundsstrategi, som den frivillige sociale sektor selv skal komme med input til. Der nedsættes derfor en arbejdsgruppe bestående af Frivilligrådet, FriSe, Civilsamfundets Brancheforening, Danske Handicaporganisationer og Rådet for Socialt Udsatte, som i 2021 får til opgave at udarbejde forslag til strategiske pejlemærker for udmøntningen af reserven – herunder se på mulighederne for at arbejde med en partnerskabsmodel i regi af reserven. Derudover skal arbejdsgruppen også komme med pej-

lemærker for samspillet med øvrig offentligt økonomisk støtte til frivillige, sociale organisationer. Endeligt bliver det en del af arbejdsgruppens samlede opgave på baggrund af input fra målgruppepartnerskaberne i forbindelse med COVID-19 at komme med forslag til, hvordan ensomhed som særskilt fokus kan indgå i et styrket samarbejde med civilsamfundet, jf. bilag 4 med kommissoriet for arbejdsgruppen.

I forlængelse af aftalen om en styrket infrastruktur på civilsamfundsområdet fra sidste års aftale om reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023 er partierne enige om at videreføre og styrke Frivilligrådets arbejde med lokale frivilligråd og den lokale frivillige sociale sektor. Herunder FriSes drift af frivilligjob.dk samt udbredelse af kendskabet til og arbejdet med anbefalingerne til god ledelse, som Frivilligrådet præsenterer i 2021 gennem blandt andet kurser og rådgivning ved Frivilligrådet og Center for Frivilligt Socialt Arbejde.

Der er desuden enighed om, at der er behov for at udvikle en model for fælles standarder til at måle og evaluere på civilsamfundets indsatser. Arbejdet forankres i Socialstyrelsen med tæt inddragelse af Center for Frivilligt Socialt Arbejde og relevante frivillige organisationer. Arbejdet tager afsæt i anbefaling 7 fra arbejdsgruppen om støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige sociale område (2018).

Der afsættes i alt 79,7 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Udsatte Voksne

Ramme til hjemløseindsats, inkl. borgerstyrede budgetter

Hjemløseområdet er prioriteret af aftalepartierne, som er enige om at udvide den allerede afsatte ramme til hjemløseområdet fra Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023. Prioriteringen af flere midler til området sker med henblik på at følge op på den igangsatte afdækning af Housing First og erfaringerne fra den igangværende Handlingsplan til bekæmpelse af hjemløshed, der blev aftalt med Aftale om udmøntning af satspuljen for 2018 samt til at fortsætte forsøgsordningen med personlige borgerstyrede budgetter til socialt udsatte borgere. Opfølgningen, som vil skulle tage højde for relevante målgrupper for en styrket Housing First indsats, skal drøftes i forbindelse med udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2022-2025.

Der afsættes i alt 52,3 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Videreførelse af Lev Uden Vold og psykologhjælp til voldsudsatte mænd og ledsagende børn

Den nationale enhed mod vold i nære relationer, Lev Uden Vold, spiller i dag en central rolle på voldsområdet som en samlende enhed, der går på tværs af målgrupper og voldsformer. Lev Uden Vold sikrer endvidere en samlet og koordineret indsats mod vold i nære relationer.

Partierne er enige om, at Lev Uden Vold fortsat skal varetage rollen som national enhed, herunder varetage den nationale hotline, juridisk rådgivning og den elektroniske oversigt over pladser på krisecentre. Driftsstøtten hertil videreføres derfor til medio 2024.

Lev Uden Vold får yderligere til opgave i en 2-årig forsøgsperiode at tilbyde 10 timers psykologhjælp til mænd udsat for vold i nære relationer på mandekrisecentre og § 110-tilbud samt tilbyde mellem 4 og 10 timers psykologhjælp svarende til servicelovens § 109, stk. 8, til børn, som ledsager faderen under ophold. Med henblik på at målrette ordningen afsættes der forud for forsøgsordningen midler til at styrke vidensgrundlaget om mænd i målgruppen og deres behov for psykologhjælp.

Der afsættes i alt 39,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Partnerskab om udsatte grønlandere og bedre misbrugsbehandlingsmetoder

Der menes at være omkring 1.500 udsatte grønlandere i Danmark, hvoraf ca. 400 vurderes at være hjemløse. Udsatte grønlandere i Danmark har fortsat udfordringer med at få udbytte af sociale tilbud i kommunerne, herunder udgør det et særligt problem, at mange udsatte grønlandere ikke opnår god effekt af misbrugsbehandlingstilbud i Danmark.

På den baggrund er partierne enige om, at der er behov for at intensivere samarbejdet om udsatte grønlandere mellem kommuner og civilsamfundet for at tilpasse de sociale tilbud til udsatte grønlanderes særlige behov. Det er væsentligt at gøre bedre brug af de kompetencer og viden, der eksisterer hos de ca. 30 grønlandske foreninger og organisationer i Danmark. Opgaven med at etablere et partnerskab mellem organisationer og kommuner forankres i Socialstyrelsen. Dertil afsættes 26,0 mio. kr. til en ansøgningspulje til kommuner og frivillige sociale foreninger og organisationer, der skal understøtte, at der etableres tilbud, som er målrettet og tilpasset målgruppens særlige behov, jf. bilag 2. Det kan fx være bedre misbrugsbehandlingstilbud, psykologindsatser, tolkning og lavpraktisk hjælp til de mest udsatte og sårbare grønlandske borgere.

Der afsættes i alt 28,4 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Tidlig indsats til voldsudsatte og udøvere af partnervold

Partierne er enige om at styrke den tidlige, forbyggende indsats mod vold i nære relationer med tre initiativer.

Der er tidligere udviklet og afprøvet en interventionsmodel i et samarbejde mellem Østjyllands Politi, LOKK og Dialog Mod Vold. Med modellen lykkedes det i forbindelse med politiets involvering i husspektakler mv. at motivere de involverede til at indgå i rådgivningsforløb og derved få hjælp på et tidligere stadie end ellers. Erfaringerne viste dog, at der er behov for tættere samarbejde med kommunerne. Der afsættes derfor midler til, at Socialstyrelsen kan udvikle og understøtte anvendelsen af modellen. Midlerne udmøntes via en ansøgningspulje, jf. bilag 2.

Der afsættes dertil midler til, at Socialstyrelsen kan tilbyde undervisningsforløb til fagpersoner i at anvende risikoværktøjer til at foretage vurderinger af borgernes risiko for henholdsvis at blive udsat for og udøve vold.

Endeligt opleves der stigende efterspørgsel og opholdstider på kvindekrisecentre og boformer for hjemløse. Partierne er derfor enige om, at der er behov for mere viden om udviklingen på området og dermed et forbedret vidensgrundlag at prioritere ressourcerne på området ud fra. Derfor afsættes der midler til Danmarks Statistik til udvidelse af den nuværende dataindsamling af ind- og udskrivninger med oplysninger om henvendelser på henholdsvis hjemløshedsboformer og kvindekrisecentre.

Der afsættes i alt 24,3 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Socialt frikort

Det sociale frikort giver de mest udsatte borgere i samfundet en bedre mulighed for at få en tilknytning til arbejdsmarkedet. Det kan betyde øget livskvalitet for den enkelte borger.

Partierne er derfor enige om at forlænge forsøgsordningen med et socialt frikort til borgere med særlige sociale problemer med to år. En forlængelse af forsøgsperioden skal gøre det muligt at sikre yderligere udbredelse af det sociale frikort blandt borgere og virksomheder samt at opnå mere viden om henholdsvis potentialer og udfordringer ved ordningen med henblik på, at ordningen kan gøres permanent på sigt. Der vil være nye politiske drøftelser om behov for eventuelle justeringer i ordningen i den forbindelse i foråret 2022.

Der afsættes midler til blandt andet dækning af merudgifter i forbindelse med visitation i kommunerne, umiddelbart skattemæssigt mindreprovenu og manglende modregning i sociale ydelser samt til finansiering af IT-løsningen.

Der afsættes i alt 19,8 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2022. Der afsættes derudover 13,5 mio. kr. i 2023 og 10,0 mio. kr. i 2024 til en videreudvikling og videreførelse af ordningen med et socialt frikort.

Sport for LIVET

Landsforeningen af VæreSteders idrætsprogram - sport for LIVET – er et landsdækkende idrætsstilbud målrettet socialt udsatte, der hvert år afholder en lang række sportsarrangementer og uddanner værestedsbrugere til holdledere. Sport for LIVETs idrætsfællesskaber bidrager til socialt udsattes sundhed og mulighed for at udvikle relationer og kompetencer. Derfor er partierne enige om at afsætte midler til støtte til Landsforeningen af VæreSteders arbejde med sport for LIVET til medio 2024.

Der afsættes i alt 6,5 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Videreførelse af indsatssteam til forebyggelse af vold på botilbud og boformer for hjemløse

Med Aftale om udmøntning af satspuljen for 2017 blev der etableret et indsatssteam under Socialstyrelsen med henblik på at forankre de nationale retningslinjer til forebyggelse af vold på botilbud og boformer for hjemløse.

Arbejdet i indsatssteamet har vist, at de nationale retningslinjer er et nyttigt værktøj, og der ses stadig et behov for at understøtte tilbuddene i arbejdet med at forebygge vold. Partierne er derfor enige om at videreføre Socialstyrelsens indsatssteam.

Der afsættes i alt 6,2 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2022.

Mennesker med handicap

Pårørendekonsulenter på handicapområdet

Mange pårørende til mennesker med handicap oplever, at hverdagen er svær at overskue, og at det kan være svært at navigere i det offentlige system, som skal hjælpe dem. De oplever også, at det er vanskeligt at få rådgivning og støtte til at håndtere de udfordringer, der følger med, når man er pårørende.

Derfor er partierne enige om at afsætte 19,1 mio. kr. til en ansøgningspulje, hvor handicaporganisationer kan få støtte til aktiviteter, som har til formål at yde vejledning, støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med handicap, blandt andet i forbindelse med overgangen fra ung til voksen, jf. bilag 2. Der afsættes endvidere midler til, at Socialstyrelsen kan gennemføre en erfaringsopsamling på de projekter, som får støtte fra puljen.

Der afsættes i alt 20,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Mestringsindsats til søskende til børn med handicap

Søskende til børn med handicap er i øget risiko for at få psykiske vanskeligheder, adfærdsvanskeligheder og har generelt sværere ved at mestre udfordringer i livet end deres jævnaldrende. Samtidig mangler der relevante tilbud, som sætter fokus på de særlige udfordringer, som denne gruppe af børn og unge har at slås med.

Derfor er partierne enige om at styrke indsatsen over for søskende til børn med handicap ved at udvikle og afprøve gruppebaserede søskendeindsatser, som skal støtte børnene i at håndtere og imødegå udfordringer i livet og klæde forældrene bedre på til at støtte op om dem.

Initiativet forankres i Socialstyrelsen, som vil stå for projektledelsen, herunder tilpasning, afprøvning og evaluering af mestringsindsatsen.

Som led i initiativet udmøntes en ansøgningspulje på 10,4 mio. kr., hvor en række kommuner kan få støtte til at afprøve mestringsindsatsen, jf. bilag 2. Da der er tale om udvikling og afprøvning af en ny indsats, vil puljen primært blive målrettet kommuner, som ikke allerede tilbyder indsatser til søskende til børn med handicap.

Der afsættes i alt 18,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Bedre overgang til voksenlivet for unge med handicap

Rammerne for hjælp og støtte ændrer sig væsentligt, når unge med handicap bliver voksne. Derfor er det særligt vigtigt for denne gruppe af unge, at forberedelsen af overgangen til voksenlivet er velforberedt og sammenhængende, så både den unge og forældrene er forberedte på og trykke ved de forandringer, som overgangen fører med sig.

Med afsæt i Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023 er der i oktober 2020 fremsat et lovforslag, som skal sikre, at kommunerne igangsætter forberedelsen af overgangen, når den unge fylder 16 år,

ligesom der inden årsskiftet vil blive offentliggjort et inspirationsmateriale, som skal understøtte implementeringen af lovgivningen.

For yderligere at understøtte kommunernes implementering af lovændringen er partierne enige om at afsætte 10,9 mio. kr. til en ansøgningspulje, hvor 4-6 kommuner kan få støtte til arbejdet med at modne og afprøve de udviklede modeller, jf. bilag 2. Puljen skal bidrage til at udvikle og modne konkrete modeller for at styrke og forbedre indsatsen i forbindelse med overgangen fra ung til voksen. Modellerne vil blandt andet blive baseret på erfaringer fra en række kommuners arbejde med gode overgange og på erfaringer og virksomme elementer fra Task force-forløb på handicapområdet. Initiativet forankres i Socialstyrelsen.

Der afsættes i alt 16,7 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Forbedret ledelsestilsyn på handicapområdet

Der er behov for at styrke kvaliteten i sagsbehandlingen og retssikkerheden for børn, unge og voksne med handicap. Det illustreres blandt andet af Ankestyrelsens danmarkskort over kommunernes omgjorte sager på socialområdet, som viser, at omgørelsesprocenten i mange af landets kommuner er alt for høj.

Det kan være et vigtigt redskab i indsatsen for at forbedre sagsbehandlingen, at ledelsen i den enkelte kommune systematisk fører tilsyn i sagerne og sikrer en lovmedholdelig sagsbehandlingspraksis. Men erfaringerne fra Task forcen på handicapområdet viser, at det kan være vanskeligt for kommunerne at udarbejde og implementere et velfungerende koncept for ledelsestilsynet.

Derfor er partierne enige om at afsætte midler til udvikling af et koncept for ledelsestilsyn. Konceptet vil blive udviklet af Socialstyrelsen i tæt samarbejde med Ankestyrelsen samt i samarbejde med 2-4 kommuner, som systematisk arbejder med ledelsestilsyn.

Som afslutning på projektet vil alle landets kommuner få adgang til de konkrete værktøjer til ledelsestilsyn, som udvikles i projektperioden, samt mulighed for at få støtte til at implementere disse værktøjer.

Der afsættes i alt 5,1 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Finansiering af evalueringen af det specialiserede socialområde

Det er en central udfordring på socialområdet, at der i dag ikke findes en fyldestgørende definition eller metode til at se på de enkelte målgruppers behov og til udpegning af specialiserede eller højt specialiserede indsatser og tilbud.

Partierne er derfor enige om at afsætte midler til udvikling og afprøvning af en model for beskrivelse af specialiseringsniveauer i regi af evalueringen af det specialiserede socialområde med henblik på at skabe det metodiske grundlag for specialeplanlægning i relevant omfang.

For at sikre, at modellen for beskrivelse af specialiseringsniveauer er effektiv og anvendelig, udvikles den med afsæt i et pilotprojekt for tre konkrete målgrupper, herunder mennesker med autisme, med erhvervet hjerneskade og blinde og svagsynede. Med afprøvningen skal

målgruppernes behov beskrives og gradueres, og det skal fastlægges, hvilken indsats og specialiseringsgrad der er nødvendig i de forskellige tilbud.

Initiativet forankres i en intern projektgruppe i Social- og Indenrigsministeriet, herunder hos Socialstyrelsen. Opgaven med at besøge og indplacere de konkrete tilbud i modellen gennemføres af socialtilsynene.

Der afsættes i alt 4,9 mio. kr. til i initiativet i 2021.

Udsatte børn og unge

Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv

Børn inddrages i dag ikke tilstrækkeligt i deres egne sociale sager. Derfor er der behov for fokus på og grundig viden om, hvordan børn inddrages i beslutninger om deres eget liv. Denne viden skal forankres og bringes i spil i praksis, så det enkelte barn reelt inddrages i sin egen sag. Samtidig er der brug for at skabe bedre overblik over den viden, der er om anbragte børn, sårbare unge og deres familier.

Derfor er partierne enige om at oprette et nationalt videnscenter for børneinddragelse og udsatte børns liv. Centeret skal have et stærkt fokus på at understøtte inddragelsen af børn og unge i deres egne sager i praksis, så de oplever at blive hørt og taget alvorligt. Centeret skal samtidig samle og formidle eksisterende viden og forskning om udsatte børns og familiers liv, herunder viden om forebyggende indsatser og anbringelser.

Centeret forankres i VIVE og Socialstyrelsen i et tæt samarbejde med Børns Vilkår.

På baggrund af VIVE's indgående kendskab til forskningsmiljøer og viden på området skal VIVE varetage opgaven med at opsamle, skabe overblik over og formidle aktuel viden om udsatte og anbragte børns liv. Der skal herunder være fokus på viden om omfang og kvalitet af sociale indsatser til udsatte børn, sårbare unge og deres familier. Socialstyrelsen skal med afsæt i sin viden om lovgivningen og kommunernes opgavevaretagelse på børneområdet bidrage til at sikre en systematisk opbygning af viden og redskaber til god inddragelse af børn og deres familier og understøtte, at denne viden omsættes effektivt i hele den kommunale praksis. Børns Vilkår vil med afsæt i deres store erfaring med at tale med børn og inddrage barnets perspektiv bidrage til at udvikle konkrete redskaber og tilgange til inddragelse og sikre, at disse bliver omsat til god inddragelse af børn og deres familier i kommunerne.

VIVE, Socialstyrelsen og Børns Vilkår skal i fællesskab udarbejde en samarbejdsaftale, som fastlægger de nærmere rammer for såvel samarbejdet som for et opgavesnit, der tager højde for parternes forskellige kompetencer. Centeret oprettes som udgangspunkt for en fireårig periode.

Der afsættes i alt 39,7 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Længerevarende efteruddannelse til plejefamilier

Professionshøjskolernes Uddannelse til Plejefamilier (PUP) tilbyder plejeforældre et længere uddannelsesforløb, hvor der er mulighed for fordybelse, bearbejdning og afprøvning af viden.

Plejefamilier løfter et stort ansvar for udsatte børn og unge, og der kan i plejopgaven ligge mange komplekse problemstillinger.

For at plejefamilier, der har et ønske om at gennemføre PUP-uddannelsen (f.eks. med henblik på en generel opkvalificering), har mulighed herfor, er partierne enige om at afsætte midler til at finansiere en række uddannelsespladser. Det skal gøre det muligt for plejeforældre at gennemføre uddannelsen, uagtet om kommunen vurderer, at det er nødvendigt for den aktuelle anbringelse.

Der afsættes 16,6 mio. kr. til en ansøgningspulje til at finansiere en række uddannelsespladser til PUP-uddannelsen, jf. bilag 2.

Der afsættes i alt 16,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Forebyggelse af prostitutionslignende relationer blandt unge

Prostitutionsområdet gennemgår en forandring, hvor flere og flere flytter fra de kendte annonceringsformer over til digitale medier såsom apps og andre tjenester på fx smartphones. Dermed er muligheden for at sælge eller bytte seksuelle ydelser blevet lettere tilgængelig for unge mennesker, der er i risiko for at indgå i prostitutionslignende relationer eller sugardating.

VIVE er aktuelt i gang med en kortlægning af prostitution i Danmark, der forventes færdig primo 2021. RUC afslutter medio 2021 deres forskningsprojekt i samarbejde med RedenUng og Aarhus Universitet om sugardating blandt unge. Begge undersøgelser vurderes at bidrage til, at ansøgere til puljen har den nyeste viden om gråzoneprostitution til anvendelse i en kommende indsats.

Partierne er enige om at afsætte 14,5 mio. kr. til en ansøgningspulje til støtte til frivillige organisationers arbejde med forebyggelse af prostitutionslignende relationer blandt unge i hele landet gennem vejledning af eksempelvis kommuner, plejefamilier, familier og de unge selv, jf. bilag 2.

Der afsættes i alt 14,5 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Driftsstøtte til og udviklingsprojekt med De Anbragtes Vilkår

De Anbragtes Vilkår er en interesseorganisation stiftet af tidligere anbragte, som arbejder for at styrke nuværende og tidligere anbragtes vilkår ved at sikre, at deres viden, interesser og ønsker får tydelig plads i udviklingen af politik og praksis på anbringelsesområdet med henblik på at udligne forskellen mellem anbragte og ikke-anbragte i Danmark.

De Anbragtes Vilkår varetager en vigtig opgave som de anbragte børns stemme, hvilket er et betydeligt bidrag til udviklingen af politik og praksis, som kan skabe større tryghed og stabilitet for anbragte børn og unge. Partierne er derfor enige om at afsætte 5,6 mio. kr. i driftsstøtte til organisationen. Driftsstøtten løber til medio 2024.

Herudover afsættes der 3,2 mio. kr. til at starte et udviklingsprojekt i interesseorganisationen De Anbragtes Vilkår med henblik på, at anbragte børn og unge kan få rådgivning og støtte fra

tidligere anbragte unge. Der vil være tale om en lyttende og støttende funktion, hvor den anbragte oplever at blive mødt af en ung, som kan relatere til den anbragtes situation og de udfordringer, der kan være i at være anbragt.

Rådgivningen og støtten kan både ydes ved fysiske møder og ved, at der oprettes en telefonlinje. Der vil også være mulighed for, at De Anbragtes Vilkår indgår et partnerskab med kommuner eller konkrete institutioner, opholdssteder eller plejefamilier med henblik på at rådgive om, hvordan anbringelsesstederne kan styrke medbestemmelsen og inddragelsen af børnene og de unge.

Der afsættes i alt 8,8 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Driftsstøtte til Forældre & Sorg – Landsforeningen Spædbarnsdød

Forældre & Sorg - Landsforeningen Spædbarnsdød er en forening, som tilbyder rådgivning og samtale-, undervisnings- og gruppeforløb til forældre, der har mistet et barn samt deres pårørende. Forældre & Sorg tilbyder ligeledes rådgivning og undervisning målrettet henholdsvis arbejdspladser og fagpersoner med fokus på sorg og kommunikation.

I forbindelse med at regeringen og alle Folketingets partier er blevet enige om at udvide retten til sorgorlov for forældre, der mister et barn under 18 år, er det samtidig vigtigt, at forældrene har et sted at gå hen og modtage rådgivning og støtte til at komme igennem en svær tid. Partierne er derfor enige om at afsætte driftsstøtte til foreningen. Støtten løber til medio 2024. Driftsstøtten skal sikre, at Forældre & Sorg kan yde rådgivning og støtte til den større målgruppe af forældre, der har mistet et barn under 18 år samt deres pårørende.

Der afsættes i alt 7,5 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Netværksskabende aktiviteter med faglig støtte til plejefamilier og/eller anbragte børn

Plejefamilier kan have gavn af at dele deres tanker og oplevelser med andre, som forstår den særlige opgave, det er at være plejefamilie. Ligeledes kan anbragte børn have gavn af at dele deres oplevelser med andre anbragte, som forstår deres situation. Det er vigtigt, at hverken plejeforældre eller anbragte børn oplever, at de kommer til stå alene med deres oplevelser. Partierne er derfor enige om at afsætte midler til netværksskabende aktiviteter, der inkluderer faglig støtte.

Der etableres en ansøgningspulje på 7,5 mio. kr., som organisationer og døgninstitutioner/opholdssteder mv. kan søge. Der kan eventuelt indgås samarbejde med relevante parter i forhold til at inkludere faglig støtte i aktiviteterne, jf. bilag 2.

Der afsættes i alt 7,5 mio. kr. til initiativet i 2022-2024.

Driftsstøtte til Mentorbarn

Mentorbarn er en organisation, som laver mentorfamilieforløb mellem anbragte børn og resourcestærke familier for derigennem at give børnene almindelige familieoplevelser og varige, ikke-betalte relationer. Mentorfamilieforløbene starter, mens børnene er anbragt, og varer ud over det 18. år og ind i voksenlivet. Mentorfamilien kan være en bærende relation for

anbragte børn og unge, som kan følge dem og være en støtte og referenceramme mange år efter, at anbringelsen ophører.

Mentorbarn er en organisation i udvikling, som arbejder på at etablere aftaler med kommuner rundt om i landet om at få børn og unge, som er anbragt på institution, i mentorfamilieforløb. Partierne er enige om at afsætte driftsstøtte til Mentorbarn i 2021-2023 med henblik på, at organisationen fra 2024 kan være selvfinansierende gennem samarbejde med kommunerne.

Der afsættes i alt 5,8 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2023.

Indsats mod digitale krænkelser

Hjælpen til ofre for digitale krænkelser skal styrkes. Derfor er partierne enige om at afsætte midler til Red Barnet og Dansk Kvindesamfund, så de kan styrke deres rådgivningsindsats for ofre for digitale krænkelser. Midlerne skal anvendes til at udbygge samarbejdet mellem de to rådgivningsindsatser, koordinere indsatsen, så der ydes en rådgivning af højt niveau i begge organisationer, samt til vidensopsamling. Målet er, at ofre for digitale krænkelser altid oplever, at de bliver hjulpet videre til den rette specialiserede rådgivning, når de opsøger en af de to organisationer.

Der afsættes i alt 3,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Støtte til børn og unge ved erstatningssager (Børns Vilkår)

Børns Vilkår har siden 2013 med støtte fra forskellige satspuljeaftaler rådgivet og støttet unge og voksne i forhold til oplevelser af svigt fra kommunens side i tidligere børnesager. Fokus i arbejdet er på støtte og vejledning om muligheden for erstatningssager, domstolsbehandling, klagesager, ombudsmandssager mv.

Partierne er enige om at videreføre driftsstøtten til Børns Vilkår til rådgivning og støtte i forbindelse med erstatningssager.

Der afsættes i alt 2,4 mio. kr. i perioden 2021-2024 og 0,6 mio. kr. årligt varigt derefter til indsatsen.

Ændring af målgruppen for bevilling til Projekt UNIK

Partierne er enige om at udvide målgruppen for den bevilling til Projekt UNIK, der blev afsat med Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2020-2023. Målgruppen ændres, så bevillingen fra 2021-2023 udover efterværnsstøtte til unge mellem 18 og 30 år også kan anvendes til støtte til 15-17-årige unge, herunder anbragte unge, som har brug for støtte, blandt andet for at kunne påbegynde eller fastholdes i ungdomsuddannelse eller FGU.

Der er ikke udgifter forbundet med ændringen.

Øvrige

Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM)

SØM er med til at fremme investeringstankegangen på socialområdet. Med investeringstankegangen bliver det tydeligt, at investeringer i nye og bedre sociale indsatser i dag ikke kun giver bedre liv for udsatte og sårbare mennesker i samfundet, men over tid også kan give en økonomisk gevinst for både kommuner, stat og regioner – og på den måde frigive midler og ressourcer til bedre velfærd.

SØM har været et nybrud på socialområdet de senere år, da modellen har givet kommuner et helt nyt værktøj til at regne på de budgetøkonomiske potentialer ved investeringer i sociale indsatser. Samtidig vurderes der at være et stort potentiale for fortsat udbredelse og forankring af SØM i kommunerne de kommende år, hvis kommunerne får den nødvendige rådgivning og understøttes i at bruge modellen.

Partierne er derfor enige om at afsætte permanente midler til Socialstyrelsen med henblik på fortsat udbredelse og forankring af SØM og til videreudvikling af modellen i lyset af kommunernes behov og efterspørgsel. Det skal blandt andet bidrage til, at kommunerne fremadrettet i højere grad anvender SØM systematisk, når der lokalt skal træffes politisk beslutning om investeringer i sociale indsatser.

Der afsættes i alt 13,5 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024 og 4,5 mio. kr. årligt varigt derefter.

International adoptionsformidling

Danish International Adoption (DIA) varetager formidlingen af internationale adoptioner til Danmark. Siden oprettelsen af DIA i 2015 er antallet af internationale adoptioner faldet. Samtidig er der i 2020 sket et ekstraordinært fald i antallet af gennemførte adoptioner, fordi mange afgiverlande har sat adoptionsarbejdet i bero grundet COVID-19. For at sikre den fortsatte drift af DIA er partierne enige om at afsætte midler til et forhøjet driftstilskud i 2021. Derudover afsættes midler til en analyse af DIA's økonomiske situation med henblik på at få fastlagt DIA's fremtidige støttebehov. Analysen gennemføres i 2021.

Der afsættes i alt 3,5 mio. kr. til initiativet i 2021.

Sundheds- og Ældreministeriet

Psykiske lidelser

Driftsstøtte til headspace og udbredelse af centre

headspace er et åbent, anonymt og gratis rådgivningstilbud for unge mellem 12-25 år, som kan bruge centerets ansatte og frivillige til at vende både store og små problemer. Det kan være alt fra uddannelsesliv, kærestesorger og præstationspres til destruktive tanker og angst. Endvidere hjælper headspace de unge med at finde frem til den rigtige hjælp, fx ved at tage kontakt til kommunen, opsøge læge, behandlingspsykiatrien mv. Ud over headspace's egne frivillige og ansatte foretages og suppleres rådgivningen af medarbejdere, der er ansat i relevante stillinger i kommunen eller regionen.

Målet er, at unge med psykiske udfordringer, der kan forebygges/behandles i det nære miljø, gribes, inden deres udfordringer vokser sig større med brug for en mere intensiv indsats fra social- og sundhedsvæsenet. Derfor er partierne enige om at videreføre driftsstøtten til headspace til medio 2024 samt at videreføre udbredelsen af headspace-centre i hele landet i 2023-2024, som blev aftalt med Aftale om satspuljen på sundhedsområdet for 2019-2022.

Der afsættes i alt 51,5 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Styrket indsats for mennesker med spiseforstyrrelser og selvskade

Med aftalen om satspuljen på sundhedsområdet for 2018-2021 blev der afsat 50,5 mio. kr. i 2018-2022 til to delpuljer målrettet regioner, kommuner og private aktører til dels en udvidelse af behandlingskapaciteten og dels en afprøvning af screeningsredskaber og andre indsatser til tidlig opsporing. Herudover blev der afsat 1,5 mio. kr. til en erfaringsopsamling og 1,0 mio. kr. til en ekstern evaluering. Midlerne er udmøntet til en række regionale, kommunale og private projekter og tilbud.

Partierne er enige om, at der stadig er et særligt behov for en styrket indsats for mennesker med spiseforstyrrelser og selvskadende adfærd. Partierne er derfor enige om at afsætte midler til en ansøgningspulje.

Der afsættes i alt 40,2 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

National afstigmatiseringsindsats

Stigmatisering udgør en væsentlig barriere for, at mennesker med psykiske lidelser kan bevare eller genvinde deres plads i samfundet og få adgang til den nødvendige indsats. EN AF OS har siden 2011 skabt øget opmærksomhed på eksistensen og konsekvenserne af stigmatisering både på et samfunds- og individplan. Med satspuljeaftalen for sundhedsområdet for 2019-2022 blev der afsat midler til en lokal forankring af initiativer til afstigmatisering af psykisk sygdom, men der vurderes fortsat at være behov for en national indsats.

Partierne er derfor enige om at afsætte midler til en national afstigmatiseringsindsats med et særligt fokus på psykiske lidelser. Den nationale indsats forankres hos Sundhedsstyrelsen og skal følge op på EN AF OS-kampagnen ved at indsamle yderligere viden om stigmatisering i forhold til grupper af borgere, som har særlige sundhedsudfordringer.

Indsatsen skal formidle viden om, hvordan man kan arbejde med og forebygge stigmatisering i sundhedsvæsenet i mødet med borgerne, i kommunikationen med borgerne og i beskrivelsen af de sundhedsfaglige problemstillinger, som knytter sig til de forskellige grupper af borgere. Formidlingen skal ske i forhold til sundhedsprofessionelle, borgere og medier samt eventuelle andre relevante målgrupper, fx relevante fagpersoner i kommunerne.

Der afsættes i alt 7,8 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Videreførelse af Nationalt partnerskab for forebyggelse af selvmord

Med Aftale om satspuljen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020 blev der afsat i alt 4,0 mio. kr. til etableringen af et nationalt partnerskab til forebyggelse af selvmord. Partnerskabet består af statslige aktører, regioner, kommuner, forskningsinstitutioner og NGO'er på

området for selvmordsforebyggelse og har medvirket til at sikre bedre koordinering og vidensdeling blandt aktørerne på området. Partierne er derfor enige om at afsætte midler til at videreføre partnerskabet. Midlerne afsættes til Sundhedsstyrelsen, der efter input fra partnerskabet kan anvende dem til selvmordsforebyggende initiativer. Det kan fx være pilotprojekter, analyser, workshops, konferencer og lignende. Sundhedsstyrelsen kan anvende op til 0,1 mio. kr. årligt til sekretariatsbetjening.

Der afsættes i alt 4,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Videreførelse af Psykiatritopmødet

Psykiatritopmødet har været afholdt siden 2009 og bidrager til opbygning af viden, erfaring og konkret information for psykiatrien generelt set. Topmødet afholdes med deltagelse fra både psykiatribrugere, psykisk sårbare og pårørende samt politikere og andre med interesse for området.

Med satspuljeaftalen for 2019-2022 på sundhedsområdet blev der i alt afsat 2,0 mio. kr. til foreningen Det Sociale Netværk til afholdelse af Psykiatritopmødet i 2019 og 2020.

Partierne er enige om at afsætte midler til at videreføre topmødet for at understøtte topmødets udviklende og tværpolitiske funktion.

Der afsættes i alt 2,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2022.

Informations- og uddannelsesaktiviteter for patientrådgivere

Partierne er enige om, at afsætte midler til at understøtte informations- og uddannelsesaktiviteter for patientrådgivere.

Der beskikkes en patientrådgiver til enhver, der tvangsindlægges, tvangstilbageholdes eller undergives tvangsbehandling mv. Patientrådgiveren skal vejlede og rådgive patienten om alle forhold i forbindelse med indlæggelse, ophold og behandling, herunder hjælpe med at gennemføre eventuelle klager.

Patientrådgiverne undervises i blandt andet psykiatriloven, så de er i stand til at rådgive patienterne i forbindelse med indlæggelse, ophold og behandling på psykiatriske afdelinger. Det er derfor vigtigt, at der fortsat tilbydes informations- og uddannelsesaktiviteter for patientrådgivere, så de er klædt på til at varetage opgaven.

Der afsættes i alt 1,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Rehabilitering

Specialiseret rehabilitering på sclerosehospitalerne

Multipel sclerose (MS) er en kronisk fremadskridende neurologisk sygdom, hvor immunsystemet forårsager skader på hjernen og rygmarven og medfører forskellige symptomer, fx føleforstyrrelser, nedsat muskelkraft, synsforstyrrelser eller balanceforstyrrelser. I Danmark lever

over 16.500 mennesker med MS, og antallet er stigende. I takt med et stigende antal sclerosepatienter er efterspørgslen på specialiserede rehabiliterings- og behandlingsforløb også stigende.

Derfor er partierne enige om at opretholde aktivitetsniveau og nødvendig kapacitet på landets to sclerosehospitalet ved at sikre hospitalernes finansiering efter udløb af den nuværende bevilling i 2020. Indsatsen på sclerosehospitalet skal bidrage til, at scleroseramte får lettere ved at klare hverdagen med sclerose. Under indlæggelse på et sclerosehospital er der blandt andet fokus på at træne fysiske og kognitive færdigheder samt på at styrke trivsel og livskvalitet.

Der afsættes i alt 22,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2022.

Udvidelse af fritvalgsrammen for Center for Hjerneskade og Vejle fjord

Borgere, der rammes af en alvorlig hjerneskade, har ofte omfattende følger af skaden, som kan have stor indflydelse på deres liv og hverdag. De har derfor behov for effektive genoptrænings- og rehabiliteringsforløb med henblik på at mindske følgerne og i størst mulig grad give dem mulighed for at vende tilbage til det liv, de førte inden skaden. De to specialsygehuse Center for Hjerneskade og Vejle fjord råder begge over stor, tværfaglig ekspertise i forhold til rehabilitering af personer med kompleks, erhvervet hjerneskade.

Partierne er derfor enige om at afsætte midler til en videreførelse af den øgede fritvalgsramme for specialsygehuse Center for Hjerneskade og Vejle fjord for fortsat at sikre, at flere borgere får mulighed for at gennemgå målrettede rehabiliteringsforløb ved disse.

Der afsættes i alt 4,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Styrket rehabiliteringsindsats for ALS-patienter

ALS er en hurtigt fremadskridende neurologisk sygdom, der medfører, at musklerne i hele kroppen gradvist lammes. Den gennemsnitlige levetid er 3 år fra diagnostidspunkt. Der findes ingen behandling i dag, som kan helbrede sygdommen.

En mindre gruppe af ALS-patienter, som lever længere med sygdommen (5-15 år), kan ifølge Sundhedsstyrelsen eventuelt have gavn af længerevarende rehabiliterings- og genoptræningsophold for at bevare deres funktionsevne længst muligt.

Der blev med satspuljen for 2017-2020 iværksat et pilotprojekt om længerevarende rehabiliterings- og genoptræningsophold for ALS-patienter, som udløber ved udgangen af 2020. I projektet indgår blandt andet rehabiliteringskurser for ALS-patienter og deres pårørende med fokus på funktionsevne og livskvalitet.

Partierne ønsker med aftalen at sikre, at ALS-patienter fortsat har adgang til (længerevarende) rehabiliteringstilbud. Der bliver udarbejdet en slutevaluering af pilotprojektet, som forventes primo 2021. Partierne er enige om, at en fortsat indsats bør inddrage erfaringer herfra og tilrettelægges på baggrund heraf.

Der afsættes i alt 4,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Ældreområdet

Det er helt afgørende, at der kan være tillid til, at svækkede ældre borgere får en værdig ældrepleje med fokus på nærvær og omsorg og den enkelte ældres aktuelle behov og livssituation. Samtidig skal pårørende til svækkede ældre kunne være sikre på, at de bliver inddraget og lyttet til i forbindelse med plejen og omsorgen af deres kære.

Sommerens beretninger om omsorgssvigt i ældreplejen har vist, at der visse steder er udfordringer i ældreplejen, og at der er behov for initiativer, som sikrer forbedringer på området. Én af nøglerne hertil er tilsynet med ældreplejen.

Partierne finder overordnet, at den nuværende forsøgsordning med et statsligt ældretilsyn under Styrelsen for Patientsikkerhed er et både godt og vigtigt løft af tilsynet med ældreplejen. Samtidig ønsker partierne at bygge videre på tilsynet. Partierne noterer sig, at Ældretilsynet har fokus på kvaliteten i den social- og plejefaglige indsats, mens det kommunale tilsyn har fokus på, om borgeren får hjælp i overensstemmelse med afgørelsen om hjælp og det aktuelle behov. Partierne noterer sig, at Styrelsen for Patientsikkerhed foretager en konkret vurdering af og kvitterer for alle bekymringshenvendelser. Ligeledes noterer partierne sig, at det nuværende Ældretilsyn både kan gennemføres som varslede og ikke-varslede tilsynsbesøg.

Partierne noterer sig endvidere, at der allerede i dag gælder en pligt for medarbejderne i ældreplejen til at reagere, hvis den ældres samlede aktuelle situation og behov ændrer sig. Dette følger af servicelovens krav om, at hjælpen løbende skal tilpasses den ældres aktuelle behov for hjælp. Medarbejderne har allerede i dag et ansvar for at melde tilbage til visitationen, hvis der er ændringer i borgerens behov, eller hvis der er tegn på forandringer i borgerens tilstand eller samlede situation, som gør, at det er nødvendigt med en fornyet vurdering af behovet for hjælp (re-visitiation). Såfremt personalet er vidende om omsorgssvigt hos en ældre medborger, er de således allerede i dag forpligtet til at reagere. Medarbejdere har ligeledes mulighed for at indgive bekymringshenvendelser til Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis de er bekymrede for, om der er den fornødne kvalitet af hjælpen, plejen og omsorgen.

Partierne er enige om, at tilsyn ikke kun handler om kontrol, men i lige så høj grad også om læring og om, at der bliver fulgt ordentligt op på plejeenhederne, så fejl og mangler bliver rettet.

Partierne ønsker derfor at styrke Ældretilsynet under Styrelsen for Patientsikkerhed og at understøtte forandring hos plejeenheder, der har fået påbud fra Ældretilsynet, gennem obligatoriske opfølgings- og læringsforløb.

Partierne er derudover enige om, at der blandt andet på baggrund af tilbagemeldingerne fra det ældretopmøde, som blev afholdt i efteråret, er brug for en bredere drøftelse af det samlede tilsyn med ældreplejen. Sundheds- og ældreministeren vil derfor invitere partierne til en bredere og mere generel drøftelse herom.

Styrket tilsyn på ældreområdet gennem obligatoriske opfølgings- og læringsforløb mv.

I satspuljeaftalen på ældreområdet fra 2018-2021 blev der afsat 60 mio. kr. til et fireårigt forsøg med et risikobaseret tilsyn med den social- og plejefaglige indsats på plejecentre, midlertidige pladser og hjemmeplejeenheder (Ældretilsynet) under Styrelsen for Patientsikkerhed. Ud over de konkrete tilsyn, der gennemføres, kan erfaringerne fra Ældretilsynet anvendes til inspiration og læring i de plejeenheder, som ikke modtager tilsyn.

Ældretilsynet er blevet vel modtaget og udfylder en vigtig funktion. På den baggrund er partierne enige om dels at afsætte midler til en videreførelse af Styrelsen for Patientsikkerheds ældretilsyn i perioden 2022-2024. Dels er partierne samtidig enige om at afsætte 3,1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til en opjustering af Ældretilsynet, så flere plejeenheder årligt vil modtage et tilsyn. Tilsynsbesøgene kan både være varslede og ikke-varslede.

Partierne ønsker, at Ældretilsynet fremadrettet håndterer indgående bekymringshenvendelser på en måde, der understøtter, at Ældretilsynet kan fange mønstre i bekymringshenvendelser fra pårørende og medarbejdere. Ældreordførerne vil årligt modtage en afrapportering om bekymringshenvendelser til Styrelsen for Patientsikkerheds ældretilsyn på baggrund af den nye registreringspraksis. Partierne ønsker endvidere, at Styrelsen for Patientsikkerhed iværksætter en informationsindsats omkring muligheden for at indgive bekymringshenvendelser til styrelsen, da det er relevant, at der er kendskab til ordningen. Der afsættes 1,3 mio. kr. i 2021 til indførelse af en ny registreringspraksis og til informationsindsatsen.

Det er afgørende for at løfte kvaliteten på ældreområdet, at de plejeenheder, som har fået et påbud fra Ældretilsynet, får hjælp til at løfte kvaliteten. Partierne er derfor samtidig enige om at oprette et nyt udgående rejsehold, som skal forestå et obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter et påbud fra Ældretilsynet. Det indebærer, at der samtidig med et påbud bliver iværksat støtte til faglig læring og udvikling i den pågældende plejeenhed. Udviklingen og etableringen af rejseholdet og dets opfølgings- og læringsforløb varetages af Videnscenter for Værdig Ældrepleje i regi af Sundhedsstyrelsen. Der afsættes 7,5 mio. kr. hertil i perioden 2021-2022.

Med henblik på at sikre systematisk opfølgning og indsamling af rejseholdets erfaringer med opfølgings- og læringsforløbene afsættes 0,5 mio. kr. til en evaluering i perioden 2021-2022.

Der afsættes i alt 61,7 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Øvrige

National strategi for hepatitis C i udsatte grupper

Siden 1. november 2018 har en ny behandling mod hepatitis C været anbefalet som standardbehandling. Behandlingen har potentiale til at eliminere hepatitis C, men det estimeres, at cirka 50 pct. af de smittede går rundt udiagnosticerede. En stor del af de hepatitis C smittede er personer med nuværende eller tidligere stofmisbrug, og udbredelse af den nye behandling giver mulighed for at forbedre denne gruppes helbred markant og derved mindske ulighed i sundhed.

En ny strategi bestående af styrket opsporingsindsats fra kommuner og regioner samt yderligere initiativer forankret i Sundhedsstyrelsen skal bidrage til at få flest muligt diagnosticeret og i behandling. Strategien udarbejdes i samarbejde med relevante aktører og fagpersoner med særlig viden inden for hepatitis C-området. Dette med formål om at sikre, at de præsenterede indsats er relevante, realistiske og omkostningseffektive.

Der afsættes i alt 10,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Etablering af ungdomsmødtager

Enkelte kommuner og regioner i Danmark har etableret ungdomsmødtager, der tilbyder råd og vejledning om seksuel sundhed og psykosocial trivsel til unge i alderen 12-25 år. Der afsættes midler til en forsøgsordning, hvor der udbredes ungdomsmødtager med henblik på at indsamle erfaringer med dette tilbud på tværs af landet. Midlerne skal anvendes til at understøtte arbejdet med at fremme seksuel sundhed og psykosocial trivsel i regi af en ungdomsmødtage samt en tværgående evaluering af tilbuddene, herunder med inddragelse af erfaringer fra de allerede eksisterende tilbud. Der forudsættes egenfinansiering på 50 pct. fra de deltagende kommuner, og det forventes, at der kan oprettes ungdomsmødtager i to nye kommuner.

Der afsættes i alt 9,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Mødrehjælpens abortstøttesamtaler

Mødrehjælpen har igennem mange år ydet uvildig rådgivning til kvinder og par ved tvivl om abort samt støttesamtaler om de spørgsmål, tanker og følelser, som kan opstå efter en provokeret abort. Formålet med abortstøttesamtalerne er at forebygge negative psykiske følger af beslutningen om en eventuel abort. Tilbuddet i Mødrehjælpen er et relevant supplement til de samtaletilbud, som findes i sundhedsvæsenet. Partierne er derfor enige om at videreføre finansieringen af abortstøttesamtalerne i Mødrehjælpen.

Der afsættes i alt 1,2 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Tilskud til en ny bus til Trivselsfonden for Patienthotellet Torshavn

Når færinger bliver sendt til Danmark i forbindelse med sygehusbehandling, bor de på Patienthotellet Torshavn i København. Trivselsfonden for Patienthotellet Torshavn er en enhed under Patienthotellet Torshavn, der er bemannet med frivillige. De frivillige står blandt andet for at arrangere udflugter for de patienter, der ofte opholder sig på patienthotellet i en længere periode i forbindelse med sygehusbehandling. Udflugterne er med til at skabe glæde for patienter og pårørende, der får mulighed for at komme ud og få nye oplevelser i en hverdag, der ellers ofte er ensformig, og hvor det er behandling af patienternes sygdom, der fylder.

Trivselsfonden for Patienthotellet Torshavn har igangsat en indsamling med henblik på at anskaffe sig en ny bus, så de nuværende udflugter stadig kan gennemføres, men der udestår stadig et finansieringsbehov. Partierne er derfor enige om at afsætte de udestående midler, der er nødvendige for at anskaffe en ny bus, så det sikres, at de frivillige i Trivselsfonden for Patienthotellet Torshavn også fremover har mulighed for at arrangere udflugter for de færinger, der bor på patienthotellet.

Der afsættes i alt 0,6 mio. kr. til initiativet i 2021.

Medicinsk cannabis

Aftalepartierne er enige om, at der er behov for, inden ordningen udløber, at tage stilling til fremtiden for ordningen med medicinsk cannabis, der løber fra 1. januar 2018 til 31. december 2021. Partierne noterer sig, at der, som det følger af den politiske aftale fra november 2016, vil blive indkaldt til politiske drøftelser med partierne, hvor der tages stilling til, hvordan ordningen skal tilrettelægges fremover, herunder en eventuel permanent ordning med medicinsk cannabis. De politiske drøftelser vil ske på baggrund af den igangværende evaluering, så det sikres, at ordningen fremover kan tilrettes på baggrund af de nuværende erfaringer. Partierne noterer sig, at Sundheds- og Ældreministeriet er i gang med at udarbejde evalueringen, der forventes færdig inden udgangen af november 2020.

Beskæftigelsesministeriet

Videreførelse af bevilling til Cabi

Cabi er en selvejende institution, der fungerer som henholdsvis konsulent-, videns-, udviklings- og netværkshus, der rådgiver og understøtter samarbejdet mellem virksomheder og kommuner vedrørende inklusion og fastholdelse af udsatte på arbejdsmarkedet.

Cabis formål er at skabe et samlet overblik over eksisterende viden om det rummelige arbejdsmarked, facilitere erfaringer mellem virksomheder og jobcentre, udvikle og teste praksisnære metoder samt formidle og rådgive om det rummelige arbejdsmarked.

Partierne er enige om at videreføre Cabis bevilling i perioden 2021 til medio 2024.

Bevillingen kan anvendes til indsamling og formidling af viden inden for temaet den aktive beskæftigelsesindsats og det rummelige arbejdsmarked samt til at gennemføre og indgå i projekter og derved bidrage til, at der kommer flere i arbejde på såvel ordinære som særlige vilkår.

Der afsættes i alt 29,4 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Videreførelse af bevilling til Jobbanken

Jobbanken er en selvejende institution, der har til formål at "flytte sindslidende førtidspensionister fra passiv offentlig forsørgelse til at blive helt eller delvis selvforsørgende og aktive samfundsdeltagere". Tilgangen er at motivere og hjælpe både virksomheder og sindslidende jobkunder til at indgå et samarbejde med henblik på ansættelse og fastholdelse i job med formål om at skabe øget beskæftigelse i målgruppen, herunder virksomhedspraktik, løntilskud til førtidspensionister og deltidsjob på ordinære vilkår.

Partierne er enige om at videreføre Jobbankens bevilling for resten af 2022, så Jobbanken har bevilling hele 2022.

Målgruppen inkluderer alle førtidspensionister diagnosticeret med en psykisk lidelse, som længe har været uden for arbejdsmarkedet.

Der afsættes i alt 6,6 mio. kr. til initiativet i 2022.

Veteraners vej til job

Projektets formål er at fremme en helhedsorienteret beskæftigelsesindsats for både socialt udsatte veteraner og veteraner, der ønsker at overgå til civil ansættelse. Projekter skal have fokus på beskæftigelse for hele målgruppen gennem en håndholdt, jobrettet, målrettet og helhedsorienteret indsats, der kan hjælpe til at mindske afstanden til beskæftigelse eller overgangen til civil ansættelse.

Der afsættes 8,0 mio. kr. til en ansøgningspulje til beskæftigelsesindsatser for veteraner for at understøtte en målrettet beskæftigelsesindsats for veteraner i hele landet, jf. bilag 2. Puljen udmøntes med udgangspunkt i erfaringer fra tidligere initiativer, som blandt andet peger på, at rekruttering til projekterne kan være en udfordring.

Med puljen støttes projekter, der medvirker til at skabe øget arbejdsmarkedsparethed for veteraner med fokus på virksomhedsrettede indsatser, der kan hjælpe til at mindske afstanden til beskæftigelse.

Der afsættes i alt 8,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Get2Sport

Undersøgelser viser, at aktiv foreningsdeltagelse kan bidrage til øget integration i samfundet. Indvandrere og efterkommere er dog i væsentlig mindre grad aktive i foreningslivet end etniske danskere. Nydanskernes deltagelse i det almindelige lokale sportslige foreningsliv skaber rum, som kan bidrage til at styrke deres netværk samt deres uddannelses- og beskæftigelsessituation.

Partierne er derfor enige om at videreføre Danmarks Idrætsforbunds Get2Sport-indsats (DIF Get2Sport), som netop er målrettet foreninger, der ligger i eller tæt ved udsatte boligområder. Disse foreninger oplever en meget stor andel af medlemmer – i overvejende grad nydanske – som er socialt og kulturelt udfordret. Kernen i DIF Get2Sport er derfor at støtte frivillige trænere i idrætsforeningerne igennem aflastende medarbejdere, der håndterer de særlige praktiske og sociale problemer, der er ved at skabe og vedligeholde foreningsdeltagelse hos målgruppen af børn og unge i udsatte boligområder med ringere strukturelle betingelser.

Get2Sport har de seneste år ligeledes haft øget fokus på at inddrage nydanske frivillige. Inddragelse af nydanske frivillige er vigtigt, fordi foreningerne derved i højere grad formår at afspejle lokalområdet, ligesom de nydanske frivillige har en særlig adgang til miljøet og kan fungere som rollemodeller for gruppen af nydanskere.

Der afsættes i alt 19,2 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Hjælp til ofre for religiøs og negativ social kontrol, der bryder ud af et undertrykkende miljø

Partierne er enige om at støtte civilsamfundsaktører, der skal bidrage til at opspore ofre for negativ social kontrol og undertrykkende religiøse normer, der har behov for hjælp. Civilsamfundsaktørerne skal både kunne henvise videre til eksisterende tilbud og selv yde støtte og rådgive dem, der vælger at bryde med det undertrykkende miljø. Midlerne udmøntes som tilskud til Søstre mod vold og kontrol og InsideOut.

Der afsættes i alt 4,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Støtte til Brobyggeruddannelse og Brobyggeruge

Partierne er enige om at afsætte midler til to projekter i regi af Brobyggerne – Center for Dialogkaffe. Støtten løber til medio 2024. Støtten skal bidrage til projekternes arbejde med at bidrage til et samfund med øget gensidig forståelse på tværs af forskelligheder samt modvirke ekstremisme, hadsk tale og negativ social kontrol. Konkret anvendes midlerne til dels udvikling og gennemførelse af en Brobygger-uddannelse for 200 mennesker, herunder 100 åbne Brobygger-arrangementer i hele landet samt udgivelse af en dialoghåndbog, dels gennemførelse af en Brobyggeruge på fire skoler i minimum 20 klasser samt en indsats for udbredelse og forankring på sigt.

Der afsættes i alt 2,8 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Bilag 1. Principper for udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet

Reserven udmøntes til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet mv. samt til at understøtte et velfungerende civilsamfund. Socialområdet har særlig vægt og modtager derved langt hovedparten af midlerne, ligesom udvikling af borgernære indsatser, fx forankret i civilsamfundet eller i kommuner, prioriteres. Reserven udmøntes som udgangspunkt gennem midlertidige bevillinger. Udmøntningen af reserven baseres på syv principper, der har til formål at sikre, at reserven understøtter en virksomhedsfuld, helhedsorienteret og bæredygtig indsats og udvikling af indsatser inden for social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet.

Prioritering af forsøgs- og udviklingsprojekter

Udvikling i reserven rækker ud over udvikling af konkrete metoder og indsatser, som det finder sted i fx Udviklings- og Investeringsprogrammerne. Reserven, der som udgangspunkt anvendes til midlertidige forsøgs- og udviklingsprojekter, kan således være katalysator for, at der afprøves løsninger på nye sociale eller sundhedsmæssige udfordringer og nye måder at hjælpe udsatte børn, psykisk sårbare, udsatte voksne, ældre og mennesker med handicap på.

Langsigtet strategisk prioritering af indsatser

Prioriteringen af indsatser bør have et langsigtet strategisk perspektiv. Det bør således eksempelvis indgå i overvejelserne, hvor indsatser vil kunne gøre størst gavn, hvor der mangler viden om effekter eller lovende praksis, eller hvor der med fordel kan sættes tidligt ind med henblik på at forebygge fremtidens udfordringer.

Et velfungerende civilsamfund

Reserven anvendes også til at understøtte et velfungerende civilsamfund. Civilsamfundet bør således tænkes ind i opgaveløsningen, når det er relevant, med respekt for civilsamfundets særlige karakter. Samtidig bør prioriteringen af konkrete indsatser understøtte, at civilsamfundet får arbejdsro til at løse sine opgaver. Driftsstøtte til frivillige og civilsamfundsorganisationer tilrettelægges derfor som udgangspunkt således, at der gives støtte for 3,5 år ad gangen.

Det understøtter, at der er sikkerhed om bevillingen, og at der kan tages stilling til eventuel videreførelse af driftsstøtte i god tid inden udløb.

Fokus på forankring af indsatser

Muligheden for forankring af indsatsen bør så vidt muligt indgå som et element i tilrettelæggelsen af nye indsatser. Det skal sikre, at gode og virkningsfulde indsatser kan leve videre også efter, at bevillingen fra reserven er udløbet. Forankringen kan tage mange former, fx formaliserede partnerskaber med kommunerne, integration i eksisterende indsatser eller tiltag målrettet at gøre indsatsen økonomisk bæredygtig uden offentlig finansiering.

Systematisk opfølgning

Systematisk opfølgning bør indgå som et element i tilrettelæggelsen af nye indsatser. Det betyder, at der ved et initiativs vedtagelse tages stilling til kravene til opfølgningsform, og at der, når driftsstøtten til et projekt eller en organisation udløber, foretages en systematisk opsamling af viden om projektet og dets resultater, såfremt det er relevant, jf. princippet om ubureaukratisk udmøntning af midler. Formålet er, at værdifuld viden og erfaring fra indsatserne ikke går tabt, når bevillingen ophører. Vidensopsamlingen præsenteres for aftalekredsen i forbindelse med de årlige forhandlinger om udmøntningen af reserven. Vidensopsamlingen vedrørende de enkelte projekter er forankret i de respektive ressortministerier/styrelser, som projekterne hører under. Social- og Indenrigsministeriet vil forud for de årlige forhandlinger indsamle oplysninger og stå for koordinering af det samlede bidrag, som skal præsenteres for aftalekredsen.

Ubureaukratisk udmøntning af midler

Udmøntningen af reserven bør tilrettelægges, så den så vidt muligt understøtter en ubureaukratisk udmøntning af midler – inden for rammerne af god forvaltningspraksis. Det kan fx være ved at sikre, at en ansøgningspulje udmøntes gennem kun én ansøgningsrunde eller ved at sikre, at krav til afrapportering og evaluering tilpasses bevillingens størrelse.

Mulighed for at fravige et eller flere principper

De ovenstående principper udgør rammen for anvendelsen af reserven og udpeger tilsammen retningen for udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet. Aftalekredsen kan beslutte, at et eller flere principper fraviges i prioriteringen af konkrete tiltag, hvor det som følge af særlige forhold vurderes hensigtsmæssigt.

Bilag 2. Kriterier vedrørende ansøgningspuljer

Social- og indenrigsområdet

Partnerskab om udsatte grønlandere og bedre misbrugsbehandlingsmetoder

Puljens formål er at støtte projekter, der understøtter, at sociale tilbud bliver mere kvalificerede til at arbejde med udsatte grønlanderes særlige behov og kompleksiteten af deres problemstillinger. Målgruppen er udsatte grønlandere bosat i Danmark med komplekse sociale problemer som fx hjemløshed, misbrug og/eller psykiske vanskeligheder. Ansøgerkredsen er kommuner og frivillige sociale foreninger og organisationer. Ansøgere kan eventuelt indgå samarbejde med andre aktører inden for ansøgerkredsen for at opnå et tilstrækkeligt stort antal udsatte grønlandere i målgruppen og for at sikre et tværfagligt samarbejde. Der kan både søges til videreførelse af eksisterende projekter og etablering af nye projekter.

Yderligere ansøgningskriterier for puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 6,0 mio. kr. i 2022, 10,0 mio. kr. i 2023 og 10,0 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i op til tre år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Tidlig indsats til voldsudsatte og udøvere af partnervold

Puljens formål er at udvikle og udbrede en interventionscentermodel, der understøtter, at flere voksne, der er udsat for eller udøver vold i nære relationer, får hjælp til at komme ud af volden. Målgruppen er voksne, der er udsat for vold i nære relationer og voksne udøvere af vold i nære relationer. Ansøgerkredsen er frivillige foreninger eller organisationer, som har et eksisterende specialiseret tilbud til voksne mennesker, der er udsat for eller udøver vold i nære relationer. Det er et krav, at projekterne indgår i et samarbejde med en politikreds og 1-4 kommuner i politikredsen.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 3,8 mio. kr. i 2022, 3,8 mio. kr. i 2023 og 3,8 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i tre år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Pårørendekonsulenter på handicapområdet

Puljens formål er at støtte aktiviteter, som skal yde vejledning, støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med handicap og derigennem styrke deres trivsel og livskvalitet. Målgruppen er pårørende til børn, unge og voksne med handicap. Ansøgerkredsen vil være landsdækkende handicaporganisationer og -foreninger. Ansøgerne skal forpligte sig til at indgå i et samarbejde med Socialstyrelsen om initiativets erfaringsopsamling.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 1,4 mio. kr. i 2021, 6,5 mio. kr. i 2022, 6,0 mio. kr. i 2023 og 5,2 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i fire år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Mestringsindsats til søskende til børn med handicap

Puljens formål er at få afprøvet en gruppebaseret, systematisk mestringsindsats målrettet søskende til børn med handicap. Ansøgerkredsen vil være kommuner, som ønsker at forbedre indsatsen over for søskende til børn med handicap. Da der er tale om udvikling og afprøvning af en ny indsats, vil puljen primært blive målrettet kommuner, som ikke allerede tilbyder mestringsindsatser til søskende til børn med handicap.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 3,4 mio. kr. i 2022, 4,0 mio. kr. i 2023 og 3,0 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i tre år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Bedre overgang til voksenlivet for unge med handicap

Puljens formål er at udvikle en til to modeller for tilrettelæggelsen af overgangen fra ung til voksen på handicapområdet samt at modne de udviklede modeller i fire til seks kommuner og opsamle erfaringerne herfra med henblik på videreudvikling og yderligere afprøvning eller udbredelse. Målgruppen er unge med handicap fra 16 år, som er på vej til at overgå til voksenlivet. Ansøgerkredsen vil være kommuner, som ønsker at arbejde med en styrket tilrettelæggelse af overgangen fra ung til voksen.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 3,5 mio. kr. i 2022, 3,3 mio. kr. i 2023 og 4,1 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i tre år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Forebyggelse af prostitutionslignende relationer blandt unge

Puljens formål er at støtte projekter, der arbejder med forebyggelse af prostitutionslignende relationer blandt unge. Målgruppen er socialt udsatte unge i risiko for prostitution. Ansøgerkredsen er frivillige organisationer og foreninger, som yder vejledning om prostitutionslignende relationer, herunder sugardating, til fx kommuner, plejefamilier, familier og de unge selv. Hvis andre særlige forhold gør sig gældende, nævnes disse også. For de ansøgere, der fik støtte fra ansøgningspuljen i 2018 og søger om støtte fra ansøgningspuljen i 2022, stilles der krav om, at projektet er en videreudvikling af det tidligere projekt, og at projektet dermed bygger på allerede opnåede erfaringer. Der vil blive lagt vægt på, at der er en geografisk spredning blandt de projekter, der opnår støtte.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 3,0 mio. kr. i 2022, 6,5 mio. kr. i 2023 og 5,0 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i tre år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Længerevarende efteruddannelse til plejefamilier

Formålet med ansøgningspuljen er at give støtte til uddannelsesinstitutioner, der udbyder PUP-uddannelsen til at tilbyde flere plejefamilier en plads på PUP-uddannelsen uden egenbetaling. Målgruppen er plejeforældre, der ikke opfylder kriterierne for at modtage PUP-uddannelsen gratis. Ansøgerkredsen er uddannelsesinstitutioner, der udbyder PUP-uddannelsen, og som ønsker mulighed for at udbyde gratis pladser til plejeforældre.

Yderligere ansøgningskriterier for puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 0,8 mio. kr. i 2022, 8,1 mio. kr. i 2023 og 7,7 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i op til tre år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Netværksskabende aktiviteter med faglig støtte til plejefamilier og/eller anbragte børn

Formålet med ansøgningspuljen er at støtte netværksskabende aktiviteter til plejefamilier og/eller anbragte børn, hvori der blandt andet kan gives gruppebaseret faglig støtte. Ansøgerkredsen er organisationer og døgninstitutioner/opholdssteder, der allerede tilbyder eller ønsker at tilbyde netværksskabende aktiviteter til plejefamilier og/eller anbragte børn. Ansøgere skal beskrive, hvilke netværksskabende aktiviteter der søges midler til, herunder de socialfaglige overvejelser omkring form og indhold. Ansøgere skal sandsynliggøre, at de har de rette kompetencer og erfaringer i forhold til de beskrevne aktiviteter for målgruppen, eller hvordan disse kompetencer erhverves ved opkvalificering. Ansøgere skal sandsynliggøre, hvordan de vil rekruttere deltagere i målgruppen.

Yderligere ansøgningskriterier for puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 1,5 mio. kr. i 2022, 2,8 mio. kr. i 2023 og 3,2 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i op til tre år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Beskæftigelsesområdet

Veteraners vej til job

Formålet med ansøgningspuljen er at understøtte bedre beskæftigelse for veteraner og gøre en indsats for både socialt udsatte veteraner og veteraner, der ønsker at overgå til civil ansættelse. Målgruppen er ledige veteraner og veteraner, der ønsker at overgå til civil beskæftigelse. Antallet af ledige veteraner vurderes i hele landet at udgøre cirka 700-2.200, og det er derfor en del af indsatsen også at fokusere på den svære overgang til civil beskæftigelse for den øvrige del af målgruppen. Ansøgerkredsen er veteranhjem, frivillige organisationer, foreninger og andre ikke-offentlige institutioner, der hjælper veteraner i job. Projekter skal have fokus på beskæftigelse for hele målgruppen gennem en håndholdt jobbrettet, målrettet og helhedsorienteret indsats, der kan hjælpe til at mindske afstanden til beskæftigelse eller overgangen til civil ansættelse.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering inden for puljens formål.

Der afsættes 1,5 mio. kr. i 2021, 2,5 mio. kr. i 2022, 2,0 mio. kr. i 2023 og 2,0 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen.

Puljen udmøntes med udgangspunkt i erfaringer fra tidligere initiativer, som blandt andet peger på, at rekruttering til projekterne kan være en udfordring. Puljen udmeldes i 2021 til flerårige projekter og administreres af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Der reserveres op til 3 pct. af den samlede bevilling til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings administration af puljen.

Bilag 3. Økonomi i Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024

Tabel 1

Aftale om udmøntning af reserven på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024

Nr.	Mio. kr., 2021-pl	2021	2022	2023	2024	Varigt	I alt*
Forslag i alt		93,9	216,2	227,4	222,3	5,1	759,8
Social- og Indenrigsministeriet i alt		52,5	126,7	142,7	147,1	5,1	469,0
<i>Civilsamfund</i>							
1	Strategi for samarbejde med civilsamfundet	4,8	22,6	19,8	32,5	-	79,7
<i>Udsatte voksne</i>							
2	Ramme til hjemløseindsats, inkl. borgerstyrede budgetter	-	10,6	15,8	25,9	-	52,3
3	Videreførelse af Lev Uden Vold og psykologhjælp til voldsudsatte mænd og ledsagende børn	7,6	13,5	13,5	5,0	-	39,6
4	Partnerskab om udsatte grønlandere og bedre misbrugsbehandlingsmetoder	1,5	6,3	10,3	10,3	-	28,4
5	Tidlig indsats til voldsudsatte og udøvere af partnervold	1,2	8,5	7,3	7,3	-	24,3
6	Socialt frikort	9,6	10,2	13,5	10,0	-	43,3
7	Sport for LIVET	0,8	2,3	2,3	1,1	-	6,5
8	Videreførelse af indsatsteam til forebyggelse af vold på botilbud og boformer for hjemløse	2,6	3,6	-	-	-	6,2

<i>Mennesker med handicap</i>							
9	Pårørendekonsulenter på handicapområdet	1,5	6,7	6,2	6,2	-	20,6
10	Mestringsindsats til søskende til børn med handicap	0,5	6,2	6,2	5,1	-	18,0
11	Bedre overgang til voksenlivet for unge med handicap	-	6,8	4,8	5,1	-	16,7
12	Forbedret ledelsestilsyn på handicapområdet	-	1,0	2,1	2,0	-	5,1
13	Finansiering af evalueringen af det specialiserede socialområde	4,9	-	-	-	-	4,9
<i>Udsatte børn og unge</i>							
14	Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv	5,2	11,5	11,5	11,5	-	39,7
15	Længerevarende efteruddannelse til plejefamilier	-	0,8	8,1	7,7	-	16,6
16	Forebyggelse af prostitutionlignende relationer blandt unge	-	3,0	6,5	5,0	-	14,5
17	Driftsstøtte til og udviklingsprojekt med De Anbragtes Vilkår	2,4	2,4	2,4	1,6	-	8,8
18	Driftsstøtte til Forældre & Sorg - Landsforeningen Spædbarnsdød	1,0	2,0	3,0	1,5	-	7,5
19	Netværksskabende aktiviteter med faglig støtte til plejefamilier og/eller anbragte børn	-	1,5	2,8	3,2	-	7,5
20	Driftsstøtte til Mentorbarn	4,2	1,1	0,5	-	-	5,8
21	Indsats mod digitale krænkelser	0,6	1,0	1,0	1,0	-	3,6
22	Støtte til børn og unge ved erstatningssager (Børns Vilkår)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	2,4
<i>Øvrige</i>							
23	Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM)	-	4,5	4,5	4,5	4,5	13,5
24	International adoptionsformidling	3,5	-	-	-	-	3,5
Sundheds- og Ældreministeriet i alt		30,7	63,8	65,1	61,2	-	220,8
<i>Psykiske lidelser</i>							
25	Driftsstøtte til headspace og udbredelse af centre	7,9	6,9	20,3	16,4	-	51,5
26	Styrket indsats for mennesker med spiseforstyrrelser og selvskade	-	13,4	13,4	13,4	-	40,2
27	National afstigmatiseringsindsats	1,0	1,0	3,0	2,8	-	7,8
28	Videreførelse af Nationalt partnerskab for forebyggelse af selvmord	1,0	1,0	1,0	1,0	-	4,0
29	Videreførelse af Psykiatritopmødet	1,0	1,0	-	-	-	2,0
30	Informations- og uddannelsesaktiviteter for patientrådgivere	0,4	0,4	0,4	0,4	-	1,6
<i>Rehabilitering</i>							
31	Specialiseret rehabilitering på sclerosehospitalerne	11,3	11,3	-	-	-	22,6
32	Udvidelse af fritvalgsrammen for Center for Hjerneskade og Vejle fjord	1,0	1,0	1,0	1,0	-	4,0
33	Styrket rehabiliteringsindsats for ALS-patienter	1,0	1,0	1,0	1,0	-	4,0

<i>Ældreområdet</i>							
34	Styrket tilsyn på ældreområdet gennem obligatoriske opfølgings- og læringsforløb mv.	4,1	20,6	18,5	18,5	-	61,7
<i>Øvrige</i>							
35	National strategi for hepatitis C i udsatte grupper	1,1	2,9	3,2	3,4	-	10,6
36	Etablering af ungdomsmøttagelser	-	3,0	3,0	3,0	-	9,0
37	Mødrehjælpens abortstøttesamtaler	0,3	0,3	0,3	0,3	-	1,2
38	Tilskud til en ny bus til Trivselsfonden for Patienthotellet Torshavn	0,6	-	-	-	-	0,6
Beskæftigelsesministeriet i alt		9,9	17,5	10,4	6,2	-	44,0
39	Videreføres af bevilling til Cabi	8,4	8,4	8,4	4,2	-	29,4
40	Videreførelse af bevilling til Jobbanken	-	6,6	-	-	-	6,6
41	Veteraners vej til job	1,5	2,5	2,0	2,0	-	8,0
Udlændinge- og Integrationsministeriet i alt		0,8	8,2	9,2	7,8	-	26,0
42	Get2sport	-	6,4	6,4	6,4	-	19,2
43	Hjælp til ofre for religiøs og negativ social kontrol, der bryder ud af et undertrykkende miljø	-	1,0	2,0	1,0	-	4,0
44	Støtte til Brobyggeruddannelse og Brobyggeruge	0,8	0,8	0,8	0,4	-	2,8

Anm.: *I alt i perioden 2021-2024.

Bilag 4. Kommissorium for arbejdsgruppe om civilsamfundsstrategi

Formål

Frivillige sociale organisationer spiller en vigtig rolle i indsatsen for udsatte børn, unge og voksne og mennesker med handicap. Det skal ikke tages for givet, at civilsamfundet kan udfylde den vigtige rolle. Civilsamfundet har brug for politisk prioritering og anerkendelse.

Af aftalen om reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020 fremgår det, at partierne er enige om at igangsætte et arbejde, der skal skabe klarhed over rammerne for statslig økonomisk støtte til – og styrke samarbejdet med – frivillige, sociale organisationer. Det er partiernes ønske, at civilsamfundet på det sociale område selv får mulighed for at bidrage til de kommende års væsentligste prioriteter for civilsamfundet i reserven.

Derfor nedsættes en arbejdsgruppe, der har til formål at udarbejde et oplæg med strategiske pejlemærker til den politiske kreds bag reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet om udmøntningen af rammen i årene 2022-2024. Derudover skal arbejdsgruppen også komme med pejlemærker for samspillet med øvrig offentlig økonomisk støtte til frivillige, sociale organisationer. Pejlemærkerne kan danne afsæt for partiernes videre drøftelser af den konkrete udmøntning af den afsatte ramme til en civilsamfundsstrategi.

Baggrund

Som led i arbejdet om klarhed over rammerne for frivillige, sociale organisationer er der blevet afholdt to tematiske møder, hvor organisationer og den politiske kreds har drøftet blandt andet udfordringer for civilsamfundet (fx finansiering) og muligheden for styrket samarbejde mellem den offentlige indsats og civilsamfundet.

På de to tematiske møder blev det blandt andet bragt i spil, at der ses et behov for en ændret støttestruktur, der i højere grad understøtter foreningernes mulighed for at tænke langsigtet – samtidig med at støttestrukturen skal understøtte foreningernes mulighed for at udvikle nye indsatser. Det blev drøftet, hvordan samarbejdet mellem civilsamfundet og den offentlige indsats overfor udsatte og sårbare borgere kan blive smidigere og mere fokuseret – fx gennem strategiske partnerskaber.

De to møder føder ind i arbejdsgruppens arbejde.

Arbejdsgruppens opgaver - seks hensyn

I arbejdsgruppens arbejde med at udarbejde strategiske pejlemærker til den politiske kreds bag reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet skal der tages seks hensyn, som sætter deres præg på det endelige oplæg:

- Fokus på udsatte og sårbare grupper
- Fælles indsats mod ensomhed
- Samarbejde og partnerskabsmodellen
- Foreningers størrelse
- Geografiske hensyn
- Forhold mellem udvikling og drift

Fokus på udsatte grupper

Reserven skal bidrage til at understøtte en virkningsfuld, helhedsorienteret og bæredygtig indsats og udvikling af indsatser til udsatte og sårbare grupper. Centralt i samarbejdet med civilsamfundet står således indsatsen til udsatte grupper og udviklingen i de konkrete udfordringer, de oplever. Derfor er medindflydelse og medvirken for de udsatte grupper central. I arbejdsgruppens arbejde bør hensynet til udsatte grupper og brugernes medindflydelse på udviklingen af sociale tilbud sikres. Derudover skal arbejdsgruppen overveje, hvorledes udsatte og sårbare gruppers egen deltagelse som frivillige og som lokale fortalere kan styrkes – og herunder have blik for både store og små målgruppers udfordringer – fx udsatte grønlandere.

Fælles indsats mod ensomhed

De fire målgruppepartnerskaber, som blev etableret i foråret som led i Aftale om initiativer for sårbare og udsatte grupper i forbindelse med COVID-19, har afgivet anbefalinger til, hvordan ensomhed blandt udsatte og sårbare grupper kan bekæmpes både under og efter COVID-19. En del af arbejdsgruppens samlede opgave bliver på baggrund af input fra partnerskaberne at komme med forslag til en national strategi for, hvordan ensomhed som særskilt fokus kan indgå i et styrket samarbejde med civilsamfundet.

Samarbejde og partnerskabsmodellen

Et godt samarbejde mellem civilsamfundet og den offentlige sektor er centralt for en god social indsats for de mest udsatte grupper. Arbejdsgruppen bør se på mulighederne for at arbejde med en partnerskabsmodel i regi af reserven. Det er fx blevet fremført, at man kan lade sig inspirere af tilgange på det udviklingspolitiske område. Arbejdsgruppen bør se på, i hvilket omfang man i regi af reserven ville kunne implementere en lignende model, der ville sikre langsigtet og struktureret udvikling af sociale indsatser i samarbejdet mellem civilsamfundet og det offentlige.

Foreningers størrelse

Civilsamfundet er en mangfoldig sektor, som rummer spektret fra store landsdækkende organisationer med milliardomsætninger til små foreninger baseret på ren frivillig arbejdskraft. Det følger deraf, at der ses store forskelle i de behov og ønsker, som små, mellemstore og store foreninger og organisationer udtrykker i forhold til det offentliges understøttelse – forstået både som økonomisk, gennem infrastruktur og i form af bistand til udvikling foreningsmæssigt. Arbejdsgruppen bør vægte dette hensyn i dets strategiske pejlemærker.

Geografisk hensyn

Civilsamfundet er afhængigt af de ressourcer, som findes i lokalsamfundet. På den måde er civilsamfundet ikke en homogen størrelse landet over. Der ses et behov for at sikre et tilstedeværende civilsamfund i alle egne af landet – også der, hvor befolkningstætheden er tyndt. Arbejdsgruppen bør i sit arbejde tage hensyn til et landsdækkende perspektiv med i sine overvejelser.

Forhold mellem udvikling og drift

Civilsamfundet har længe udtrykt ønske om, at der opnås større sikkerhed for den bevillingsmæssige situation. Større sikkerhed fører til en mere kontinuerlig og stabil drift af organisationernes sociale indsats. Hensynet er medtaget i de principper for reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet, som partierne har tilsluttet sig med aftalen om udmøntning for 2021-2024. Arbejdsgruppen bør i sit arbejde inddrage hensynet i de strategiske pejlemærker for udmøntning af reserven.

Proces og organisering

Arbejdet skal munde ud i et skriftligt oplæg til partierne bag reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for, hvordan rammen i årene 2022-2024 udmøntes. Social- og indenrigsministeren inviterer arbejdsgruppen og partierne til en præsentation af den foreløbige skitse i maj 2021, og det endelige oplæg skal oversendes til Social- og Indenrigsministeriet inden udgangen af august 2021. Arbejdsgruppen kan påbegynde sit arbejde, når der er indgået en aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2021-2024.

Arbejdsgruppen består af Frivilligrådet (formand), Rådet for Socialt Udsatte, FriSe, Danske Handicaporganisationer og Civilsamfundets Brancheorganisation. Arbejdsgruppen skal inddrage kommuner, BL – Danmarks Almene Boliger, Center for Frivilligt Socialt Arbejde og andre relevante aktører i arbejdet. Sekretariatsbetjeningen af arbejdsgruppen fastlægges i fællesskab af arbejdsgruppens deltagere. Arbejdsgruppens deltagere modtager hver 400.000 kr. til arbejdet med at komme med pejlemærker mv. Arbejdsgruppen orienterer løbende Social- og Indenrigsministeriet om arbejdet, og ministeriet orienterer i fornødent omfang partierne bag reserven. Arbejdsgruppen har mulighed for at modtage rådgivning fra Socialstyrelsen for så vidt angår konkrete udmøntningsmetoder.

Bilag 5. Udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet

Reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet svarer til de frigivne midler i den tidligere satspulje, som er opgjort på baggrund af Aftale om udmøntning af satspuljen for 2019. Hertil er reserven tilført et årligt beløb svarende til niveauet for den gennemsnitlige årlige tilførsel til satspuljen som følge af uforbrugte midler og omprioritering af opsparing i perioden 2015-2019. Aftalepartierne anerkender principperne for opgørelsen af den nye reserve.

Satspuljen betegner de midler, der som følge af satsreguleringsprocenten årligt blev udmøntet til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet med henblik på forbedring af vilkårene for overførselsindkomstmodtagere og svage grupper.

Partierne blev med Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023 enige om at anerkende den historiske tilblivelse af satspuljen og opgørelsen af reserven og bakker med aftalen op om at tilstræbe, at midlerne i den nye reserve i enighed mellem partierne fordeles og anvendes til udsatte og svage grupper. Der gives særlig prioritet til socialområdet, som derved modtager langt hovedparten af midlerne.

Det er regeringens tolkning, at udmøntningen af reserven ikke er forligsbundet og derved kan ske ved aftale. Ambitionen er, at reserven udmøntes af et bredt flertal af Folketingets partier, hvor partierne i fællesskab tager ansvar for, at reserven understøtter en virksomheds-, helhedsorienteret og bæredygtig indsats og udvikling af indsatser på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet mv., herunder understøtter et velfungerende civilsamfund.

I forbindelse med sidste års forhandlinger om reserven inviterede regeringen derfor samtlige af de tidligere satspuljepartier samt Folketingets øvrige partier til at drøfte udmøntningen af reserven.

Aftalepartierne bag Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023, det vil sige partierne Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet og Liberal Alliance, inviteres i forlængelse heraf til at drøfte udmøntningen af reserven.

Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance er uenige i regeringens fortolkning af forligsbindingerne vedrørende aftalen om fordelingen af midlerne fra satspuljen. Satspuljen har gennem tiden været genstand for meget kritik, men er også grundlaget for sociale indsatser for over 15 mia. kr. og vil løbende generere midler til fortsat prioritering på baggrund af den historisk lave regulering af overførselsindkomsterne. Selvom vi accepterer, at regeringen har valgt at invitere flere partier til forhandlingerne om udmøntning, så er det fortsat Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliances opfattelse, at forliget består af de partier, som har tilsluttet sig *Aftale om ny regulering af folkepensionen og indførelse af obligatorisk opsparing for overførselsmodtagere* (november 2018) d. 21. december 2018, og at det fremadrettet alene er disse partier, som forligskredsen er forpligtet til at udmønte midlerne sammen med.

Aftale mellem regeringen og
Venstre, Radikale Venstre,
Socialistisk Folkeparti og
Det Konservative Folkeparti om:

Grøn skattereform

(8. december 2020)

Aftale om Grøn skattereform

En ensartet afgift på alle CO₂e-udledninger er den mest omkostningseffektive måde at reducere emissionerne på, idet den fastsætter en ensartet pris på udledningen af drivhusgasækvivalenter. Dermed sikres, at reduktionerne sker, hvor det er samfundsøkonomisk billigst.

CO₂e-afgiften bør derfor være et afgørende instrument til at indfri 70 pct.-målsætningen under hensyntagen til klimalovens guidende principper, herunder dansk konkurrencekraft, sunde offentlige finanser, beskæftigelse, social balance og reelle CO₂e-reduktioner (mindre lækage).

På en række områder vil det kræve et udviklingsarbejde at finde egnede afgiftsmodeller og evt. kompensationsmuligheder. På visse områder kan hensyn til andre målsætninger dog betyde, at der er behov for at undersøge anden national eller international regulering med tilsvarende omkostningseffektivitet. Det vil sikre, at afgiftsforhøjelsen medfører reelle reduktioner, hvor udledningen ikke blot flyttes uden for Danmarks grænser. På kort sigt er det muligt at foretage de første og væsentlige skridt i retning af en mere ensartet CO₂-afgift. En ekspertgruppe skal udarbejde forslag til udformning af en ensartet CO₂e-regulering under hensyntagen til lækage mv.

Hovedelementer i Aftale om Grøn skattereform

Regeringen og aftalepartierne er enige om at gennemføre en grøn skattereform i to faser.

Første fase (2020-2022)

Denne fase omfatter de første skridt i retningen af en højere og mere ensartet afgift på CO₂e-udledninger med udgangspunkt i det eksisterende energiafgiftssystem.

Regeringen og aftalepartierne er enige om at forhøje energiafgiften på fossile brændsler for erhverv med 6 kr. pr. GJ. Forhøjelsen indføres fra 2023 til 2025. For mineralogiske processer samt landbrug og gartneri indføres afgiftsforhøjelsen først i 2025, da disse brancher er energiintensive og særligt konkurrenceudsatte.

Dette element i den grønne skattereform forventes at medføre reduktioner i de klimabelastende udledninger på ca. 0,5 mio. ton CO₂e frem mod 2025.

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der efter 2025 vil være et provenu fra afgiftstigningerne i den grønne skattereform, der tilbageføres til virksomhederne og i videst muligt omfang målrettes de hårdest belastede brancher med henblik på at understøtte deres konkurrenceevne og bidrage til deres grønne omstilling. Det fastlægges, hvordan det årlige merprovenu udmøntes til lempelser til erhvervene ifm. de politiske drøftelser om den næste fase af den grønne skattereform.

Dernæst skal en mere ensartet CO₂e-afgift sikres via udvidelser af afgiftsgrundlaget til områder, der er relativt veldefinerede, herunder bl.a. CO₂-udledninger fra olie- og gasindvinding og

olieraffinering, CO₂e-udledninger i forbindelse med mineralogiske processer, fossile brændsler til elproduktion samt øvrige CO₂-afgiftsfritagelser. Samtidigt arbejdes der mod at omlægge energiafgifterne til en mere direkte og ens afgift på CO₂e-udledning.

I forbindelse med omlægningen til en afgift på CO₂-udledninger vil den relative afgift på brændsler som fx naturgas, olie og kul ændres med virkning fra 2023, således at forhøjelserne vil være baseret på en CO₂-afgift, når de indføres.

Anden fase (2023)

Denne fase skal fastlægge rammerne for en ensartet CO₂e-afgift under hensyntagen til lækageeffekter mv. Heri kan også indgå regulering af områder, der i dag ikke er afgiftsømfattet.

Det er aftalepartiernes ambition, at Danmark i 2030 skal have en ensartet CO₂e-afgift. Den grønne skattereform vil også understøtte effekten af andre tiltag, herunder initiativer der sigter på at udvikle og udbrede ny teknologi.

De to faser skal ses under ét og være en hovedmotor til indfrielse af 70 pct.-målsætningen.

Regeringen og aftalepartierne er enige om at genbesøge aftalen i 2025 efter gennemførelsen af anden fase for at vurdere afgiftsniveauet og compensationen af virksomhederne i lyset af de opnåede CO₂e-reduktioner og den øvrige regulering, som er gennemført, med henblik på at sikre et væsentligt bidrag til opnåelse af 70 pct.-målsætningen under hensyn til klimalovens principper.

Ekspertgruppe

Regeringen og aftalepartierne er enige om senest med udgangen af januar 2021 at nedsætte en ekspertgruppe, som skal udarbejde forslag til udformning af en ensartet CO₂e-regulering i anden fase. Ekspertgruppen skal herunder vurdere fordele og ulemper ved henholdsvis en reguleringsløsning for landbrugssektoren og en CO₂e-afgift for denne sektor eller en kombination af disse. Der nedsættes ligeledes en følgegruppe til ekspertgruppen.

Ekspertgruppens arbejde skal indebære, at den foreslåede CO₂e-regulering bedst muligt understøtter indførelsen af nye teknologier for såvel industri som landbrug. Ekspertgruppen skal desuden komme med forslag til mulige måder at konstruere kompensationsmekanismer, herunder fx bundfradrag, men også andre mulige mekanismer. Ekspertgruppen skal endvidere beskrive mulige indfasningsprofiler og kompensationsmekanismer, herunder også for perioden 2023-2025.

Ekspertgruppen skal udarbejde scenarier, som bidrager væsentligt til 70 pct.-målsætningen i 2030, og belyse sammenhængen til kvotesektoren samt udviklingen i EU's-kvotestystem både med hensyn til grundlag og kvotepris. Scenarierne skal afspejle forskellige afgiftsbaser og CO₂-priser. Hvert scenarie skal belyse effekten på BNP og de erhvervs- og fordelingsmæssige konsekvenser samt betydningen af kompensationsmekanismerne.

Ekspertgruppen skal sigte mod scenarier, der samlet set er provenuneutrale og understøtter BNP og arbejdsudbud på en socialt balanceret måde.

Ekspertgruppen skal delafrapportere senest ultimo 2021. Rapporten skal fastlægge principper for CO₂e-regulering og herunder inddrage spørgsmålet om lækage. Herudover skal rapporten bl.a. belyse behandlingen af det fossile indhold i affaldsmængderne, samt hvordan kul kan udfases i fjernvarmen. Endvidere skal rapporten indeholde en analyse af betydningen af loftet over fjernvarmeprisen, fx vedrørende overskudsvarme fra overskudsvarmeleverandører, samt rumvarmeafgift på individuel og kollektiv rumvarme.

Regeringen indkalder aftalepartierne til en drøftelse ultimo 2021 på baggrund af rapporten.

Ekspertgruppen skal færdiggøre sit arbejde i efteråret 2022, så løsninger kan indarbejdes i udformningen af anden fase. Ekspertgruppen sekretariatsbetjenes af ministerierne. Regeringen udarbejder kommissorium inden for klimalovens rammer og principper, som drøftes med aftalepartierne.

Kompensation i forbindelse med første fase af grøn skattereform

Som kompensation af erhvervene er regeringen og aftalepartierne enige om:

- *Udvidelse af erhvervspuljen med 315 mio. kr. – blandt andet med henblik på energieffektiviseringer og grøn omstilling af gartnerier, herunder væksthuse*
- *At afsætte en ramme på i alt 360 mio. kr. over perioden 2021-2025 til en tilskudspulje til grøn omstilling og målrettede energieffektiviseringer*
- *Fastholdelse af bundfradrag i svovlafgift*
- *Et investeringsvindue til og med 2022 med 16 pct. merafskrivningsværdi på driftsmidler dog undtaget maskiner der anvender fossile brændsler*
- *Øget bagatelgrænse for straksafskrivninger til 30.000 kr.*

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der afsættes yderligere 100 mio. kr. årligt i 2022 og 2023, 105 mio. kr. i 2024 samt 10 mio. kr. i 2025 inkl. afledt afgiftstab til erhvervspuljen, der blev oprettet med *Energiaftale 2018* og udvidet med *Klimaaftale for energi og industri mv. af 22. juni 2020*. Puljen udmønter støtte til grøn omstilling og øget energieffektivisering af erhvervslivets fossile produktion.

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der afsættes 10 mio. kr. årligt 2021-2025 til at fastholde det nuværende bundfradrag i svovlafgiften, som efter gældende regler udfases med udgangen af 2020. Det skal afklares, om bundfradraget kan fastholdes i overensstemmelse med statsstøttereglerne.

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der afsættes 40 mio. kr. i 2020, 670 mio. kr. i 2021, 1.110 mio. kr. i 2022, 650 mio. kr. i 2023, 470 mio. kr. i 2024 samt 340 mio. kr. i 2025 til et investeringsvindue, hvor afskrivningsgrundlaget midlertidigt øges med 16 pct. af investeringsudgiften for investeringer i driftsmidler (maskiner, inventar mv.) foretaget fra 23. november 2020 til udgangen af 2022. For at bidrage til at understøtte den grønne omstilling, undtages en række maskiner, der drives eller kan drives af fossile brændstoffer, dvs. bl.a. benzin,

diesel, olie, gas, kul og koks. Investeringsvinduet vil dog omfatte køretøjer bortset fra personbiler.

Regeringen og aftalepartierne er desuden enige om, at provenuet fra afgrænsningen af investeringsvinduet afsættes til en tilskudspulje til grøn omstilling og målrettede energieffektiviseringer. Der afsættes i alt 360 mio. kr. i 2021-2025 til tilskudspuljen.

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der afsættes 10 mio. kr. i 2020, 410 mio. kr. i 2021, 310 mio. kr. i 2022, 240 mio. kr. i 2023, 180 mio. kr. i 2024 samt 140 mio. kr. i 2025 til at forhøje bagatelgrænsen for straksafkrivninger fra 14.100 kr. til 30.000 kr. Forhøjelse af bagatelgrænsen træder i kraft parallelt med investeringsvinduet den 23. november 2020.

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der er behov for stærke grønne efteruddannelses- og opkvalificeringstilbud til både ledige og beskæftigede, der kan være med til at fremme den grønne dagsorden og de ambitiøse danske klimamål. Parterne noterer sig i den forbindelse, at der med *Aftale om stimuli og grøn genopretning* er afsat 100 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til en ansøgningspulje til opkvalificering og efteruddannelse inden for klimatilpasning og grøn omstilling i bred forstand.

Regeringen og aftalepartierne noterer sig, at regeringen 1. halvår 2021 vil præsentere et landbrugsudspil og indkalde til forhandlinger herom mhp. at fremme en omkostningseffektiv klimaregulering og sikre, at landbruget bidrager til 70 pct.-målsætningen.

Regeringen og aftalepartierne noterer sig endvidere, at der pågår drøftelser i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet om en model for prisregulering af overskudsvarme.

Regeringen og aftalepartierne noterer sig, at der i *Klimaaftale for energi og industri af 22. juni 2020* indgik følgende: "*Aftalepartierne er enige om, at der skal ses på konsekvenserne ved på sigt at begrænse forbruget af træbiomasse til el- og varmeproduktion - herunder effekter på forsyningssikkerheden og omkostningerne for forbrugerne. Der igangsættes en analyse af relevante tiltag og konsekvenserne ved disse. På den baggrund vil regeringen komme med et oplæg til drøftelse.*"

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der afsættes 3 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til ekspertgruppens arbejde.

Initiativerne i grøn skattereform vurderes at være forbundet med administrative omkostninger i Skatteforvaltningen på 2,0 mio. kr. i 2021, 1,8 mio. kr. i 2022, 1,5 mio. kr. i 2023, 1,3 mio. kr. i 2024, 1,9 mio. kr. i 2025 1,0 mio. kr. fra 2026 og frem, som finansieres inden for rammerne af aftalen.

Finansiering mv.

Reserve til COVID-19 og stimulus og midler fra EU's genopretningsfacilitet

Som led i denne aftale er regeringen og aftalepartierne enige om at udmønte dele af reserven til håndtering af udfordringer i lyset af COVID-19 mv. Der udmøntes ligeledes dele af den midlertidige ramme til COVID-19-udgifter og yderligere stimulus-initiativer, som regeringen

har afsat i den opdaterede 2025-ramme DK2025 – en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi, august 2020. Hertil kommer et forventet dansk hjemtag af midler fra EU's genopretningsfacilitet.

I alt udmøntes ca. 4.900 mio. kr. til nettofinansieringen (efter øget afgiftsprovenu) af første fase af grøn skattereform over årene 2021-2025. Konkret afsættes 50 mio. kr. i 2020, 1.165 mio. kr. i 2021, 1.665 mio. kr. i 2022, 980 mio. kr. i 2023, 735 mio. kr. i 2024 samt 300 mio. kr. i 2025. Tiltagene indføres allerede fra 2021, så de bidrager til genopretningen af dansk økonomi og sikrer beskæftigelse på den korte bane.

Forlænget lempelse af fradrag for FoU-udgifter

Regeringen og aftalepartierne er derudover enige om at forlænge den midlertidige forøgelse af FoU-fradraget til 130 pct. i 2020 og 2021 fra *Aftale om udfasning af hjælpepakker, stimuleringsinitiativer og eksportinitiativer* (med uændrede regler) til 2022.

En forlængelse af perioden med forhøjet fradrag på 130 pct. i 2022 vil øge virksomhedernes incitament til at investere i forskning og udvikling.

Der afsættes 1.100 mio. kr. i 2022 til at finansiere lempelsen af fradraget. Derudover vurderes initiativet at være forbundet med administrative omkostninger i Skatteforvaltningen på 0,1 mio. kr. i 2021, 8,0 mio. kr. i 2023, 7,1 mio. kr. i 2024 og 2,3 mio. kr. årligt i 2025-2026, som finansieres inden for rammerne af aftalen.

Aftalens karakter

De enkelte elementer i aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for de lovforslag og bevillingsmæssige hjemler, der udmønter aftalens indhold.

Aftale mellem regeringen, Radikale
Venstre, Socialistisk Folkeparti og
Enhedslisten om:

Grøn omstilling af vejtransporten

(4. december 2020)

Aftale om grøn omstilling af vejtransporten

Hovedelementer i grøn omstilling af vejtransporten

Regeringen (Socialdemokratiet), Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten har indgået *Aftale grøn omstilling af vejtransporten*. Aftalepartierne er enige om at gennemføre ændringer på følgende områder:

Grøn omstilling af vejtransporten

- Ambition om 1 mio. grønne biler i 2030
- Arbejde for et stop for salg af nye fossile biler senest i 2030
- Omlægning af registreringsafgiften for person- og varebiler
- Lav elafgift til opladning af biler
- CO₂-fortrængingskrav for VE-brændstoffer
- Kilometerbaserede afgifter for lastbiler
- Øvrige initiativer
- Forhøjelse og omlægning af løbende bilafgifter
- Håndtering af udestående indeksering af registreringsafgiften
- Finansieringsbidrag fra aftale om omlægning af bilafgifterne fra 2017
- Finansiering mv.
- Administrative omkostninger

Grøn omstilling af vejtransporten

Aftalepartierne er enige om en klimaaf tale for vejtransport, som sikrer drivhusgasreduktioner, ro om bilafgifterne og en langsigtet regulering af grønne brændstoffer til de fossile biler.

Der er et stort behov for en grøn omlægning af bilafgifterne, som understøtter en grøn omstilling af biler og skaber et forenklet fremtidssikret afgiftssystem og langsigtede, stabile rammevilkår, samtidig med at hensynet til progression i afgiften fastholdes. Derudover ønsker aftalepartierne at sikre CO₂-reduktioner fra fossile biler i perioden frem mod en udfasning af fossile biler ved en langsigtet regulering af VE-brændstof, som understøtter anvendelsen af bæredygtige brændstoffer.

Aftalen skønnes samlet at medføre en CO₂-reduktion på 1,0 mio. ton i 2025 og 2,1 mio. ton i 2030. Aftalen skønnes at medføre 775.000 grønne biler i 2030.

De enkelte elementer i aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for de lovforslag og bevillingsmæssige hjemler, der udmønter aftalens indhold.

Ambition om 1 mio. grønne biler i 2030

Aftalepartierne er enige om at sigte efter 1 million nul- og lavemissionsbiler i 2030, der vil levere et markant bidrag til den grønne omstilling. Partierne noterer sig, at nærværende aftale tilvejebringer finansiering og gennemfører konkrete tiltag, der skønnes at medføre 775.000 nul- og lavemissionsbiler i 2030. Der er stor usikkerhed om den teknologiske udvikling og udbredelsen af grønne biler. Den teknologiske udvikling på området går hurtigt. Partierne vil derfor løbende overvåge udviklingen i antallet af grønne biler og konsekvenserne for de offentlige finanser. Partierne gør status i 2025 og drøfter initiativer, der kan indfri ambitionen om 1 million grønne biler samt konkrete tiltag, der kan tilvejebringe den nødvendige finansiering.

Arbejde for et stop for salg af nye fossile biler senest i 2030

Aftalepartierne er enige om, at et stop for salg af nye diesel- og benzinbiler senest fra 2030 vil være et vigtigt skridt på vejen mod en grøn transportsektor. Et decideret forbud mod indregistrering og salg af nye diesel- og benzinbiler i Danmark vil dog ikke være lovligt i henhold til gældende EU-ret.

Aftalepartierne er derfor enige om på EU-niveau at arbejde for en plan for udfasning af nye benzin- og dieslbiler med en dato for stop for salg af biler med forbrændingsmotorer på det europæiske marked og muligheder for, at ambitiøse lande kan gå forrest og indføre et forbud, samt ambitiøse CO₂-krav for biler og varevogne i EU og fremme af den nødvendige infrastruktur og alternative brændstoffer.

Omlægning af registreringsafgiften for person- og varebiler

Aftalepartierne er enige om, at en omlægning af bilafgifterne skal understøtte en øget udbredelse af grønne biler, samtidig med at en grøn omstilling af bilparken går hånd i hånd med de behov, danskerne har for transport i alle dele af Danmark. Det gælder også i forhold til erhvervslivets samlede transportbehov. Aftalepartierne er på den baggrund enige om en om-

lægning af registreringsafgiften, så den baseres på bilens værdi og CO₂-udledning. Omlægningen af bilafgifterne skønnes at reducere CO₂-udledningen med 0,2 mio. ton i 2025 og 0,5 mio. ton i 2030.

Aftalepartierne er enige om, at den nuværende indfasning af registreringsafgiften sættes ned for nulemissionsbiler, så den udgør 40 pct. i 2021-2025. Indfasningsprocenten øges herefter med 8 pct.-point om året til 80 pct. i 2030. Beregningsteknisk er det lagt til grund, at indfasningsprocenten øges med 4 pct.-point om året frem til 2035, hvor den udgør 100 pct. Der tages endelig stilling til indfasningsprofilen efter 2030 i forbindelse med det aftalte pit-stop i 2025. Biler m.v., der udleder under 50 g CO₂ pr. km (typisk pluginhybridbiler), indfases med 45 pct. i 2021. Indfasningsprocenten øges med 5 pct.-point om året til 65 pct. i 2025. Herefter øges indfasningsprocenten med 3 pct.-point om året til 80 pct. i 2030 og beregningsteknisk med 4 pct.-point om året til 100 pct. i 2035.

Partierne er enige om, at de eksisterende fradrag og tillæg for brændstofeffektivitet og sikkerhedsudstyr afskaffes, da det bidrager til en forenkling af afgiftssystemet. Partierne er derudover enige om at indføre et bundfradrag og endnu et skalaknæk i afgiften for fortsat at have en progression i afgiftssystemet.

Aftalepartierne er desuden enige om, at afgifterne for varebiler, motorcykler, autocampere, veteranbiler mv. konsekvensrettes, da bilafgifterne for disse typer køretøjer i høj grad følger afgiftssystemet for personbiler.

Elementerne, som indgår i omlægning af registreringsafgiften, er uddybende beskrevet i bilag 1.

Aftalepartierne er enige om, at ændringer i registreringsafgiften har virkning for biler, der indregistreres fra fremsættelse af lovforslaget den 18. december 2020. Indtil de nødvendige regelændringer er vedtaget og trådt i kraft, vil biler m.v. i en overgangsperiode blive afgiftsberigtiget efter de gældende regler. Efter lovens ikrafttrædelse vil der ske eventuel tilbagebetaling til og efteropkrævning fra den, der har pligt til at afregne afgiften. Det forventes, at ændringerne i registreringsafgiften kan systemunderstøttes og dermed træde i kraft den 1. juni 2021.

De samlede ændringer i registreringsafgiften skønnes at indebære et finansieringsbehov på ca. 500 mio. kr. i 2021, ca. 600 mio. kr. i 2022, ca. 800 mio. kr. i 2023, ca. 1.000 mio. kr. i 2024, ca. 1.100 mio. kr. i 2025, ca. 1.000 mio. kr. i 2026, ca. 900 mio. kr. i 2027, ca. 800 mio. kr. i 2028, ca. 700 mio. kr. i 2029 og ca. 500 mio. kr. i 2030.

Lav elafgift til opladning af biler

Aftalepartierne er desuden enige om at forlænge særordningen med lav elafgift på el til opladning af nul- og lavemissionsbiler til og med 2030. Aftalepartierne noterer sig, at kommissionen for grøn omstilling af personbiler i sin 2. delrapport ventes at komme med anbefalinger vedrørende afgiften på el til opladning. Aftalepartierne vil i forlængelse af offentliggørelse af kommissionens 2. delrapport drøfte kommissionens anbefalinger.

En forlængelse af særordningen skønnes at indebære et finansieringsbehov på ca. 100 mio. kr. i 2022, ca. 200 mio. kr. i 2023, ca. 200 mio. kr. i 2024, ca. 300 mio. kr. i 2025, ca. 400 mio.

kr. i 2026, ca. 500 mio. kr. i 2027, ca. 700 mio. kr. i 2028, ca. 800 mio. kr. i 2029 og ca. 900 mio. kr. i 2030.

CO₂-fortrængningskrav for VE-brændstoffer

Aftalepartierne er enige om, at det er afgørende at opnå CO₂-reduktioner fra vejtransporten. Dermed er det også nødvendigt at reducere udledningen fra de fossile køretøjer, der kører på vejene i dag og frem mod en fuld omstilling af bilparken. Med aftalen indføres derfor et CO₂-fortrængningskrav, der er en langsigtet, teknologineutral regulering, der fremmer anvendelsen af brændstoffer med en høj fortrængning af CO₂. Det inkluderer bl.a. mere avancerede biobrændstoffer og nye brændstoffer som fx Power-to-X.

Aftalepartierne er derfor enige om at erstatte det nuværende iblandingskrav med et nationalt CO₂-fortrængningskrav, der omfatter udledningerne fra de fossile brændstoffer benzin, diesel og gas. CO₂-fortrængningskravet indføres fra 3,4 pct. i 2022-24 stigende til i udgangspunktet 5,2 pct. i 2025, 6 pct. i 2028 og 7 pct. i 2030 og frem. CO₂-fortrængningskravet skønnes at medføre en CO₂-reduktion på 0,7 mio. ton i 2025 og 1,4 mio. ton i 2030.

Aftalepartierne er enige om, at med det nationale CO₂-fortrængningskrav udvides basen af omfattede brændstoffer, så de omfattede brændstoffer i det nationale CO₂-fortrængningskrav stemmer overens med EU-kravet fra Brændstofkvalitetsdirektivet (FQD). Udvidelsen vil medføre, at brændstoffer til ikke-vejgående køretøjer, som fx landbrugs- og entreprenørmaskiner mv., omfattes af det nationale CO₂-fortrængningskrav. Partierne noterer sig, at der vil blive lovgivet om niveauet for CO₂-fortrængningskravet frem til 2030.

CO₂-fortrængningskravet skønnes at indebære et finansieringsbidrag på ca. 50 mio. kr. årligt i 2022-2024. Der afsættes 350 mio. kr. årligt i 2025-2027, 700 mio. kr. årligt i 2028 og 2029 samt 1.000 mio. kr. fra 2030 til forhøjelser af fortrængningskravet.

Aftalepartierne er derudover enige om, at det er afgørende, at der løbende sker en udfasning af første generations biobrændstoffer med høje globale udledninger, og at nye og mere avancerede teknologier skal tages i brug i takt med, at de bliver tilgængelige og konkurrencedygtige. Aftalepartierne er derfor enige om, at nationale ILUC-værdier eller lignende, der tager højde for globale effekter ved produktionen af biobrændstoffer, skal indgå i den nationale regulering af biobrændstoffer hurtigst muligt og ikke senere end fra tidspunktet, hvor fortrængningskravet hæves i 2025 under hensyntagen til EU-regulering og inden for de skitserede økonomiske rammer og skønnede CO₂-effekter i denne aftale.

Aftalepartierne er endvidere enige om at styrke bæredygtigheden af de anvendte biobrændstoffer i Danmark. Derfor udelukkes bl.a. biobrændstoffer baseret på palme- og sojaolie fra at kunne indgå i målopfyldelsen af det nationale CO₂-fortrængningskrav fra 2022, eftersom palme- og sojaolie har de ubetingede højeste ILUC-værdier. Endvidere begrænses anvendelsen af biobrændstoffer baseret på animalsk fedt og brugt madolie i overensstemmelse med begrænsningen i VE II-direktivet.

Aftalepartierne vil løbende træde sammen for at drøfte udviklingen af markedet for bæredygtige brændstoffer og vil i 2023 drøfte den konkrete udmøntning af de afsatte midler til CO₂-fortrængningskravet fra 2025 og frem samt eventuelle skærpelser af fortrængningskravet og specifikke krav til Power-to-X og andre avancerede VE-brændstoffer. Partierne noterer sig, at

fortrængningskravet i 2022-2024 er fastsat ud fra, at der frem til 2025 ikke forventes at ske en stigning i mængden af anvendte første generations biobrændstoffer.

Aftalepartierne er enige om en række understøttende initiativer om skærpelse af bæredygtighed, jf. bilag 2.

Kilometerbaserede afgifter for lastbiler

Afgifter på lastbiltrafik er i dag fastsat betydeligt under de samfundsøkonomiske omkostninger, som opstår gennem lastbilernes slid på vejinfrastrukturen, ulykker, støj, luftforurening, bidrag til trængsel og udledning af CO₂.

Aftalepartierne er enige om, at Danmark fra 2025 træder ud af samarbejdet om eurovignetten med henblik på at indføre en kilometerbaseret vejafgift for lastbiler over 12 tons. Den konkrete afgiftsmodel aftales senere pba. et oplæg fra regeringen.

I det videre arbejde med vejafgiften for lastbiler belyses forskellige modeller, hvor der vil være fokus på CO₂-differentiering for at understøtte den grønne omstilling. Partierne noterer sig, at dette fordrer en ændret EU-regulering, der aktuelt forhandles om. Ved mulighed for CO₂-differentiering skønnes afgiften at kunne reducere CO₂-udledningen med 0,1 mio. ton i 2025 og 0,2 mio. ton i 2030. Ud over de grønne hensyn skal de mulige modeller bl.a. overvejes ift. konsekvenser for erhvervet, sammenhængskraften på tværs af landet samt sammenhængen til varebiler. Dertil vil det blive undersøgt, om køretøjer med en tilladt totalvægt mellem 3,5 og 12 tons også bør omfattes af afgiften samt konsekvenserne heraf. Aftalepartierne vil senest i 2025 tage stilling hertil.

Aftalepartierne er enige om, at vejafgiften for lastbiler skal indebære et finansieringsbidrag på 500 mio. kr. årligt i 2025-2027 og 1.000 mio. kr. årligt fra 2028 og frem. Finansieringsbidraget er opgjort efter mindreprovenuet fra afskaffelsen af den periodebaserede vejafgift, adfærdseffekter og administrative omkostninger.

Øvrige initiativer

Analyse af forsøgsordning med dobbeltrailere

Doppeltrailere vil efter Vejdirektoratets og Færdselsstyrelsens vurdering potentielt kunne medvirke til en effektivisering af godstransporten og dermed reducere CO₂-udledningen. Der iværksættes en analyse af dobbeltrailernes kørekurver, arealbehov, testkørsler mv., så det kan fastlægges, hvilke ombygninger der vil skulle gennemføres for at kunne opretholde den fornødne trafikikkerhed på et givent vejnet. Med udgangspunkt i analysen vil det være muligt bl.a. at udarbejde et udkast til et vejnet mv., der vil kunne benyttes af dobbeltrailervogntog. Aftalepartierne er enige om at afsætte 1 mio. kr. i 2021 til analysen.

Analyse af optimering og tilpasning af national vægt- og dimensionsregulering

Erfaringerne med den løbende tilpasning af vægt- og dimensionsregulering, herunder øgede totalvægte for almindelige vogntog og forsøg med modulvogntog, er positive, hvad angår effektivisering af godstransporten. Partierne er enige om at afsætte 1 mio. kr. til en analyse af yderligere optimering af vægt- og dimensionsreguleringen i Danmark, der kortlægger reduktionspotentialet samt de økonomiske konsekvenser for samfundet og transporterhvervet, herunder som følge af vejslid.

Midlertidig forhøjelse af skrotningspræmie for gamle dieselbiler

Aftalepartierne er enige om midlertidigt at hæve skrotningspræmien for ældre dieselbiler. Der afsættes en pulje til at øge skrotningspræmien i 2021, så ejere af dieselbiler fra før 2006 vil kunne få en skrotningspræmie på 5.000 kr. ved skrotning af bilen.

Der afsættes 100 mio. kr. til initiativet i 2021. Dertil afsættes 5 mio. kr. i 2021, 10 mio. kr. i 2022 og 5 mio. kr. i 2023 til finansiering af afledte konsekvenser af initiativet.

Justeringer af beskatningen af fri bil

I dag udgør beskatningsgrundlaget, når en arbejdsgiver stiller fri bil til rådighed for en medarbejder, 25 pct. af bilens værdi op til 300.000 kr. og 20 pct. af den del af bilens værdi, der overstiger 300.000 kr. Dertil kommer et miljøtillæg på 150 pct. af den årlige ejerafgift/vægtafgift.

Aftalepartierne er enige om, at miljøtillægget skal vægtes højere i beskatningsgrundlaget, og at anskaffelsesprisen skal vægtes mindre. Miljøtillægget forhøjes derfor til 250 pct. i 2021, til 350 pct. i 2022, 450 pct. i 2023, 600 pct. i 2024 og 700 pct. fra og med 2025. Satsen på 25 pct. reduceres med et ½ pct.-point årligt fra 2021 og satsen på 20 pct. forhøjes med et ½ pct.-point årligt fra 2021, så der fra og med 2025 anvendes én sats på 22,5.

Formålet med justeringen er at tilpasse beskatningen, så den tager højde for nye teknologier som fx elbiler og plug-in biler med relativt høje anskaffelsespriser i forhold til de løbende omkostninger til bl.a. brændstof.

Efter gældende regler skal værdien af en ladestander (inkl. udgifterne til installationen heraf), der er stillet til rådighed for arbejdstageren sammen med en fri bil, tillægges beregningsgrundlaget for fri bil. Hvis arbejdsgiveren forærer ladestander og installationer til medarbejderen, når denne ikke længere får fri elbil stillet til rådighed, skal medarbejderen beskattes af markedsværdien heraf.

Aftalepartierne er endvidere enige om at skattefritage værdien af arbejdsgiverbetalt ladestander opsat på bopælen i forbindelse med fri bil. Der sker ikke beskatning af den ansatte, hvis ladestanderen overgår til privat brug, og den ansatte forinden har været beskattet af fri elbil eller pluginhybridbil i en sammenhængende periode på mindst 6 måneder. Skattefritagelsen i relation til ladestander vil indebære en årlig skattelempelse for de omfattede medarbejdere på ca. 1.000-1.500 kr.

Ændringerne skønnes samlet set at være omtrent provenuneutrale efter tilbageløb og adfærd. Aftalepartierne vil i 2025 drøfte de langsigtede konsekvenser af ændringerne af beskatning af fri bil og ladestander. Ændringerne af beskatningen af fri bil og ladestander tillægges virkning fra og med 1. juli 2021 for alle medarbejdere, der beskattes af fri bil.

Udviklingsforsøg med roadpricing (Kilometerbaseret vejafgift) for personbiler

Aftalepartierne er enige om, at roadpricing vil være en bedre måde at beskatte trængsel og de skades- og sundhedsmkostninger forbundet med kørsel.

Aftalepartierne er derfor enige om at afsætte 20 mio. kr. i 2022 til et offentligt-privat udviklings samarbejde, der kan afsøge de teknologiske og administrative udfordringer, der er forbundet med roadpricing for personbiler.

Delebiler og samkørsel

Aftalepartierne er enige om, at der afsættes 3 mio. kr. i 2021 til at iværksætte oplysnings- og adfærdskampagner om begrænsning af transportspild, herunder muligheder og gevinster for borgere og virksomheder, om klima- og trængselsmæssige effekter for samfundet. Der skal bl.a. være fokus på samkørsel og debiler.

Aftalepartierne er endvidere enige om at igangsætte et analysearbejde, der skal belyse konkrete tiltag, der kan gøre samkørsel mere attraktivt. Analysearbejdet færdiggøres i 2021.

Fremme af infrastruktur til cyklisme

Cykling kombinerer mobilitet med motion og bidrager til at forbedre danskernes folkesundhed, samtidig med at det er en meget miljø- og klimavenlig transportform. Danmark er blandt verdens bedste cykelnationer. Det kræver fokus på cyklisme og investeringer i cykelinfrastruktur, hvis flere skal vælge cyklen.

Aftalepartierne er derfor enige om at afsætte 10 mio. kr. i 2024 til offentlig tilgængelig opladning af elcykler.

Øget deleøkonomisk bundfradrag for grønne biler

Med virkning fra indkomståret 2018 er der indført et deleøkonomisk bundfradrag på 10.700 kr. (2021-niveau) for privates lejlighedsvis indkomst fra udlejning af personbiler til lille kørekort, lystbåde og campingvogne mv. Endvidere kan der i den del af lejeindtægten, der overstiger 10.700 kr. (2021-niveau), fradrages 40 pct. Det betyder, at alene 60 pct. af den bruttolejeindtægt, der overstiger bundfradraget, skal beskattes. Bundfradraget er fælles for de omfattede aktiver. Fra og med indkomståret 2021 er bundfradraget betinget af, at en eller flere virksomheder formidler udlejningen og indberetter indkomstårets fulde udlejningsindtægter fra alle de omfattede aktiver.

Aftalepartierne ønsker at gøre det mere attraktivt at dele grønne biler og gøre bedre brug af de nuværende grønne biler.

Aftalepartierne er derfor enige om at fremme en grøn bilpark ved at hæve det deleøkonomiske bundfradrag for privat udlejning af el- og pluginhybridbiler nul- og lavemissionsbiler fra 10.700 kr. (2021-niveau) til 20.000 kr. om året fra og med indkomståret 2021.

Det skønnes med stor usikkerhed, at en forhøjelse af bundfradraget for privat udlejning af grønne biler til 20.000 kr. vil medføre et mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd på ca. 1 mio. kr. i 2021-2025, hvorefter mindreprovenuet skønnes at stige til ca. 5 mio. kr. i 2030.

Pulje til grøn transport

Aftalepartierne er enige om at styrke omstillingen til grøn transport ved at afsætte en pulje, der skal understøtte initiativer, der kan bidrage til den grønne omstilling af transportsektoren, fx grønne færges, udbredelse af ladeinfrastruktur, omstilling af den tunge transport mv.

Den endelige udmøntning af puljen aftales mellem aftalepartierne primo 2021.

Der afsættes i alt 150 mio. kr. i 2021, 50 mio. kr. i 2022 og 10 mio. kr. årligt i 2023-2025. De afsatte midler er inklusiv afledt afgiftstab.

Cykelpulje til stat og kommuner

Aftalepartierne er enige om at prioritere cyklisme med henblik på at understøtte og videreudvikle grøn mobilitet.

Der afsættes 30 mio. kr. i 2021 og 170 mio. kr. årligt i 2022-2023 til anlæg af cykelstier langs statsvejene. Det skal understøtte, at borgerne får adgang til et mere sammenhængende cykelstinet og derved bedre muligheder for at vælge cyklen frem for andre transportformer.

Der afsættes endvidere 150 mio. kr. i 2021 til en pulje målrettet kommunale cykelprojekter. Der forudsættes kommunal medfinansiering på 50 pct. af anlægsudgiften. Det kommunale bidrag vil skulle prioriteres inden for kommunernes anlægsramme.

Der afsættes i alt 180 mio. kr. i 2021 og 170 mio. kr. årligt i 2022-2023 til cyklisme.

Miljøzoner

Aftalepartierne bekræfter forståelsespapirets enighed om skærpede miljøzoner.

Forhøjelse og omlægning af løbende bilafgifter

Aftalepartierne er enige om at øge udligningsafgiften for dieselbiler fra 2021 med 300 kr. i gennemsnit svarende til den forventede prisudvikling i perioden 2021-30, hvilket indebærer en stigning på ca. 21 pct. Derudover øges ejerafgiften med 3 pct. i 2022, 6,5 pct. i 2023, 6,5 pct. i 2024, 6,5 pct. i 2025 og 10 pct. i 2026.

Aftalepartierne er enige om, at ændringer i størrelsen på de løbende afgifter har virkning for alle afgiftspligtige køretøjer m.v. fra og med første afgiftsperiode for det enkelte køretøj 7 dage efter lovens vedtagelse.

Aftalepartierne er derudover enige om, at ejer- og udligningsafgiften omlægges for nye biler fra en afgift, der er differentieret efter, hvor langt bilerne kører på hhv. en liter benzin og diesel, til en afgift, der er differentieret efter, hvor mange gram CO₂ de udleder pr. km. Omlægningen får virkning for køretøjer, der indregistreres den 1. juli 2021 eller senere.

De samlede ændringer i ejer- og udligningsafgiften skønnes at indebære et finansieringsbidrag på ca. 500 mio. i 2021, ca. 600 mio. kr. i 2022, ca. 900 mio. kr. i 2023, ca. 1.100 mio. kr. i 2024, ca. 1.400 mio. i 2025, ca. 1.700 mio. kr. i 2026, ca. 1.600 mio. kr. i 2027, ca. 1.500 mio. kr. i 2028, ca. 1.500 mio. kr. i 2029 og ca. 1.400 mio. i 2030.

Håndtering af udestående indeksering af registreringsafgiften

Aftalepartierne noterer sig, at med denne aftale håndteres den udestående indeksering af registreringsafgiften, *jf. Aftale om håndtering af indeksering af registreringsafgiften*.

Håndtering af udestående indeksering af registreringsafgiften skønnes at medføre et finansieringsbehov på ca. 300 mio. kr. i 2021, ca. 400 mio. kr. i 2022, ca. 500 mio. kr. årligt i 2023-2024, ca. 600 mio. kr. årligt i 2025-2027, ca. 500 mio. kr. årligt i 2028-2029 og ca. 400 mio. kr. i 2030.

Finansieringsbidrag fra aftale om omlægning af bilafgifterne fra 2017

Med aftale om *Omlægning af bilafgifterne af 21. september 2017* fremgår, at ”I takt med at forhøjelserne af ejerafgiften får virkning på en større og større andel af bilparken, vil ekstra provenuet blive tilbageført til bilisterne via afgiftslempelser efter 2025.”

Aftalepartierne er enige om at anvende provenuet til at finansiere indeværende aftale. Finansieringsbidrag udgør ca. 100 mio. kr. årligt i 2026-2027, ca. 200 mio. kr. årligt i 2028-2029 og ca. 300 mio. kr. i 2030.

Finansiering mv.

Reserve til COVID-19 og stimulus og midler fra EU's genopretningsfacilitet

Som led i *Aftale om grøn omstilling af vejtransporten* er regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten enige om at udmønte dele af reserven til håndtering af udfordringer i lyset af COVID-19 mv. Der udmøntes ligeledes dele af den midlertidige ramme til COVID-19-udgifter og yderligere stimulus-initiativer, som regeringen har afsat i den opdaterede 2025-ramme *DK2025 – en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi*, august 2020. Hertil kommer et forventet dansk hjemtag af midler fra EU's genopretningsfacilitet.

Administrative omkostninger

Omlægning af registreringsafgiften og de løbende bilafgifter vurderes at være forbundet med administrative omkostninger for Skatteforvaltningen på 0,4 mio. kr. i 2020, 28,6 mio. kr. i 2021, 3,6 mio. kr. i 2022, 3,2 mio. kr. i 2023, 3,3 mio. kr. i 2024, 3,6 mio. kr. i 2025 og i alt 3,3 mio. kr. i 2026-2029. I 2030 og frem medfører aftalen administrative omkostninger på 0,1 mio. kr. årligt.

De understøttende initiativer om skærpelse af bæredygtighed af CO₂-fortræningskravet vurderes at være forbundet med administrative omkostninger for Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet på 6,4 mio. kr. i 2021, 3,6 mio. kr. årligt i 2022 og 2023 samt 1,9 mio. kr. i 2024.

De administrative omkostninger finansieres i tilknytning til aftalen.

Tabel 1
Provenumæssige konsekvenser

Mia. kr. 2021-niveau	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Initiativer	-1,2	-1,4	-1,6	-1,7	-2,4	-2,3	-2,3	-2,6	-2,6	-2,9
Omlægning af registreringsafgift samt lav elafgift til og med 2030 ¹⁾	-0,5	-0,8	-1,0	-1,2	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,5	-1,4
CO ₂ -fortrængningskrav for VE-brændstoffer ²⁾	-	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,7	-0,7	-1,0
Håndtering af udestående indeksering af registreringsafgiften	-0,3	-0,4	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6	-0,5	-0,5	-0,4
Øvrige initiativer										
- Analyser af dobbeltrailere og optimering af vægt- og af dimensionsregulering	-0,002									
- Pulje til skrotningsordning for diesebiler	-0,11	-0,01	-0,01							
- Justering af beskatning af fri bil	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	-0,01	-0,02
- Udviklingsforsøg med roadpricing		-0,02								
- Delebiler og samkørsel	-0,003									
- Fremme af infrastruktur til cyklisme				-0,01						
- Øget deleøkonomisk fradrag for grønne biler	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,002	-0,002	-0,003	-0,004	-0,005
- Pulje til grøn transport	-0,15	-0,05	-0,01	-0,01	-0,01					
- Cykelpuljer til stat og kommuner	-0,18	-0,17	-0,17							
Finansiering	0,5	0,6	0,9	1,1	1,9	2,3	2,3	2,7	2,7	2,7
Kilometerbaseret vejafgift for lastbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5	1,0	1,0	1,0
Forhøjelse af udligningsafgiften	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Fra aftale om Omlægning af bilafgifterne fra 2017	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3
Forhøjelse af ejerafgiften	0,0	0,1	0,4	0,7	1,0	1,4	1,3	1,2	1,2	1,1
I alt inkl. finansieringsbehov	-0,8	-0,8	-0,7	-0,6	-0,5	0,0	0,0	0,1	0,1	-0,2
Heraf administrative omkostninger til SKM	-0,03	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
Heraf administrative omkostninger til KEFM	-0,01	-0,0	-0,0	-0,0	-	-	-	-	-	-

Anm.: Der kan være afvigelser mellem summer og totaler, som skyldes afrundinger. De provenumæssige konsekvenser vil blive yderligere konsolideret i forbindelse med fremsættelse af et lovforslag. 1) I provenuet indgår ændring i registrerings- og ejerafgift for nyregistreringer samt mindreprovenuet ved en lav elafgift til opladning til og med 2030. 2) CO₂-fortrængningskravet indføres fra 3,4 pct. i 2022-24 stigende til i udgangspunktet 5,2 pct. i 2025, 6 pct. i 2028 og 7 pct. i 2030 og frem.

Kilde: Egne beregninger.

Bilag 1. Model for omlægning af bilafgifterne

Værdiafgift

Registreringsafgiften er værdibaseret og udgør for personbiler 85 pct. af bilens afgiftspligtige værdi op til 202.200 kr. (2021-niveau) og 150 pct. af værdien derover.

Aftalepartierne er enige om, at der i registreringsafgiften indføres et ekstra skalatrin, så den lave sats fremover udgør 25 pct. af værdien op til 65.000 kr. (2021-niveau), den mellemste sats udgør 85 pct. af værdien op til 202.200 kr. (2021-niveau) og den højeste sats udgør 150 pct. derudover. Skalaknæk reguleres efter personskattelovens § 20.

For at skabe langsigtede stabile rammevilkår er aftalepartierne enige om, at registreringsafgiften for nul- og lavemissionsbiler indføres gradvist over flere år og med mindre skridt end den nuværende indfasning. Elbiler udleder ikke CO₂ ved kørsel, mens lavemissionsbiler er defineret som biler, der udleder under 50 g CO₂ pr. km.

Aftalepartierne er enige om, at den nuværende indfasning af registreringsafgiften sættes ned for nulemissionsbiler i 2021 så den udgør 40 pct. frem til 2025, hvorefter den øges gradvist med 8 pct.-point om året til 80 pct. i 2030, hvorefter den øges gradvist med 4 pct.-point om året til 100 pct. i 2035.

Biler m.v., der udleder under 50 g CO₂ pr.km (typisk pluginhybridbiler), indføres hurtigere i de almindelige afgifter end nulemissionsbiler. Det skyldes målet om at opnå CO₂-reduktioner gennem afgiftsomlægningen, idet det giver større CO₂-reduktioner at fremme nulemissionsbiler frem for lavemissionsbiler.

For biler m.v., der udleder under 50 g CO₂, udgør indfasningsprocenten 45 pct. i 2021. Indfasningsprocenten øges med 5 pct. point om året til 2025, så den udgør 65 pct. i 2025. Efter 2025 øges indfasningen med 3 pct. point om året, så indfasningen udgør 80 pct. i 2030. Efter 2030 øges indfasningsprocenten gradvist med 4 pct.-point årligt, så den udgør 100 pct. i 2035.

Med *Aftale om justering af aftalen om de fremtidige afgiftsvilkår for elbiler og brændselsceller* fra foråret 2017 blev det aftalt at indføre et nyt midlertidigt fradrag i grundlaget for registreringsafgiften på 1.700 kr. pr. kWh batterikapacitet, dog højst 45 kWh. Formålet herved er som for et bundfradrag i afgiften at fremme særligt mindre elbiler.

Aftalepartierne er enige om, at fradraget videreføres, men med en gradvis aftrapning frem mod 2025 i takt med, at priserne på elbilernes batterier forventes af falde, og elbilerne forventes at blive mere konkurrencedygtige. I 2025 vil fradraget således være afskaffet, hvilket yderligere bidrager til en forenkling af afgiftssystemet.

Der gives et fradrag i den afgiftspligtige værdi ved bilens anmeldelse til registrering i 2021-2024. Fradraget udgør i 2020 og 2021 1.700 kr. pr. kWh batterikapacitet, der anvendes til fremdrift, dog højst 45 kWh. Fradraget nedsættes til 1.300 kr. pr. kWh i 2022, 900 kr. pr. kWh i 2023 og 500 kr. pr. kWh i 2024.

Aftalepartierne er enige om, at ændringer i registreringsafgiften har virkning for biler, der indregistreres fra fremsættelse af lovforslaget den 18. december 2020. Indtil de nødvendige regelændringer er vedtaget og trådt i kraft, vil biler m.v. i en overgangsperiode blive afgiftsberegnet efter de gældende regler. Efter lovens ikrafttrædelse vil der ske eventuel tilbagebetaling til og efteropkrævning fra den, der har pligt til at afregne afgiften. Det forventes, at ændringerne i registreringsafgiften kan systemunderstøttes og dermed træde i kraft den 1. juni 2021.

Der vil blive udarbejdet overgangsordninger, så fx de nye regler vedrørende registreringsafgift ikke får virkning for køretøjer, for hvilke der er underskrevet en bindende købsaftale mellem en forhandler og en slutbruger senest dagen inden fremsættelse af lovforslaget den 18. december 2020.

Omlægning fra brændstoffektivitet til CO₂-tillæg

I dag opnås et fradrag i registreringsafgiften for biler med lavt brændstofforbrug, mens afgiften forhøjes for biler med højt brændstofforbrug. Ordningen har til formål at forbedre energieffektiviteten for nye biler. Registreringsafgiften nedsættes i dag med 4.000 kr. for hver km/l, bilen tilbagelægger ud over 20 km/l for benzinbiler og 22 km/l for dieslbiler, mens afgiften forhøjes med 6.000 kr. for hver km/l, bilen tilbagelægger mindre end 20 km/l for benzinbiler og 22 km/l for dieslbiler.

Aftalepartierne er enige om, at det nuværende tillæg/fradrag i registreringsafgiften for brændstoffektivitet afskaffes og i stedet erstattes med et tillæg baseret på det enkelte køretøjs CO₂-udledning for i højere grad at målrette beskatningen mod CO₂-udledning.

Aftalepartierne er enige om en fremtidssikret og teknologineutral model for CO₂-tillægget, hvor der er plads og muligheder for nyudvikling af bilers teknologi. Det er således ikke typen af brændsel fx brændselscelle, el eller biogas, der er afgørende for afgiftens størrelse, men bilens CO₂-udledning.

CO₂-tillægget udgør 250 kr. pr. g op til 125 g CO₂ pr. km. Mellem 125 og 160 g CO₂ pr. km udgør tillægget 500 kr. pr. g og over 160 g CO₂ pr. km udgør tillægget 950 kr. pr. gram CO₂. Satserne i CO₂-tillægget reguleres efter personskattelovens § 20, mens grænserne for CO₂-tillægget reguleres med den forventede udvikling i den gennemsnitlige CO₂-udledning for konventionelle biler.

Tabel 1

Model for omlægning for personbiler

REGISTRERINGSAFGIFT	Gældende regler (2020)	Model (2021)	Model (2025)	Model (2030)
Værdielement (pct.)				
Lav sats	85	25	25	25
Mellem sats	-	85	85	85
Høj sats	150	150	150	150
Lavt skalaknæk (kr. 2021-niveau)	-	65.000	65.000	65.000
Højt skalaknæk (kr. 2021-niveau)	202.200	202.200	202.200	202.200
Sikkerhedsfradrag (kr.)				
Frdrag for 5 stjerner i Euro NCAP	8.000	0	0	0
Frdrag pr. selealarm, maks. 3 stk.	1.000	0	0	0
Frdrag/tillæg for airbags	Variierer	Fjernes	Fjernes	Fjernes
Frdrag/tillæg for energieffektivitet				
Km-grænse for god brændstoføkonomi, benzin/diesel (km/l)	20/22	Fjernes	Fjernes	Fjernes
Tillæg for dårlig brændstoføkonomi (kr.)	6.000	0	0	0
Frdrag for god brændstoføkonomi (kr.)	4.000	0	0	0
Batterifradrag for el- og plug-in hybridbiler (kr.)				
(Kr. pr. kWh op til max 45 kWh)	1.700	1.700	0	0
CO₂-tillæg til konventionelle og plug-in-hybridbiler biler (kr. pr. gram) (2021-niveau)¹⁾				
Op til 125 g CO ₂ pr. km	-	250	250	250
Mellem 125 og 160 g CO ₂ pr. km	-	500	500	500
Over 160 g CO ₂ pr. km	-	950	950	950
Indfasning i endelig afgift (pct.)				
Nulemissionsbiler (typisk elbiler)	0,20	0,40	0,40	0,80
Lavemissionsbiler (typisk plugin-hybridbiler)	0,20	0,45	0,65	0,80
Mindsteafgift (kr.)	20.000	0	0	0

Bundfradrag (kr.)				
Alle biler (2021-niveau) ¹⁾	-	21.700	21.700	21.700
Yderligere for nulemissionsbiler	40.000	170.000	160.000	137.000
Yderligere for lavemissionsbiler	40.000	50.000	45.000	35.000

Anm.: 1) Skalaknækket, bundfradraget til alle biler samt satserne i CO₂-tillægget reguleres efter personskattelovens § 20. Her er forudsat en årlig stigning på 2 pct. Desuden reguleres grænserne for CO₂-tillægget med den forventede udvikling i den gennemsnitlige CO₂-udledning for konventionelle biler.

Sanering af eksisterende sikkerhedsfradrag og ophævelse af mindsteafgift

Der gives i dag et fradrag i den afgiftspligtige værdi på 8.000 kr. for de biler, som har fået mindst 5 stjerner for vurdering af bilers sikkerhed på basis af Euro NCAP. Desuden gives der et fradrag på 1.000 kr. pr. selealarm op til tre alarmer. Der gives i dag fradrag for airbags på 1.280 kr. pr. airbag for den 3. til 6. airbag og tillæg til biler, der ikke har eller kun har én airbag.

Aftalepartierne er enige om, at de eksisterende fradrag og tillæg for sikkerhedsudstyr afskaffes, da det bidrager til en forenkling af afgiftssystemet.

Der gælder en generel mindsteafgift for personbiler, hvorefter registreringsafgiften efter fradrag for energieffektivitet, airbags og fem stjerner ved Euro NCAP ikke kan udgøre mindre end 20.000 kr.

Aftalepartierne er enige om at ophæve mindsteafgiften.

Nyt bundfradrag

Da de nuværende fradrag for brændstoffektivitet indebærer store fradrag for de mest energieffektive biler – for elbiler op mod 200.000 kr. – vil omlægningen til et CO₂-tillæg isoleret set indebære store afgiftsforhøjelser for særligt mindre (el)biler.

Aftalepartierne er derfor enige om, at der indføres et bundfradrag i registreringsafgiften, der differentieres for nulemissionsbiler (typisk elbiler), lavemissionsbiler (typisk pluginhybridbiler) og konventionelle biler. Alle biler vil opnå et bundfradrag på 21.700 kr. (2021-niveau). I tillæg hertil vil nulemissionsbiler opnå et yderligere fradrag på 170.000 kr. i 2021. Bundfradraget vil blive aftrappet med 2.500 kr. om året i 2022-2025, så bundfradraget vil udgøre 160.000 kr. i 2025. Herefter aftrappes bundfradraget med 4.600 kr. om året, så det udgør 137.000 kr. i 2030. Efter 2030 fastholdes bundfradraget til nulemissionsbiler nominelt på 137.000 kr.

Lavemissionsbiler (der udleder højst 50 g CO₂ pr. km) vil opnå et yderligere fradrag på 50.000 kr. i 2021. Bundfradraget vil blive aftrappet med 1.250 kr. om året i 2022-2025, så bundfradraget vil udgøre 45.000 kr. i 2025. Herefter aftrappes bundfradraget med 2.000 kr. om året, så det udgør 35.000 kr. i 2030. Efter 2030 fastholdes bundfradraget til lavemissionsbiler på 35.000 kr.

Registreringsafgift for varebiler

Varebilerne får i dag flere af de samme fradrag og tillæg i registreringsafgiften for sikkerhedsudstyr som personbilerne, dvs. airbags og selealarmer, ligesom de mindre varebiler får fradrag og tillæg for brændstoføkonomi efter de samme regler som personbiler. Sanering af eksisterende sikkerhedsfradrag i registreringsafgiften samt afskaffelse af fradrag/tillæg for brændstoføkonomi i registreringsafgiften og indførelse af et CO₂-tillæg medfører umiddelbart en forhøjelse af registreringsafgiften for varebiler.

Tabel 2

Model for omlægning for varebiler

	Gældende regler (2021)	Model (2021)	Model (2025)	Model (2030)
Mindre/Store varebiler				
Værdiafgiftssats (pct.)	50/30	50	50	50
Skalaknæk for betaling af afgift (kr. 2021-niveau)	63.400/38.200	75.000	75.000	75.000
Batterifradrag (kr. pr. kWh op til max 45 kWh)	1.700	1.700	0	0
Maks. afgift (kun køretøjer over 3 tons)	56.800	47.000	47.000	47.000
Fradrag i afgiftspligtig værdi				
Fradrag/tillæg for airbags	Varierer	Fjernes	Fjernes	Fjernes
Fradrag i afgift				
Fradrag/tillæg for brændstoføkonomi mindre/store	Ja/Nej	0	0	0
Fradrag pr. selealarm, maks. 3 stk.	1.000	0	0	0
CO₂-tillæg (kr. pr. g CO₂/km, 2021-niveau)				
		250	250	250
Indfasning i endelig afgift (pct.)				
Nulemissionsbiler (typisk elbiler)	0,20	0,40	0,40	0,80
Lavemissionsbiler (typisk pluginhybridbiler)	0,20	0,45	0,65	0,80
Bundfradrag (kr.)				
Alle varebiler (2021-niveau) ¹⁾		30.000	30.000	30.000
Yderligere for nulemissionsbiler	40.000	80.000	75.000	65.000
Yderligere for lavemissionsbiler	40.000	50.000	45.000	35.000

Anm.: 1) Skalaknækket, bundfradraget til alle biler samt satserne i CO₂-tillægget reguleres efter personskattelovens § 20. Her er forudsat en årlig stigning på 2 pct.

Registreringsafgift for motorcykler

For motorcykler udgør afgiften 0 pct. af motorcyklens afgiftspligtige værdi under 10.500 kr. (2021-niveau), 85 pct. af motorcyklens afgiftspligtige værdi mellem 10.500-63.800 kr. (2021-niveau), og 150 pct. af værdien derover. Der gives et fradrag for ABS-bremser på 4.165 kr. i den afgiftspligtige værdi, men derudover gives der ikke fradrag eller tillæg.

Aftalepartierne er enige om, at det nuværende bundfradrag på 10.500 kr. (2021-niveau) og fradraget for ABS-bremser afskaffes. Samtidig indføres et nyt skalaknæk på 20.000 kr. og en ny sats på 25 pct., samtidig med at det høje skalaknæk på 63.800 kr. (2021-niveau) forhøjes til 68.000 kr. (2021-niveau). Dermed vil der skulle betales 25 pct. af de første 20.000 kr. og 85 pct. af de 68.000-20.000 og 150 pct. af resten. Afgiften for nulemissionsmotorcykler indføres med samme indfasningstakt som nulemissionsbiler, mens bundfradragene for nulemissionsmotorcykler tilpasses så de svarer til ca. 2/3 af bundfradragene for nulemissionsbiler. Plug-in hybridmotorcykler beskattes som en konventionel motorcykel svarende til gældende regler.

Tabel 3
Model for omlægning for motorcykler

	Gældende regler (2020)	Model (2021)	Model (2025)	Model (2030)
Værdielement				
Fradrag for ABS-bremser (kr.)	4.165	0	0	0
Lav værdiafgiftssats (pct.)	0	25	25	25
Mellem værdiafgiftssats (pct.)	85	85	85	85
Høj værdiafgiftssats (pct.)	150	150	150	150
Lavt skalaknæk (kr. 2021-niveau)	10.500	20.000	20.000	20.000
Højt skalaknæk (kr. 2021-niveau)	63.800	68.000	68.000	68.000
Indfasning i endelig afgift				
Eldrevne motorcykler	0,20	0,40	0,40	0,80
Bundfradrag				
Eldrevne motorcykler	40.000	106.500	101.500	91.500

Registreringsafgift for autocampere

Aftalepartierne er enige om, at der for autocampere skal findes løsninger, hvor køretøjerne så vidt muligt overgår til nye regler, dog således at afgiftsændringerne bliver omtrent uændret.

Aftalepartierne er enige om, at autocampere bliver fuldt omfattet af de nye regler for personbiler, og at reglen om, at beboelsesdelen er uden registreringsafgift, bevares. Desuden bevares reglen om, at afgiften ikke kan komme under 45 pct. af den del af campingbilens samlede værdi inkl. beboelsesdelen, der overstiger 12.100 kr.

Desuden foreslås det, at autocampere fortsat har særregler, således at der i registreringsafgiften kun beregnes CO₂-tillæg efter laveste trin for CO₂-tillæg for personbiler, mens der ikke gives bundfradrag i registreringsafgiften. Derved vil registreringsafgiften i gennemsnit være omtrent uændret for autocampere.

Registreringsafgift for veteranbiler

Der gælder i dag særligt gunstige afgiftsregler for veterankøretøjer både ift. registreringsafgift og de løbende afgifter (vægtafgift mv.). For at et køretøj kan omfattes af disse lempelige regler, skal køretøjet være mindst 35 år gammelt og fremtræde som ved første registrering – dvs. originalt (også kaldet originalitetskravet).

Aftalepartierne er enige om at afskaffe originalitetskravet. Afskaffelse af originalitetskravet vil medføre, at også køretøjer ældre end 35 år, der er ombygget eller sat i stand med fx nyere uoriginale dele, vil skulle beskattes efter de lempelige afgiftsregler for veterankøretøjer. En afskaffelse af originalitetskravet vil forenkle reglerne betydeligt for borgerne og give flere mulighed for at reparere deres ældre biler uden at komme i konflikt med afgiftsreglerne. Desuden foreslås det, at veteranbilerne friholdes for CO₂-tillæg og bundfradrag mv., hvormed de alene skal betale registreringsafgift. Dette kan delvist finansieres ved en omlægning, hvor det lempelige loft for registreringsafgiften for veterankøretøjer hæves fra 40 pct. til 75 pct. Forslaget skønnes at indebære et mindreprovenu på ca. 5 mio. kr. årligt, og vil ikke indebære afgiftsforhøjelser for veteranbilerne i gennemsnit.

Bilag 2. Regulering af VE-brændstoffer

Aftalepartierne noterer sig, at markedet for VE-brændstoffer i dag er begrænset, og bio-brændstoffer er på den korte bane det mulige alternativ til fossile brændstoffer. Aftalepartierne noterer sig samtidig, at der i Danmark i dag stort set alene anvendes dansk eller europæisk producerede biobrændstoffer.

Fremme af brændstoffer baseret på vedvarende energi skal løftes på europæisk plan. Derfor vil Danmark arbejde for skærpede bæredygtighedskrav, herunder mulighed for bl.a. nationale krav udover VE II-direktivet og inddragelse af ILUC i EU-reguleringen. Herudover arbejdes der på EU-plan for, at der indgås aftale mellem køretøjsproducenterne om anvendelse af højere tekniske standarder for iblanding af VE-brændstoffer. Endelig arbejdes der aktivt for udviklingen af bæredygtige brændsler, herunder bl.a. Power-to-X-teknologier, i udmøntningen af Kommissionens brintstrategi.

Hertil vil regeringen i 2023 præsentere en strategi for videreudvikling af markedet for bæredygtige VE-brændstoffer i Danmark, der skal understøtte bæredygtigheden af VE-brændstoffer og bidrage til overgangsløsningen frem mod udfasningen af fossile biler. Som led i strategien igangsættes et omfattende analysearbejde, der skal fastlægge nationale ILUC-værdier eller lignende, der skal indgå i den nationale regulering af biobrændstoffer hurtigst muligt og senest fra 2025 under hensyntagen til EU-regulering og inden for de skitserede rammer i denne aftale. Analysen skal bl.a. afdække den nødvendige præcision på tværs af råvarer, produktionsformer, internationale afledte effekter ved anvendelse af de konkrete biobrændstoffer mv. De nationale ILUC-værdier vil skulle notificeres til Europa-Kommissionen.

Udviklingen i anvendelsen af brændstoffer monitoreres og afrapporteres årligt fra 2021 i forbindelse med branchens indrapportering til Energistyrelsen. Aftalepartierne indkaldes årligt frem mod 2025 for at drøfte behovet for supplerende eller kompenserende tiltag, hvis anvendelsen af første generations biobrændstoffer imod forventningen stiger.

Anvendelsen af biobrændstoffer i Danmark vil indgå i den kommende globale afrapportering i klimastatus- og fremskrivning, der kigger på de internationale effekter af den danske klimaindsats. Som opfølgning på klimafremskrivningen kan der ses på mulighederne for at reducere Danmarks globale CO₂-aftryk.

Der indledes dialog med branchen om fra 2022 at indgå en frivillig brancheaftale, der kan tilskynde leverandørerne til at udbyde bæredygtige produkter og derigennem understøtte vedvarende CO₂-reduktioner for disse brændstoffer. Derudover undersøges mulighederne for at udarbejde og implementere en forbrugerrettet mærkningsordning for brændstoffer til vejtransporten fra 2022, der fx giver forbrugeren mulighed for at vælge de mest bæredygtige produkter.

Aftalepartierne er enige om, at de med aftalen implementerer VE II-direktivets artikler om transport, herunder at relevante fremtidige brændstoffer af ikke-biologisk oprindelse, der kan fortrænge CO₂ fra transportsektoren, kan indgå i opfyldelsen af VE-kravet i 2030. Det gælder brændstoffer baseret på brint, som er produceret på vedvarende energikilder (Power-to-X), brændstoffer på genanvendt kulstofbrændsel (fx plastik) samt andre VE-brændstoffer. Derudover erstattes de eksisterende bæredygtighedskriterier fra VE I-direktivet med VE II-direktivets bæredygtighedskriterier og VE II-direktivets kriterier for reduktion af drivhusgasudledninger.

fm.dk